ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ श्रीगु
रुभ्यो नमः ॐ नमः शिवाय ॐ
जयंति जगदानंदविपक्षक्षप
णक्षमाः परमेशमुखोद्भूता
ज्ञानचंद्रमरीचयः जगदर्णव
मग्नानां तारकं तारकांतकम्
सनत्कुमारसनकसनातनस
नंदनाः नारदागस्त्यसंवर्तव
सिष्ठाद्या महर्षयः जिज्ञासवः
परंतत्वंशिवशास्त्रमुखीकृताः
समभ्यर्च्यविधानेनततेसुष्टुः
प्रहर्षिताः भगवन्योगसंसिद्धि
कांक्षिणोवयमागताः सावयो
गविनायस्मान्नभवेन्नमतोवद
ऋषिभिर्योगमिच्छद्भिः सैतैरेव

गुहागतः प्रस्तुवाच प्रहृष्टात्मा न
मस्कृत्य महेश्वरं पृच्छत्येवं सप्रवा।
ह्लामि सर्वसिद्धिफलप्रदं मालि
नीविजयं तन्त्रं परमेशमुखोद्गतं
भुक्तिमुक्तिप्रदातारमुमेशममरा
र्चितं स्वस्थानस्थमुमादेवी प्रणि
पत्येदमब्रवीत् सिद्धयोगेश्वरी
तन्त्रं नवकोटिप्रविस्तरं यत्त्वया
कथितं पूर्वं भेदत्रयविसर्पितं
मालिनीविजये तन्त्रे कोटित्रितय
लक्षिते योगमार्गस्त्वया प्रोक्तः
सुवि स्तीर्णो महेश्वरः भूयस्तस्यो
पसंहारः प्रोक्तो द्वादशभिस्तथा
सहस्रैः सोऽपि विस्तीर्णो गृह्यते न
ल्पबुद्धिभिः अतस्तमुपसंहृत्य।

मा
त्र.
२

समासादस्यधीह्नितं सर्वसिद्धिकरं
ब्रूहि ...... प्रसादात्परमेश्वर एवमु
क्तस्तदादेव्या प्रहस्योवाच विश्वराट्।
शृणुदेवि प्रवक्ष्यामि सिद्धयोगीश्व
रीमतं यन्नकस्यचिदाख्यातंमा
लिनीविजयोत्तरं मयाप्येतत्पु।
राप्राममघोराय परमात्मनः उपा
देयंचहेयंचविज्ञेयंपरमार्थतः
शिवःशक्तिःसविद्येशामन्त्रामन्त्रे
श्वराणवः उपादेयमितिप्रोक्त
मेतत्सत्कर्मफलार्थिनां मलःक
र्मचमायाचमायीयमखिलंजग
त् सर्वंहेयमितिप्रोक्तंविज्ञेयंव
स्तुनिश्चितं एतज्ज्ञात्वायथातत्त्व
सर्वसिद्धिफलंलभेत् नैवेष्याः

सर्वकृच्छान्तः सर्वज्ञः सर्वकृत्प्रभुः
सकलो निष्कलोऽनन्तः शक्तिरूप्य।
स्मृतस्तथा सर्वसिद्ध्यै जगत्सृष्ट्या
दावेव निजेच्छया विज्ञानकेवला
नष्टौ बोधयामास पुद्गलान् अघो
रः परमो घोरो घोररूपस्तदाननः
भीमश्च भीषणश्चैव वमनः पिब
नस्तथा एतानष्टौ स्थितिध्वंसर
क्षानुग्रहकारिणः मन्त्रमन्त्रेश्वरे
शत्वे संनियोज्य ततः पुनः मन्त्रा
णामसृजत्सहस्रकोटीः समंड
लाः सर्वेष्वेतन्महात्मानो मंत्राः
सर्वफलप्रदाः आत्मा च त्रिविधो
ज्ञेयस्तत्र विज्ञानकेवलः मलैक
युक्तस्तत्कर्मयुक्तः प्रलयकेवलः

मा मलमज्ञानमित्युक्तं संसारांकुरका
ज रणं धर्माधर्मात्मकं कर्म सुखदुः
३ खादिलक्षणं ईश्वरेच्छावशादस्य
भोगेच्छा संप्रजायते भोगसाधन
संसिद्ध्यै भोगेच्छोरस्य मंत्रराट् जग
दुत्पादयामास मायामाविश्वशक्ति
भिः सा चैकाव्यापिनी रूपा निष्कल
स्य प्रतीतिता श्रसूत सा कलातत्त्व
यद्योगात् भवत्समान् ज्ञातृकर्तृ
त्वसामर्थ्यै विद्यारागौ ततोसृजत्
विद्या विवेचयत्यस्य कर्म तत्कार्यो
कारणे रागोत्र रञ्जयत्येनं स्वभोग
वस्तुविषयेपि नियतिर्योजयत्येनं स्व
के कर्मणि पुद्गलं कालोपि कल
यत्येनं त्रुट्यादिभिरवश्यितः तत

एवकलाद्यन्तत्वामव्यक्तमसृजत्ततः
गुणानष्टगुणांस्तेभ्यो धियं धीतोऽप्य
हंकृतं तत्त्रिधा तैजसात्तस्मान्मनो
द्देशमजायत वैकारिकात्ततो बा
णानि ज्ञानानि ततो धकात् श्रोत्रं
त्वक्त्वक्षीजिह्वाघ्राणंबुद्धीन्द्रिया
णि कर्मेन्द्रियाणि वाक्पाणिपा
यूपस्थाङ्घ्रयः क्रमात् कलादिक्षिते
पर्यन्तमेतत्संसारमण्डलं सम्भ्रा
म्यजगत्कृत्स्नंपरिवर्तयतीच्छया
भेदःपरःकलादीनांभुवनेनयः
स्थितः असृजत्तमसावेवभोगिनां
भोगसिद्धये इमनेनकलाद्येनय
त्नेनसमवस्थिताः पुंसांसःसक
लाज्ञेयास्तदवस्थाजिघांसुभिः

मा: जे ४

अथ स्यात्रितयेऽप्यस्मिंस्तिरोभावनशी
लया शिवशक्त्युभयक्रान्ताः प्रकु
र्वन्ति विचेष्टितं एवं जगति सर्वत्र देव
लोका .... वशात् अणुष्ठमात्र प्र
वीणाः शतमष्टादशोत्तरे अनुगृह्य
शिवः साक्षान्मन्त्रेशत्वे नियुक्तवान्
तेऽस्मगोचरमासाद्य भुक्तिमुक्तिफ
लार्थिनां ब्रह्मादीनां प्रयच्छन्ति
स्वबलेन समं फलं ऋषिभ्यस्तेऽपि
तेवातुमनन्तेभ्यो महार्थियमाः हे
योपादेयविज्ञानं कथयन्ति शिवा
दितं ब्रह्मादिरुभयं येतेज्ञानमा
त्रेजगामले मंत्राणां कोटयस्ति
स्रः सार्ध्याः शिवनियोजिताः अनु
गृह्याणुसंघातं याताः परमनामयं

पनमस्यात्मनः कालेकस्मिंश्चियो
गतोवशात् शक्तिःसंबध्यतेशैवी
शांताभुक्तिफलप्रदा तत्संबंध्यात
तःकश्चित्तत्वणादपहृत्यते अ
तोनेनसहैकत्वंकस्यचिद्दिनिवर्त्त
ते रुद्रशक्तिसमाविष्टःसप्रियामतः
शिवेच्छया भुक्तिमुक्तिप्रसिद्ध्यर्थं
मीयनेसद्गुरुंप्रति तमाराध्यततो
स्तुष्टदीक्षामासाद्यशांकरीं तत्व
णाद्देहोपभोगाद्वादेहपातेशिवंव्रजे
त् योगदीक्षांसमासाद्यज्ञात्वायो
गंसमभ्यसेत् योगसिद्धिमवाप्नोति
तदंतेशाश्वतंपदं अनेनक्रमयोगे
नसंप्राप्तःपरमंपदं सभूयःपशुता
मेतिशुद्धेस्वात्मनितिष्ठति आत्मा

मा उ ४

वत्तविधोऽथ पुनरेव चतुर्विधः
आचार्यत्वादिभेदेन शुद्धात्मा परि-
पठ्यते नित्यादित्रितयं कुर्याद्गुरुः
साधक एव च नित्यमेव द्वयं त्वास्य
द्यं वज्जीवे शिवाज्ञया उपादेयं च
हेयं च तदेतत्परिकीर्तितं ज्ञात्वे
तज्ज्ञेयं सर्वं सर्वसिद्धी[illegible]भवेत् स्वरो
इति श्रीमालिनीविजयोत्तरे प्रथ-
मोधिकारः । श्रीगुरुभ्यो नमः ॐ
अथैषामेव तत्त्वानां धरादीनामनु-
क्रमात् प्रपंचः कथ्यते लेशाद्यो-
गिनां योगसिद्धये शक्तिमच्छक्ति-
भेदेन धरातत्त्वं विभिद्यते स्वरूपम
दितत्त्वं विज्ञेयं दशधा च यथा शिवा
दिसकलांतः शक्तिमंतः प्रकीर्ति-

ताः तद्व्यक्तिकार्यस्था विज्ञेयास्तत्र देव
विद्वत्तेताः एवं जलादिमूलान्तता।
त्त्वव्रातमिदं महत् पृथग्भेदैरिमै-
र्भिन्नं विज्ञेयं नस्फलेष्वाभिः श्रेनैः
नैव विधानेन पुंस्त्वान्तकलान्तिके
द्वयोरेकशो विधेयं हृद्वस्मलयाक
लः तद्वन्मायापि विज्ञेया नवधा
ज्ञानकेवलाः मन्त्राः सप्तविधास्त
द्वत् पञ्चधा मन्त्रनायकाः त्रिधा म
न्त्रेश्वरेशानाः शिवः साक्षान्नभिद्यते
भेदः प्रकथितो लेशादनेनाविस्तरा
त्पुनः एवं भुवनमालापि भिन्ना भेदै
रिमैः स्फुटं विज्ञेया योगसिद्ध्यर्थं
योगिभिर्योगपूजिता एतेषामि-
ह तत्त्वानां भुवनानां च वर्णाकारं प

मा
जं॰
८

एकमपि जानाति सोऽपि योगफले
लभेत् यः पुनः सर्वेन ज्ञानानि वेमेता
नियच्छार्थतः सद्गुरुर्मत्समः प्रोक्तो
मंत्रवीर्यप्रकाशकः स्पृष्टाः संभा
षितास्तेन दृष्टाश्च प्रीतचेतसा न
राः पापैः प्रमुच्यंते सप्तजन्मकृतैरपि
ये पुनर्दीक्षितास्तेन प्राणिनः शिव
चोदिताः ते यथेष्टफलं प्राप्य गा
च्छंति परमं पदं रुद्रशक्तिसमावे
शस्तत्र नित्यं प्रतिष्ठितः सतितः
स्मिस्थविज्ञानितस्मैतानि बिलस्तघ
तु तेनैव तत्सच्चमेव विज्ञ रुद्रेभक्तिः रु
निश्चला स्थितीयं सत्त्वसिद्धिः स्यात्स
यः प्रत्ययकारिका सर्वेतत्त्ववशि
त्वं चतस्त्रीयं लक्षणमस्त्विते प्रारब्ध

कंपं निद्रां निघूर्णिं क्रमाज्जस्मतत्थ्यकं
कवित्वं पंचमं प्रोक्तं सालंकारं मनो
रमं सर्वशास्त्रार्थवेत्तृत्वमकस्मा
दस्य जायते रुद्रशक्तिसमावे
शः पंचधा परिपठ्यते भूततत्वात्म
मंत्रेशशक्तिभेदाद्वरानने पंचा
या भूतसंज्ञस्तत्वाख्यस्त्रिंशतिर्यापर
श्चात्माख्यो द्विविधः प्रोक्तो दशधामं
त्रसंज्ञकः द्विविधः शक्तिसंज्ञोपि
ज्ञानतश्च परमार्थतः पंचाशद्भेद
भिन्नोयं समावेशः प्रकीर्तितः आ
णवोयं समाख्यातः शाक्तोप्येवंवि
धः स्मृतः एवं शांभवमप्येभिर्भेदै
र्भिन्नं विलक्षयेत् उच्चारकरणध्या
नवर्णस्थानप्रकल्पनैः यो भवे

मा
ज
१

त्स समावेशः सम्यगाणव उच्यते ३
उच्चाररहितं वस्तु चेतसैव विचिन्तयन्
यं समावेशमाप्नोति शाक्तः सोऽत्रा
भिधीयते ॥ अकिंचिच्चिन्तकस्यैव गु
रुणा प्रतिबोधतः । जायते यः समा
वेशः शांभवोऽसावुदीरितः ॥ सार्धमे
तत्त्रयं प्रोक्तं भेदानामत्रावेशाः
संक्षेपाद्विस्तरादस्य परिसंख्यानः
विद्यते ॥ संवित्तिफलभेदोऽत्र न प्रक
ल्प्यो मनीषिभिः । भेदोपरोऽपि संक्षे
पात्कथ्यमानेवधार्यतां ज्ञायतस्व
स्मादिभेदेन सर्वावेशाः क्रमोत्तयेः
पञ्चभिस्त्वपरि संयोवि मा रा नु ष्ट्यक
ष्ट्यक नव स्वरूपं शाक्तिस्य सक
लस्येति तत्त्रयं इति ज्ञाप्यदवस्थेयं

भेदं पंचदशात्मके सकलौ द्वौ पा-
रिज्ञेयौ समस्तक्रमसंस्थयोः मंत्रा-
दिनात्मनीशानवर्गास्तथेति स्मृताः
शक्तिशंभूपरिज्ञेयौ तुर्यातीते नवरा-
नेन त्रयोदशात्मके भेदे स्वरूपस-
कलावुभौ मंत्रमंत्रेश्वरेशानाः श-
क्तिशंभू च कीर्तितौ प्रलयाकल
भेदेपि स्वविज्ञानकलावुभौ मंत्रा
मंत्रेश्वराश्चेति शक्तीशावपि पूर्ववा-
त् नवधाकीर्तिभेदेन स्वं मंत्रा मंत्र-
नायकाः तदीशाः शक्तिशंभू च पं-
चावस्थाः प्रकीर्तिताः पूर्ववत्सकलभे-
देपि स्वं मंत्रेशेशशक्तयः शिवश्चे-
ति प्रतिज्ञेयाः पंचैव वरवर्णिनि स्वं
शक्तिः स्वनिजेशानाः शक्तिशंभू च

मा
न
८

पंचके त्रिके स्वशक्तिशक्तीच्छाशि
वपदं विलक्षयेत स्वव्यापाराधिपते
नतत्त्वेनप्रेरकत्वेन: इच्छानिवृत्ते:
स्वस्यत्वादभिन्नमपिपंचधा इतिव
वात्मभेदेनविज्ञेयंवस्तुकीर्तितं
भेयाणामाणमवस्थानांसैवाभेद:प्र
काशते पिंडस्थ:सर्वतोभद्रोनाम
त्रामन्दयंमंत हिंसंतस्समिच्छति
परस्यैव्याप्तिरिमापि रूपस्थत्वम
हाव्याप्ति:स्वभूमस्थापितहृदयं प्रच
यंरूपातीतंचसमस्यकृत्वयेसुदाहृतं
महाप्रचयमिच्छंतित्वयातीतंविव
क्षणा: इत्थंक्रमत्वप्रभेदेनभेदोये
समुदाहृत: सर्वात्मैवहितत्वानि
पंचैतानियथास्फुटा भूतत्वाभि

यानानंयोगोयिविष्यद्ध्यते पिंड
स्थमितितेप्राज्ञः पदस्थमपरंविदुः
मन्त्रात्मकमतंयः सप्राक्रूपस्थमिति
कीर्तिते रूपातीतमपरंशक्तिः स
म्यापाराण्यनामया निष्प्रपंचोति
राभासः शुद्धः स्वात्मन्यवस्थितः
सर्वातीतः शिवोज्ञेयो यंविदित्वा
विमुच्यते चतुर्विधंचपिंडस्थम
बुद्धंबुद्धमेवच प्रबुद्धंसुप्रबुद्धंच
पदंस्थंचचतुर्विधं गतागतंसुवि
च्छिन्नंसंगतंसुसमाहितं चतुर्धा
रूपसंस्थंतुज्ञातव्यंयोगवित्तकैः
वृत्तेनविपुलंशान्तंसुप्र‸न्नमथापरं स‸
मनोन्मनमनन्तंचसर्वार्थंसर्वतो
दितं प्रचयेनतुरूपतेयमेकंतन्म

मा
ज
८
१ ^यतत्र

हृत्स्थितं इमेवं पंचधा ध्यानं विधे
दानीं निगद्यते विज्ञानाकलपर्यं
तमात्मानं तत्त्वमुद्दाहृतं ईश्वरांतं च
विद्याहृत्पोषं शिवं विदुः एवं भेदै
रिमैर्भिन्नस्तत्त्वाध्वा परिकीर्तितः
पुरागत्स्वं मार्गेणा प्रभेदः प्रोच्य॰
ते पुना पार्थिवं प्राकृतं चैव मायी
यं शाक्तमुच्यते इति संक्षेपतः प्रो
क्तः एतं दद्वत्वहृदये हृदयहृयम
संख्यातमेकमेकं हृदयकं हृदयकं
श्राघं याः रिकयाध्यानं तेत्रैकं ना॰
त्वभिध्यते एकमेकं हृदयकालीं
पदार्णमार्णभुवनं स्मरेत् कालाग्नि॰
भुवनाद्याः वह्नीरभद्रपुरांतमं पुर
मोऽपशाकं तेयं मह्रियोषाश्वकीर्ति

नेः आद्यायिमाद्वितीयं च ततस्तत
त्त्वानि लक्षयेत् त्रयोविंशमणादी
नि तद्वद्वाग्यवर्णानि च पदानि षः
च मन्त्राश्च षट्पंचाशस्वराणि च
तत्त्वानि समवोधिमातद्वत्तर्थो ष·
राणि च तृतीयं समवर्णाः स्मृः
पदं मन्त्रद्वयं ष्ठयं तस्माद्विस्मा च त
र्थं च तत्त्वतत्त्वत्रयं विदुः वर्णश्चय
मन्त्रमेकं पदमेकं च लक्षयेत्
अष्टादशविज्ञानीयाद्भुवनानि ।
समासतः शिवतत्त्वं परं शान्तं ।
कलानन्तावकाशदा स्वरषोड·
शकं मन्त्रं पदादेकं विलक्षयेत्
इमेवं षड्विधोध्वा समासात्समी
कीर्तितः शुद्धाशुद्धं जगत्सर्वं व

मा उ ४

10

ल्लांउं प्रभवं यतः तस्मात्तुष्टमि
मैः शुद्धैर्वैल्लाउैः सर्वमिच्छन्ति व्र
ल्लाविसर्गस्य हृद्गर्भस्य रस्येति स
श्चेते इत्थं येते ह्य बोद्धव्यं प्राणेन प
ति च वक्तृत्वं ये योऽहि यस्मात्गुणोत्कृ
ष्टः स तस्माद्धर्धितश्चाते यतने का
थितं सर्वं किमन्यत्परिपृच्छसि इ
ति श्रीमालिनीविजये वार्त्ति
के द्वितीयोऽध्यायः २ श्रीगु
रुभ्यो नमः ॐ एवमुक्ता महादे
वी जगदानन्दकारिणा प्रणिप
त्य पुनर्देवी कामिरुमाह जगत्पतिं
एवमेतन्महादेव नामव्याप्तिः समु
दाहृते यथा व्याप्तं तथा ज्ञान
मादितः समनुक्रमात् शिवादि

वस्तुरूपाणां वाचकात्परमेश्वर
सांप्रतं श्रोतुमिच्छामि प्रसादाद्व
क्तुमर्हसि ॥ इत्युक्तः समहेशात्मा
जगदार्तिहरोहरः ॥ वाचकानव
दन्मेध्यानपारपर्यक्रमागतान्
यामाशक्तिर्जगद्धातुः कथितास
मवायिनी ॥ इच्छात्वं तस्य सा देवि सि
सृक्षोः प्रतिपद्यते ॥ सैकापि सत्य
नेकत्वं यथा गच्छति तच्छृणु ॥ ए
वमेतदितियन्नामसैतिहिनिश्चि
ते ज्ञापयंती जगमत्रज्ञानशक्ति
र्निगद्यते ॥ एवंभूतमिदं वस्तु भव
त्वितियदापुनः ॥ जातातदैवतत्क्र
त्कुर्वंसत्क्रियोच्यते ॥ एवमेषा
द्विरूपापिपुनर्भेदैरनंततां श्रये

मा
ज
॥

पार्थिवश्चाप्यातिचिंतामणिरिवेश्व
री तत्रतावत्समापन्नामातृभावं
विभिद्यते द्विधाचनवधाचैवपं
चाशद्विश्चमालिनी बीजयोमा
त्मकाद्देराद्विधाबीजंस्वरामताः
कादिभिश्चस्मृतायोनिर्नवधावर्ग
भेदतः पृथग्वर्णविभेदेनशतार्ध
किरणोज्ज्वला बीजमन्त्रशिवःश
क्तिर्योनिरितिभिधीयते वाचक
त्वेनसर्वोपिशंभोःशक्तिश्चशस्यते
वर्गाष्टकमिहज्ञेयमघोराद्यमन्त्र
क्रमात् तदेवशक्तिभेदेनमाहेश्व
र्यादिकाष्टकं माहेश्वरीब्राह्मणी।
चैवकौमारीवैष्णवीतथा ऐन्द्री
याम्याचचामुण्डायोगेशीचेतिनामा।

ताः शतार्थभेदभिन्नानोनन्तसंख्या।
नांवरानेन रुद्राणांवाचकत्वेन।
कल्पितापरमेष्ठिना तद्देवचश
क्तीनांनन्तसंख्या नमत्क्रमात नवन्ते
द्वात्रवश्या ---- मितासांशक्तीर्यथा।
श्रण अमृतोमृतपूर्णश्चअमृतोमा
मृतद्रवः अमृतौघोमृतोर्मिश्च अ
मृतस्यन्दनः परः अमृताङ्गोमृतव
पुरमृतोद्गारएवच अमृतास्योम
ततनुस्तथावामृतसेचनः तन्म
त्रिरमृतेशश्चसर्वामृतधरोपरः क्षे
उपेतेसमाख्यातारुद्रवीजसमुद्भ
वाः जयश्चविजयश्चैवजयंतश्चा
पराजितः अजयोजयभद्रश्चज
यकीर्तिर्जयावहः जयमूर्तिर्जयो

मा
जै
१२
12

त्माहोजयदोऽजयवर्धनः
कौशिकःकालविध्वंशोमहाशिवः
कोपवर्धनः एतेयोनिसमुद्भूताश्च
तुस्त्रिंशत्प्रकीर्तितः स्त्रीपाटवस
माणश्चापतयपवात्रशक्षयः बीज
योनिसमुद्भूताहृद्धशक्तिसमाश्रया
वाचकानामनेनत्वानुपरिसंख्यो।
नविद्यते सर्वशास्त्रार्थगार्भिण्य
ईसंविधयाःनया श्रेष्ठोरंवोध।
यामाससत्क्षयापरमेश्वरः सत
यांसप्रवृद्धःसमोनिविहोभ्यश
क्तिभिः तत्समानक्रतीन्वर्णोस्त
संख्यानसृजत्प्रभुः तेतेराणिलिपि
ताःसन्तःसर्वकामफलप्रदाः भ
वन्तिसाधकेन्द्राणांनामध्यावीरवं

दिते तैरिदं सततं विश्वं सदेवासुर
मानुषं तेभ्यः शास्त्राणि वेदाश्च सं-
भवन्ति पुनः पुनः अनेनास्यापि भे
दस्य शिवशक्तेर्महात्मनः कार्य
भेदान्महादेवि त्रैविध्यं समुदाहृतं
विषयेष्वेव संलीनानधोधः पातयं
त्यणून् रुद्राणून्याः समालिङ्ग्य घो
रतर्यः पराः स्तुताः मिश्रकर्मफला
सक्तिं पूर्ववज्जनयन्ति याः मुक्तिमा
र्गनिरोधिन्यस्ताः स्युर्घोराः परापरा
पूर्ववज्जन्तुजातस्य शिवधामफल
प्रदाः पराः प्रकथितास्तज्ज्ञैरघोरा
शिवशक्तयः एताः सर्वाणुसंघा
नमधितिष्ठन्ति यथास्थिताः तथा ते
कथिताः शंभोः शक्तिरेकैव शाङ्करी

ग्रस्यावा'' वभेदेन भेदो यः संप्रव
र्तते यथेष्टफलसंसिद्ध्यै मंत्रतंत्रा
नुवर्तिनां विशेषविधिहीनेन भ्रमा
सकर्मस्य मंत्रवित् यथेच्छाक्रश
शिरोर्थभिन्नयोनिस्तु मालिनीं ना
शिखाऋॠऌॡच शिरोमालाथ
मस्तके नेत्राणि चधपेनासा ईणश्रु
हेणएश्रुती बकवर्गोद्ग्रावक्त्रदं
तजिह्वा इअवाचिच वभयाः कंठद
ताद्विस्कंधयोर्भुजयोस्तथो योह
स्तयोर्झञौ शाखाञजौ शूलकपाल
के पपछलौ स्तनौ हृदि आस जीवो
विसर्गो हक्ष नमः कथितः प्राणः
शक्ताजुदरनाभिगो प्रशंताः कटि
गतो रूच रुजो जो ठनी तथा पदे

कारेण यथा ज्ञेयेन समैरेव राणो देहे
ततो विद्यास्त्रमंत्रास्त्रसमुद्घातय
थास्त्रेण सविंदुकं दहनं ज्ञेयं ततः
तोयं च प्रकल्पयेत् तद्वद्ज्ञेयथा
युक्तं च तत्त्वं दर्शनेन ततः देहजात
युतां देहप्राणां देहस्य मीयुते एव
गत्वे देहकृदिगाहिजं देहे वर्षेवेत
तस्थितं बिंदुयुक्ताणं एवं वर्दशने
ततः देहं केवलमुत्कृष्टं सर्वामृतं
त्वितं पुनः दर्शनेन एवं वमस्य देहं
केवलमेवं च नितं वदेहसमुद्धृतः
द्वितीये जिह्वया हि ज्ञे सततां सदा
त्वशिवं नितं वंकेवलं ततः पुन
स्तस्य च वशिवं ज्ञं देहं केवलं ततः
देहजातं युतं कर्णे कंठं केवलमे

मा
ज
१४
14

वच नितंबकेवलंमसणहृदयं।
जिह्वयायुतं वंकेकेवलमुद्रुमः।
प्राणमार्घ्येनज्ञातुना मूलंदंडं च
तंष्ठंचततत्रांघ्रह्वयमस्थितं वा
मपादंवनस्तांतेकपालेपतितंतम
सेन ततःपरमघोरांतमाष्ठकांघ्रे
चएवंवत् परापरासमाख्यातास्त्र
पराचयकथ्यते अघोरांतेत्यसे
दांदेप्राणंविडयुतंपुनः वामम
दृष्टितंतस्यपादयकांघ्रेच एवंवत्
अपरेयंसमाख्याताफट्शक्तिंपरा
श्रणु मंत्राःसमुद्भवितायातियथो
च्चारितमात्रया कंपतेगात्रयष्टि
स्तब्धतेचोत्पतनंभवेत् मुद्रावंधं
वगोयंचशिवाहृदितमेवच अती

नानागतार्थस्य क्रियाद्याकथना-
दिकं वामंजेद्यान्वितो जीवः पार-
पर्यक्रमागतः परेयमनयासि-
द्धि सर्वकामफलप्रदा नाशि-
ष्याय प्रदातव्यं नाभक्ताय कंचन
रुद्रस्य रुद्रशक्तिश्च गुरुश्चेति त्रयं
समं भक्त्या प्रपश्यते यस्तु तस्यै दे-
यं वरानने शिष्येनापि तदाज्ञा-
ह्याय दासं तोषितो गुरुः शरीरद्र-
व्यविज्ञानशुद्धिकर्मगुणादिभिः
बोधितात्तत्प्रदानेन गुरुणाहृष्टचे-
तसा तदा सिद्धिप्रदा ज्ञेया नामथा
वीरवंदिते परापरांगसंभूता यो-
गिन्योष्टौ महाबलाः पंचषष्टां च
चत्वारि हि द्विवर्णाः क्रमेणतु हि

मा
जे
१५
15

तीर्थास्त्रैस्त्रैकादशाणि च —— वह
यान्विता जीवो दीर्घस्वरैः षड्भिः
ह्रस्वजातिविभेदितः विद्यात्रय
स्य गात्राणि ह्रस्वैर्वक्त्राणि पंचभिः
ॐकारैः पंचभिर्मंत्रो विद्यांगाह्रद
यं भवेत् ॐ अमृते तेजो मालिनि
स्वाहापदान्तभूषितं एकादशाक्ष
रं प्रोक्तमेतद्धृल्लेखाः प्रिये वेद
वेदिनि हुं फट् ब्रह्मणावादिसमन्विता
हृद्यापृष्ठाद्वराज्ञेया शिखा विद्या
गणस्य च वज्रिणो वज्रधारायस्वा
हान्तं ब्रह्मवादिकं एकादशाक्षरं
वर्मेतत्कृष्णमिति स्मृतं श्रीशार्ह्
पञ्चशाङ्कं हुं फट् नं भवादिकं प
नमाश्वपतं प्रोक्तमर्थसमाक्षरं परं

लाटलवैयदीर्घैः सहस्रकैः सवि-
रुकैः इन्द्रादीन्कल्पयेद्विद्वान्सद-
स्थानविवक्षणः नह्यमामापयो-
म्यानकल्प्यो विष्णुप्रजापती स-
गवाद्यत्नतो योऽनवाचकौपद्मवे-
क्रयोः इति मन्त्रगणः प्रोक्तः सर्व-
कामफलप्रदः योगिनां योगसि-
द्ध्यर्थं किमन्यत्परिपृच्छसि इति श्री-
मालिनीविजयोत्तरे मन्त्रोद्धाराधि-
कारस्तृतीयः सर्गः ३ ॐ श्रीगु-
रुभ्यो नमः अथैतदुपसंहृत्य स-
मुनयो मुदितेक्षणाः प्रणम्य कौ-
वेहं नारं शुनक्षेत्रादिन्द्रवदः योग-
मार्गविधिर्दृष्टापृष्टेन परमेष्ठिना
नस्मातिज्ञावनाशकं किमर्थमत्र

मा
जे
१६
16

लक्षणं एवमुक्तः सतैः सम्यक्
कार्त्तिकेयो महामतिः इदमाह व
चस्तेषां संदेहविनिवृत्तये योगमे
कत्वमिच्छंति वस्तुनोन्येन वस्तुना
यदत्र ज्ञेयमित्युक्तं हेयत्वादिप्रसि
द्धये द्विरूपमपि तज्ज्ञानं विनाज्ञानं
न शक्यते तस्य सिद्ध्यै शिवेनोक्तं ज्ञा
नं यद्रूपवर्णितं सबीजयोनिसं
सिद्धिमंत्रलक्षणमण्डलं नवाधि
कारितादीक्षां विना योगोस्ति शं
करे क्रियाज्ञानविभेदेन सा च द्वेधा
निगद्यते द्वियापि साप्रकर्त्तव्याते
न चैतद्रहितं न च योगाधिका
रित्वमेकमेवानुया भवेत् अपिम
न्त्राधिकारित्वं मुक्तिश्च शिवदीक्षया

कृत्वा चैनमसौ तेनैवांकारो मां विनश
रीरिणी इहमाहपुनर्वाक्यंमबाप्र
निवरोनमः श्रीभिन्नमालिनीका
येनत्वानिभुवनानिच कलाःपा
दानिमंत्राश्चपथावदवधारिता
भिन्नयोनिस्तयादेवत्वयोक्ता मालि
नीमम नमस्याम्येपथैतानिसंस्थि
तानितथावद एवमुक्तो महादे
वो भैरवोभूरिभोगदः स्फुरद्धिमा
शुंमतानप्रकाशितदिगंतरः स्व
गमहशिरोमौलिमालाललितः
शासनः उवाचमधुरांवाचमिमा
प्रक्षेपितांशयां यामथाकथि
तादेविभिन्नयोनिस्तुमालिनी तदं
गंमेवप्रवक्ष्यामिसर्वमेतनयथास्थितं

मा॰
जे
१८

फेथगानन्तमुद्दिष्टं फकान्तेष्वनुप्र
वेशः त्रयोविंशप्पादीनि प्रथानां
तानि लक्षयेत् यान्येव समस्तके सम
पुरुषादीनि पूर्ववत् ३३. गेगुत्रयं
विंद्याद्विद्यातः सकलावधि शि
वतैस्तगकारादिनान्तः षोडश लक्ष
येत् कलाः पदानि मन्त्राश्च भुवना
नि च सेदरि पूर्ववद्वेदितव्यानि त
त्त्वान्यर्णविभेदतः विद्यात्रयवि
भागेऽपि षट्त्रिंशानी नथाष्टण लि
कलेपदमेकार्णं अर्णौ कार्णं मथा
ठयं सकलेत्वपरिज्ञेयं पवै कार्णं
हयं ठयं वक्षरेकातं रंठमेय माया
द्विविन्नयमते वक्षरान्तरमेकं च।
कालादिद्विनयमतं रजकेस्या।

णि सृष्टिं प्रधानेद्वर्णानिमिच्छन्ते वृ
द्धौ चैवाष्टकव्याख्यापदं चात्र सि-
च्छन्ते ततः पंचाष्टकव्याख्याद्येक
ह्निश्चत्वारिंशत् विद्यापदानि च-
त्वारि मार्धवर्णान्तं पंचमं एकस्मि
र्धवर्णानि त्रीणि तत्वेन पार्थिवे पु
मा सर्वमन्यद्वर्णमेत्रकलादि
कं सार्धेनार्धद्वयं जातमेकैकेन
ष्टस्यार्धद्वयं अपरायाः समाख्याता
ख्याभिरेषा विलोमतः सार्धेन त्रित
यं स्यात्त्रिशूलेन चतुर्थकं सर्वा
तीतं विसर्गाणां पराख्याभिरुदाहृता
ष्टत्वं सर्वं परिज्ञेयं योगिनामिति सि
द्धता आत्मनो वा परेषां वानामथ्या
नरवाप्स्यन्ते ह्येवमोहदीक्षेयोज्ञा

मा
ज्ञे
१८
18

नीयोगीचर्पांकरि पृथक्वान ......
...... वोह्यं फलकाङ्क्षिभिः ज्ञा
नं च त्रिविधं प्रोक्तं ...... श्रुत
चिंतामयमथ्यासञ्चभावनामयमे
वच शास्त्रार्थस्यपरिज्ञानं विहि
तमस्यश्रुतमतं इदमेवेदमेवत्थमि
दमत्रोपयुज्यते सर्वमालोच्यशा
स्त्रार्थमात्मइदंत्वमवधार्यते तद्धि
चिंतामयं ज्ञानं हिरूपमुपदिश्यते
मंदस्वभ्यासभेदेन तत्र स्वभ्यासमु
च्यते स्वानिष्पन्नेतत्स्मिन् जा
यते भावनामयं यतो योगसमा
साद्योगीद्योगफलंलभेत् एवं
विज्ञानभेदेनज्ञानीप्रोक्तश्चतुर्वि
धः सम्प्राप्तोत्रक्ष्मानश्च सिद्धिः सि

ष्ठितमोसप्या योगीचतुर्विधोदेवि
यथावत्प्रतिपद्यते समावेशोक्ति
वद्योगस्त्रिविधःसमुदाहृतः नेत्र
प्राप्तोपदेशास्त्रपारंपर्यक्रमेणयः
प्राप्तयोगःसविज्ञेयस्त्रिविधोपिम
नीषिभिः चेतसोघटनेनतस्माद्बलि
नस्पुनःपुनः यःकरोतितमिच्छं
तिघटमानेमनीषिणः नैदेवचेत
सानामस्तद्वितीयमवलंवते सिद्ध
योगस्तदाज्ञेयोयोगीयोगफला
र्थिभिः यःपुनर्यत्रतत्रैवसंस्थितो
पिध्यानतया एवंजगतीदेवेशि — आ
यतेनकथंचन स्वसिद्धसमनुविशेषः
— सदाशिवसमःप्रिये उत्तरोत्त
रैवशिष्यमेतेषांसमुदाहृतं सा

मा
जे
१९
19

निनां योगिनां चैव वद्ध्यो योगवित्
तमः यतो ज्ञिज्ञानमप्यस्य पूर्वो।
योगफलोज्झितः यतश्च मोक्षदो
प्युक्तः स्वभ्यस्तज्ञानवानतुयैः ३
मेतत्कथितं सर्वं विज्ञेयं योगिभिः।
जिते नेत्रार्थमुपसंहृत्य समसमासायो
गिनां हितम् इति श्रीमालिनीवि
जये ऽधिकारस्तत्त्वार्थः सर्गः ४
ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः ॐ अथातः सं
प्रवक्ष्यामि भुवनाध्वानमीश्वरि ।
आदौ कालाग्निभुवनं शोधयेत्तदनु प्र
यत्नतः अवीचीकुंभिपाकश्च रौ
रवश्चान्तनीयकः कूष्माण्डभवने
श्रुष्टे सर्वश्रुष्टानसंश्रयः पाताला
नि ततः सप्त तेषामादौ महाबले

रसातलं तथा चान्यत्तलातलमा
तः परं सुतलं नितलं चेति वितले
तलमेव च हाटकेन विशुद्धेन स
वैधांशुद्धिरिष्यते नरः पृथ्वी
ज्ञेया सप्तद्वीपार्णवान्विता देवा
नामाश्रयो मेरुस्तन्मध्ये संव्यवस्थि
तः भुवो लोकस्तदूर्ध्वे च स्वर्लोक
स्तस्य चोपरि महर्जनस्तपः सत्य
मिसेत लोकसप्तकं चतुर्दशवि
धो यत्र भूतग्रामः प्रवर्तते स्थावरः
सप्तजातिः स्यात् पंचजातिस्तथा परा
मृगां सप्तस्वपस्वा(मैः) पंचभेदस्तथा मा
नुषः पैशाचो राक्षसो याक्षो गांधा
र्वश्चैंद्र एव च सौम्यश्च प्राजापत्यस
स्वब्राह्मस्तत्र चतुर्दश सर्वस्यैवा

मा
न
र
20

स्यं संशुद्धिर्द्वालिंसंशोधिते सति
भुवनैवैस्मंवतस्मान्मदीयेनदने
तेर तत्रशुद्धे भवेच्छुद्धं सर्वमेतन्न
संशयः कालाग्निपूर्वकैरेभिर्भु
वनैः पंचभिः प्रिये शुद्धैः सर्वमि
दं शुद्धं ब्रह्माण्डान्तर्व्यवस्थितं तद्वदीः
शानरुद्राणां भुवनानि स्वकस्वक
दंशं संशोधयेत्पश्चादेकं तत्राय
कांशके अनेनतः प्रथमसंस्कोकण
लेशान्तर्यामभुः अग्निरुद्रायमा
भूतिनैर्ऋतोबलपवच श्रीक्रोति
धीश्वरस्वैवसर्वविद्याधिपोपरः श
भुश्चवीरभद्रस्वाविभ्रूमस्वलनप्रभः
पभिर्दशैवंसत्यानैः शुद्धैश्शुद्धंभवेत
मतं उपरिष्टात्पुरस्तेषामष्टकाः

पंचमं स्थिताः लकुली भारभूति
श्च दिण्डी आषाढी पुष्करे नैमिषे
च प्रभासं च अमरेशमट्टाट्टहासम
पनस्मस्मात्मकं प्रोक्तमतो गुह्या।
तिगुह्यकं नत्रे भैरवकेदारमहा
कालाः समम ध्यममाः आम्रातिके।
शजल्पेश श्रीशैलाः महेन्द्रीदवः
भीमेश्वरमहेन्द्राट्टहासाः सविम।
लेश्वराः कनखले नखलं चात्र
कुरुक्षेत्रं गयायां तथा गुह्यमतत्रि
नी यन्तपवित्रमथुनोऽमते स्था
णुस्वर्णाक्षकावाच्यौमहेन्द्रगोकर्ण।
कौप्यैर महालयाविमुक्तेशा हद
कोसंशावरापदा स्थलेः स्थलेश्वराः
शङ्कुकर्णकालञ्जराविपि मेत्त।

मा
ने
२१

लेश्वरश्याकोटहिंरुद्रगलांइकौ
स्याणवष्टकमितिप्रोक्तमेहकारा
वीयस्थितं देवयोमष्टकंवुद्धोक
ध्यमानेमयास्थुणा पेशांचराद्
सेपानेगांधर्वेवेउमेवच नथासो
स्पमप्रेजेशंज्ञालमष्टममिष्यते
योगाष्टकंप्रधानेचतत्रस्तावक्ष्ये
भवेत त्हंतेचवेसंवद्याह्लंवेसंवं
नटनेतरं कौमारं सोमंश्रंकंठमि
तियोगाष्टकंप्रिये धहंषोवामसी
मोग्रभेवषानेकवीरकाः विडोजामा
यवोजप्रश्रनेन्नेकशिवावस्थ को
पेशावेअेवियाघ्र संवर्तोमोतिर
वव कलानत्रेपरिज्ञेयो प्रपदवीनं
तकौपरे पकवीरशिवेदेशश्री

कंठाः कालमास्थिताः महातेजः
प्रभृतयोमंडलेशानसंज्ञकाः स
मयान्तेस्थितास्तत्रवामदेवभवोद्भ
वौ एकपिंगेक्षणेशानभुवनेश
पुरस्सराः श्रुग्राहमात्रसहिताः का
लानलसमत्विषः विद्यातत्वेपिपं
चाष्टभुवनानिमनीषिणः तत्रा
हालाहलः सर्वोरुद्रः क्रोधस्तथाप
रः अंबिकावघोराख्यवामदे
वीचकीर्तिते ईश्वोपिवनाथाश्च
रघोरांतामहेश्वराः रौद्रीज्येष्ठा
चवामाचतथाशक्तिमहाशिवौ
एतानिसकलेपंचभुवनानिवि
दुर्बुधाः एवंतत्सर्वतत्वेष्वीशान
महादशांतेतं भुवनानांपरिते

मा
ज
२२

धंसन्देपाज्ञत्वविलयात् शुद्धेना
नेन शुद्ध्यन्ति सर्वाण्यपि नं सपायः
सर्वमार्गविशुद्धेन कर्तव्यायाम
ह्यमतिः सकलावधिं संशोध्या।
शिवे योगं प्रकल्पयेत् भूमुहोः
सकलं ध्यानयोगं कुर्वीत योगवि
त् इमेषकीर्तितो मार्गो भुवनाख्य
स्पमस्मतः इति श्रीमालिनीवि।
जयोत्तरे भुवनाध्यधिकारः पञ्च
मः सर्गः ५ ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः
अथास्य वस्तुजातस्य यथा देहे
व्यवस्थितिः क्रियते ज्ञानदीक्षा
यां तथेदानीं निगद्यते पादाद्यः
पञ्चभूतानि मात्रामात्रांह्वलयास
मेत यानन्तं वगुरुस्कान्तसबा।

दीति ततः क्रमात् तद्ध्येयो परि
शान्तपर्वषट्कावसानकम् पुं
स्तत्त्वात्कालनन्दांततत्त्वषट्कं वि
चिंतयेत् ततो मायादितत्त्वानि
वक्त्रादिस्थसमाहितः चतुरंगुल
यामात्मासकलान्तानि भावयेत्
शिवतत्त्वं ततः पश्चात्तेजोरूपमा
नाकुलं सर्वेषां व्यापकत्वेन स
बाह्याभ्यन्तरं स्मरेत् षड्विंशत
त्त्वभेदेन व्यासोयं समुदाहृतः श्री
युनाथं च तत्त्वानि यथा देहेन ध्यो
यते नाभेरूर्ध्वं तयावत्स्यात्तप
वषट्कमनुक्रमात् धरातत्त्वेन
गुल्फांतं व्याप्तं शेषमिदं भुना द्वा
विंशति च पर्वाणि तदूर्ध्वं तेजसा

मा ततं तस्मात्सूक्ष्मपर्वणि विज्ञानवायुः
जं ख्यामिरुद्राहृता ख्याकाशं तत्परं
२३ शांतं सर्वं षां व्यापकं स्मरेत् प्रा
ग्राद्विपंचवं विरुद्धविधियष्टायवसि
घाते त्रिविदूकं ढपर्यंतमा(म)तत्र
श्रद्धाहृते विद्यातत्त्वमतोधं वशि
वतत्वं चपूर्ववत् पवंतत्वविधिः
प्रोक्तो भुवनाध्यानतोथ्यते का
लाग्नेर्वीरभद्रांतं पूरषोडशकं ततः
गुल्फांतं विमले ख्यातानायथावद
नुपूर्वशः तस्मादेकोगुलख्यास्मा
लकुलीशादितः क्रमात् विमले
तद्दिरंशांतं मंगुलख्वगालाउकं त
तः पादं गुलख्यास्मादेवयोगाष्टा
कं पृथक् ततो मध्यं गुलख्यास्मा

पुरषट्कमनुक्रमात् चतुरंकंत
द्येयस्मिन्नेकमेकत्रचिंतयत्
उत्तरादिक्रमात्स्यैकभेदोविद्यादि
केत्रये कालेप्रत्येकमष्टाष्टमेकै
कस्मिन्यथाक्रमं मंडलाधिपतीनां
तथाशिरर्घोंगुलामता त्रिभागः
स्तनपर्वोत्मीत्रितयस्यतथोपरि
ह्नितयस्य चंमशृणोंपंचकंमस्तु:
दाहृते अष्टकंपंचकंनामदेवा।
मेवविलक्षयेत् भुवनाख्यविद्या।
वत्रष्टवेवचिंतयेच्छिवं परादिहि
विद्यामंत्रवर्गविद्याविभेदत: ते
षांतन्मंत्रवस्थानिर्द्दिष्टेदानींतथा
ष्टग्र चतुरंगुलमात्रंतदेवाम
ष्टांगुलेष्टष्टक दशांगुलानित्रीणि

मा
ज
२४
24

स्यादेवं पंचदशांगुलं चतुर्भिरथ
कैरप्यत्र वमं आपकं महत्त्व ऊनविं
शतिके भेदे पदानां आमिकृत्यते
पके केंद्रांगुले ज्ञेयं तन्त्र पूर्वं पदत्रयं
मर्मांगुलानि चत्वारि दशांगुलम
तः परं षांगुले द्वे पदे वामे षडंगुल
मतः परं द्वादशांगुलमम्यद्धे द्वे
पंचांगुले ईश्वक पदद्वयं चतु
ष्कं वेदे ष्वैवेद ईश्वकं तः आपके
पदमाख्यातं परमं —— तमरिकीर्ति
तं अपरेयविहास्यामो परांयाम्प्रमाणः
ष्कं पूर्ववत्स्यपि वीतन्त्रष उंगुलप्र
माणकम् सार्धमंगुलमानानि
देवि जन्मन्त्वप्रमा(लकम) परिमानं अंगुले द्वे य
षोडश पूर्ववदीरितम् —— पूर्ववत्स

ष्टौ अंगुलं शेषं सर्वं च दारुत्रये त
द्वि विधेपि हि वर्णानां षट्सु ये भेद इ
ष्यते तत्त्वमार्गविधानेन स्थानस्थः
परमार्थतः पदमंत्रकलादीनां
पूर्वसूत्रानुसारतः त्रितयं च प्रक्र
वीनतत्त्ववर्णोक्तवर्त्मना इत्थंभू
तशरीरस्य गुरुणा शिवमूर्तिना
प्रक्रान्तस्य विधानेन दीक्षा सर्वफल
प्रदा इति श्रीमालिनीविजयोत्त
रे देहमार्गाधिकारः षष्ठः सर्गः ६
ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः अथातः संप्र
वक्ष्यामि मुद्राख्याः शिवशक्तयः
याभिः संरक्षितो मंत्री मंत्रसिद्धिम
वाप्नुयात् त्रिशूलं च तथा पद्मश
क्तिचक्रं सवज्रकं दंडदंष्ट्रे महाप्रे

मा
ज
२५

नामहामुद्राखेगेश्वरी महोदया
करालाचखट्वांगंसकपालकं ह
लंपाशांकुशंघंटामुद्रास्त्रिशिखो
परः श्वावाहस्थापनीरोधाद्भ्रमरा
नतिरेवच श्रमितायोगमुद्रेति।
विज्ञेयावीरंवंदिते तर्जनीमध्य
मानामादक्षिणास्यप्रसारिता क
निष्ठांगुष्ठकाक्रांतात्रिशूलंपरिकी
र्तिते पद्माकोशकरोकृत्वापद्मस्व
ङ्गपदर्शयेत सम्मुखोग्रकृतेनोकृ
त्वाकरावंतरितानुली प्रहृतेम।
ध्यमेलग्नकोमार्याः शक्तिरिष्यते
नतानवामपुष्ठेस्तदक्ष पार्ष्णिना, प
हयेत्तृष्ठिवक्षंनाराचंकत था
कस्माधमसेदत्तमयोमुष्टिवं कनि

25

ष्ठांगुष्ठकौ श्लिष्टौ पोषाः स्वमेणि
वेधगाः वज्रमुद्रेति विख्याता पंचदी
मतोष्ठकादिका ऊर्ध्वप्रसारितोङ्गु
ष्ठिर्द्दिविज्योंगुष्ठगर्भगाः दंडमुद्रे
ति विख्याता वैवस्वतकुलप्रिया
वामतो वक्रगां कुर्याद्वाममुष्टेः
कनिष्ठिकां दंष्ट्रेयं कीर्तिता देवि
चामुंडाकुलनंदिनी वामजानुग
तं पादं हस्तौ पृष्ठप्रलंबिनौ विकृ
ते लोचने ग्रीवा भग्ना जिह्वा प्रसारि
ता सर्वयोगिनी ऐष्टा प्रेता यो
गीश्वरीमता हस्तावधोमुखौ बा
ह्यौ हृदयांतेन यत्नतः तिर्यग्भु
रितौ तत्परि संमुखौ ऊर्ध्वांगोन यंत्र
महामुद्रेति विख्याता देहशोधनक

मा मेणि । सर्वकर्मकरी चैषा योगिनां
ज्ञ योगसिद्धये बद्धा पद्मासनं योगी
२८ नाभावङ्गुष्ठं न्यसेत् दशकारं त
नैतावत्त्रयेद्यावत्कालत्त्रयं निरूप
तत्त्वतत्त्वं णि प्रपद्येत त्वत्त्रयेणाग्र
पंतावद्धा महावीरः स्वेगान्निप्रतिपद्य
ते श्रयोत्तरस्वपदेत्स्वावामसुना
नमूर्धतः श्रनामा मध्यमेनस्ववा
मांगुष्ठेन पीडयेत् तर्ज्जनीमात्तत्क
निष्ठा च तं नीचकनिष्ठया मध्य
मानामिकाभ्यां च तं दृष्टुं निपीड
येत् मुद्रा महोदयाख्येयं महोद
यकरी नृणां । हस्ताभ्यां भूमि — नि
ष्ठाभ्यां सकिरणैः प्रविदारयेत् नि
क्रां चलात्स्येन्मेत्री हाहाकारं वका

26

रयेत् क्रुद्धदृष्टिः करालेयं मुद्रा ३
ष्टभयंकरी वामस्कंदगतो वाममु
ष्टिरुच्छ्रिततर्जनि खट्वांगाख्या
स्मृता मुद्रा कपालमधुनाप्यए
निम्नः पाणितले दत्वामीषत्संकु
चितांगुलि कपालमिति विज्ञेयं
मधुना हलमुच्यते मुष्टिबद्धस्य द
क्षस्य तर्जनी वाममुष्टिना वक्रित
र्जनिनाग्रस्था हलमुद्रेति कीर्तिता
मुष्टिप्रगुष्टाग्रयोर्दक्षवामयोस्तर्ज
नीद्वयं वामांगुष्ठाग्रसंलग्नपाणः
प्रसृतकुंचितः हलेपुष्टिर्ध्यावा
मोदक्षहीनमस्याक्रुणः श्रयोमु
ष्टिस्थितो वामदक्षिणात्तर्जनीद्वयः
चालयेमध्यदेशस्थाघंटामात्रपि

मा यामता करावूर्ध्वमुखौ कार्यौ वामो
ज मांतरितांगुली अनामिमध्यमे हे।
२७ स्तितर्जनीमौ मूलपर्वाणि मध्यमे हेतु
ने कार्ये कनिष्ठे अङ्गुष्ठावपि तर्ज
नीमध्यमापार्श्वस्थौ विरले परिकल्पि
५७ ते मुद्रा ह्यशिवो ह्येष त्वाणादेवेश
कारकः कराभ्यामञ्जलिं कृत्वाऽ
नामामूलपर्वगौ अङ्गुष्ठौ कल्पयेत्।
हितान्त्वावाहनकर्मणि अङ्गुष्ठा
ग्रमांगुष्ठौ स्थापनी परिकीर्तिता
हृदि वगर्भमांगुष्ठौ विज्ञेया सन्निरोध
नी ह्रस्वदानसमाख्याता विहेयार्ध्व
मुष्टौ हृदये सम्मुखौ हस्तौ मंल
ग्नमस्तांगुली नमस्कृतिरियं मु
द्रा मन्त्रवन्दनकर्मणि अप्योमांत।

रिताः सर्वाः करयोरंगुलीः स्थिताः
कनिष्ठां दक्षिणां वामे ... मिकाग्रे।
नियोजयेत् दक्षिणे च तथा वामां
तर्जनीं मध्यमे तथा अंगुष्ठौ मध्य
मूलस्थौ मुद्रेयमस्तस्वभा दक्षिणं
नाभिमूले तु वामस्योपरि संस्थितं
तर्जन्यंगुष्ठकौ लग्नौ तत्कनिष्ठेनयो।
गकर्मणि पंचमुद्रागणं मयैवभी
याहृदये त्रयः सर्वासां वाचकश्चा
सौं ओं ह्रीं नामन्तेन नमः इति श्री
मालिनीविजयोत्तरे मुद्राधिकारः
सप्तमः सर्गः ७ ओं श्रीगुरुभ्यो
नमः अथातः संप्रवक्ष्यामि यज
नं सर्वकामदं यत्स्पर्शनमात्रेण
योगिनीसंमतो भवेत् तत्रादौ या

मा
जो
२८

28

गमस्तं तेषु भेदेषु मनोरमं कारये
द्रश्मिकं तेन वस्त्रेलेन समन्वितं प
ञ्चविंशतिपर्वणा समन्तात् दर्भनाभि
ना तर्याणमेखलेनापि पवित्रेण
सुशोभिता ततः स्नात्वा जितद्वन्द्वो
भावस्थानेन मन्त्रवित् तच्चक्षुर्दृष्ट
दिङ्भस्मस्नानाद्यक्रमात् भस्म
स्नानं महाहोमभस्मनाभिमन्त्रित
मलस्नानाद्यं संहारक्रमेण तूल
येत्तु विद्याङ्गैः पञ्चभिः पश्चात्ति
ः प्रभ्यसितुं येत् शोभिषेकेन तत्कि
र्त्तितमलैलैवषडङ्गेन ततो वा
माः स्वचाप्सावाहृस्तोपात्सेवयावा
येत् आचम्य मार्जनेन कुर्यात् द्विया
याभूरिवर्णाया सांस्कृतान्तस्मा

मामसमर्थैर्हितीयया उपस्थानेन च।
मालिम्याजपेच्चैव कान्तरं परं जलः
स्नानेहिचास्त्रिणा मन्त्रं स्नात्वाभिमन्त्रितं
पूर्ववन्नत्र भालम्पमलस्नानं समा
चरेत् विधिस्नानादिकं चात्र पूर्वव
त्किंतु वारिणा स्नायात्र्णाविधिस्त
तो विद्यात्रितयमन्त्रितं तोयं विनि
क्षिप्य मूर्ध्नि मन्त्रस्नानाद्यमन्त्रवित्
रजस्नागोकृतैनेव वायव्यं स्नानमा
चरेत् महास्नुश्चान्नागच्छेद्यानः
युक्त्वाद्वस्मकं नेदेवपुनगगच्छेद
त्वस्मसपरायणं वर्णितपसमाधो
गादिस्नाप्येवं विधोमतः किंतु त
त्रपरां मन्त्रीभवं तीमन्त्रं तस्मरेत
स्नात्वां गात्रप्रसूतानन्दवृद्धिप्रयाप

निर्दहेत सततं ज्वालावेष्टमष्टाम्परेथे
वामृतेनतु सूर्याद्यैर्मन्त्रमाराधयग
छेदस्त्रमन्त्रमस्मरन् यागावेश्माह्वंस
शुद्धंविषेछुचिरनाकुलः तत्रस्वा
पतौस्वसमहाहेमाभिमंत्रितं पु
ष्पंविनिक्षिपेद्ध्यात्वा ज्वलद्दिप्रशिखा
तेथ दण्डस्थितंतोहेमाद्रिसंक।
ल्परतत्र प्रविशेद्यागमन्दिरेवह्नि
वहिसंयुतं एकोमः सोम्यवह्नी
वाविषेषमासमारभेत तत्रादौ
वस्त्वंमन्त्रेणकालानलसमत्विषा
शस्त्रेष्वाग्नानन्तदिग्योमस्वाग्याभ्यन्त
तास्मरेत विकीर्यमाणान्तद्भस्म
ध्यात्वाकवचवायुना शिवविंडु
समाकारमात्मानुचिंतयेत —

ततोऽस्य योजयेद्बुद्धिं सोहमित्यप ।
राजिता विद्यामूर्तिं ततोऽस्या मन्त्रे
णानेन षंणाकरि देहक्रान्तं महाप्र
णादेहारूढं समनाभिकं नितंबतट
यत्नाद्बवामस्तनमथः पुनः कं
ठं च वामपाणिं वरं वामसुद्राविभूषि
ते विंदुद्वयं चतुर्थं वेनादशक्तिविन्दु
विभूषिते पञ्चपिण्डवर्णो देवि नवा
त्मक इति स्फुटः सर्वसिद्धिकरः ।
स्त्रायं सरहस्यमुद्राह्वतः पञ्चमो
स्मितो यथास्थादीर्घैः षड्भिः स्वरैर्युतः
षडङ्गानि हृदादीनि जातिभेदेन क
ल्पयेत हंसायेन विलवीजेनस्य दीते
विन्दुविभूषितैः वक्त्राणि कल्पये ।
सर्वसूर्धवक्त्रादितः क्रमात प्रसंग

मा
ज
३

30

विधिमैश्वर्यं ललाटादिद्वयोर्न्या
सेत् अ ललाटे द्वितीयं च वक्त्रे सं
परिकल्पयेत् ई इ नेत्रद्वये दत्वा उ
ऊ कर्णद्वये न्यसेत् ऋ ॠ नासापु
टे तद्वत् लृ लॄ गण्डद्वये तथा ए ऐ
तथोर्ध्वं दन्तेषु ओ औ कारौ न्यसेत्तथा ए ये
अं शिखायां सविसर्गां जिह्वायां परि
कल्पयेत् दक्षिणस्कन्दे दोर्दण्डे क
राग्रलिनखेषु च मंत्रार्थं न्यसेद्देवि विद्यया
ग्रमनुक्रमात् टतयोश्च वं वामदो
र्नितंबाद्यादिषु न्यसेत् पाद्यं पार्श्व
द्वये पृष्ठे जठरे हृदये यनुक्रमात् त्वग
कमांसमूत्रेषु यवर्गं परिकल्पयेत्
प्राणादिमस्थिवमाशुक्रप्राणेषु क्षपत्र
पंचकं मूर्ध्नि गणानि ततो दत्वा शिव

मावाहयेद्बुधः प्राणोपरि न्यसेत्
नाभिं न हृद्ये द्वितीयाणांगुलिं वामक
र्णे प्रमेयो नः सर्वसिद्धिप्रदः शिवः
सद्भावः परमो ह्येष भैरवस्य महा
त्मनः अंगानामनेककार्याणां स्मृ
तेष्वस्वराभेदनः मूर्तिः सृष्टिश्चि
तं च ब्रह्मेशो मूर्तसंगासंभूताः शिवः
स्वागमस्थो ष्ठेवन्यासः संपरिकी
र्तितः अस्य परितनः शाक्तैकवी
र्यासं यथाप्युत मूर्तौ परापरांम
स्पतद्दशाणितमालिनी परादि
त्रितयं पञ्चाङ्गि वाह्यमादंगं न्यसेत्
केवङ्कं न्यसे नाभिगुह्योरुपाद
गं क्रमात् मूर्ध्नि पीयूषकं मस्पवि
क्षांगानि तत्पूर्ववत् ततस्तावाहये

मा
ज
३१

च्छक्तिसर्वयोगिनमस्कृतो जीवः
प्राणपुटान्तस्थः कालानलसमद्यु
तिः अतिदीप्तस्तु वामांघ्रिभूषितो
मूर्ध्निबिन्दुना दक्षजानुयुतश्चायं।
सर्वमातृगणान्वितः अनेन श्रोणि
ताः सर्वा ददते वांछितं महत सद्भा
वः परमो ह्येष मातॄणां परिपठ्यते
तस्मादेष परो मन्त्रो यश्चैतत्सिद्धिमत
मं रुद्रशक्तिसमावेशात्रिसमत्र
प्रतिष्ठितः एषाप्येवं पराशक्तिर्भेद
नानेन कीर्तिता यांवमः सिद्धयस्त
त्रैसर्वाः स्फुरन्त्याकृताः अग्नानिक
लायेदस्याः पूर्ववत्स्वरभेदतः मूर्तिः
सवक्त्राशक्तिश्च विद्याचितयपूर्वव
अघोर्याद्यष्टकं चेति तथा विद्याग

31

पंचकं सांगाचैवपराशक्तिर्मोक्षः
शाक्तोथ्यषड्विधः यामलोयमतो
न्यासः सर्वसिद्धिप्रसिद्धये वामो
वांघविधिः कार्यो मुक्तिमार्गाव
लंबिभिः पृथक् मंत्रविभेदेनर
थ्यरवातस्फलार्थिभिः यावंतः की
र्तिताभेदैः शृंगुशास्त्राण्यवाचकाः
तावन्तस्त्वेवमेवायंमान्यासः पंचवि
धो मतः किंत्ववाहस्त्वयोयत्र स
त्रांगसमन्वितः षट्षट्स्यादिति
सर्वत्रयोर्विवायमुदाहृतः स्वानु
ष्ठानाविरोधेन भावाभावविकल्प
नः यानास्त्वानि सर्वाणि कार्याणि
विधिवद्बुधैः ततोर्ध्वपात्रमादाय
भावाभावविकल्पितं तद्वशाद्वा

मा
न
३२

32

रिसंदर्शयं यशास्त्रे तु साविंतस्तुवि
कतेमायस्य संस्तुहिंरमथ्याप्यत्र।
वस्तुनः तस्मात्तेनैव मार्गेण शक
तेभ्यो विज्ञानता तत्त्वां संशोधयेत्तव
स्तु किंचिदप्यत्रकल्पयेत संशो।
धितं च यत्सर्वमशुद्धमपि तत्सुविः
तेद्भ नाम समापूर्ण षड्विंशैः समर्थ्य च
अस्तो त्कसमस्थंशोणितेन द्रव्याणि।
शोधयेत आत्मानं पूजयित्वा तत्क्र
योंतंतः कृतिवथ्या तथा ते कथ्यचि
च्याभिसंध्येयो गिगणानि चिते आदा
वाधारशक्तिं तत्वाध्ययश्चतद्वैंगला
यं संसंधेयेते च र्कट्स्वेति वनट
यं च तद्वं गलमतत्स्मात्कुलस्यामः
लस्मार्के ततो नालमतन्त्राद्यंद

दुमस्यप्रकल्पयेत् लंबकावधि
तस्यात्रशूलोर्ध्वं ग्रंथिरिष्यते श्रीभ
स्मैतेनमहादेविमायाजालमहार्णवं
तस्ययोगमवाप्नोतिशिवेनसहमा
नवः धर्मज्ञानेनचवैराग्यमैश्वर्यं
चचतुष्टयं कोणेषुचिंतयेन्मंत्री
ग्नेयाद्यादिषुक्रमात् गात्रका
णिचतत्कंचदिक्षुपूर्वादिषुस्मरेत
ग्रंथेरूर्ध्वं त्रिशूलाग्रेभावितव्याव
तंसिका विद्यातत्त्वेनदेवाऽस्य
दृनद्वयंप्युते कावलेबकयोर्मे
ध्येनतत्त्वमनुचिंतयेत् पद्माकृ
तिकंवैतत्त्वमैश्वरंचिंतयेत्ततः
कर्णिकाकेसरोपेतंसबीजंविक
सितंसितं पूर्वपत्रादितःपश्चाद्धा

मा
त
३३

37

मादिनवकंन्यसेत वामाजेष्ठाच
रौद्रीचकालीचेतिततःपरा क
लाविकरणीचैवबलविकरणी।
तथा बलप्रमथनीचामासर्वभू
तदमन्यापि मनोन्मनीचमध्येपि
मातृमार्गेणविन्यसेत विद्यादिन
वकंवामहिलोमामरिकल्पयेत
विभूर्तानीक्रियाशाक्षावागेश्वरी।
ज्वालिनीतथा वामाजेष्ठाचरौद्री
चसर्वाःकालानलप्रभाः ब्रह्मवि
ष्णुहराःपूर्वंयेप्रोक्ताःप्रतिपादिता
बलकेसरमध्यस्थ्या मंडलानांतदी
श्वराः धनिवांकेउवह्नीनांसंख्या
यापरिभावयेत ईश्वरंचमहाप्रेतं
प्रहसंतंसचेतनं कालाग्निकोटि

वपुषमित्येवं सर्वमासनं तस्यना
भ्युदितं शक्तिं शृंगाख्यं लं त्रयं पद्मरेव
केवलं त्रयेण निर्यान्तं द्वादशान्ताव
सानके चिन्तयेत्तस्य शृङ्गोपरि शा
न्तं पद्मत्रयं ततः सर्वाधिष्ठाय।
कं शूलमित्येतत् सरमाशाने ततो
परि तनौ मूर्तिं विधायाद्यामद्भि वि
न्यसेत् आत्मव्याप्त्या चेतनं तस्याः
पूर्वं मां सर्पिवात्मकं ततो मध्ये
परां तस्यादिव्यां नरयोर्हेयं प
रापरां स्वरूपेणारकृत्वांशोमहाव।
ले इच्छारूपधरां ध्यात्वा किंचिद
ग्रां नभीषणां अपरां वामशृंगेतु।
भीषणां कुसपिंगला इच्छारूप
रां देवी प्रणतार्ति विनाशिनी परे

मा चाण्डायंनीदेवींचंडकोसगुतस
ज भं षड्विधेपिकृतेशाक्रेसूर्योद
३४ वर्णविंचितयेत विघ्नांगंपवंकपश्चा
दाग्रेयादिषुविन्यसेत अग्नीशार
35 क्षोवायुनैरतिषुचयथाक्रम
शिवांगानिन्यसेद्देवि यथोक्तविधि
नास्मरेत किंतशाकादिष्टिस्वंप्रम
त्रेमध्येचलोचने अघोरायहृदं
ध्यायेद्घोरायहृकाविंत समी
मामावृतनैवनलोकपालास्त्रकां।
ततः माखान्त्रमैत्रेः संविमज्ञप
पश्चात्समारभेत स्वरूपेतलयो॰
मूलापकेकांदशायामारेत स्वत
मावकसेकाशाध्यानामासाहांत।
मुद्धोत सकृदेकैकशोमंत्रीहो

मकर्मप्रसिद्धये ॥ एवमानमोया
गः कश्चित्ः सांप्रदायिकः ॥ एतत्त्रि
शूलमुद्दिष्टमेकदंडं त्रिशाक्तिकं ॥
स्थमेनमविज्ञाय शक्तिशूलं वरान
ने ब्रह्मापि विवंरीमुद्रां नैमनसव
गीतलां ॥ एतत्त्र्याभंवप्रोक्तमष्टांत
शाक्तमिष्यते ॥ तुर्यंतमाणंवविद्या
दित्रिशूलत्रयंप्रमतं ॥ इष्टयागविद्या
नैनशाक्तिपंग्रविचिंतयेत ॥ तेनापि
विवंरीब्रह्मासनमेवं महीतलं ॥ नं
तैभिंमंस्मयाम्यानिमहाहेमाविम
मया ॥ निहितेपद्धिंद्वसर्वोहमन्ल
मावकवत्समेत ॥ निर्विघ्नंतर्जंहृत्सा
त्वांमहत्समेपादिशंनयेत ॥ पंचगाव
ततः कुर्याद्दृढनैः पंचभिर्द्वयः ॥ गो

मा
ज
३५

स्रुग्योगमंथ्यैवेवह्नीरंदयितुंततः।
था मंत्रेणहृद्धंपर्यते: षड्योगनक्र
शोदकं सद्देष्यामस्तेनवक्त्रांतंवन
मविचिंतयेत् तेनसंप्रोक्षयेद्व्रा।
मिद्रस्तेनाभिन्निधापयेत् वास्त्र
यांगततः कुर्यात्मालिमद्वारघोग
ते: पुष्पांजलिमापूर्य हकारादिस
मुच्चरेत् ध्यानागप्रक्षिप्तमध्यानं
नकारांतेविनिक्षिपेत् गंधपुष्पा।
दिकंदत्वाग्रणेश्वानंप्रपूजयेत् घ
ड्यमातृकेनमस्पप्रणवेनतेतापरि
गामिमनेनविघ्नेशंगंधपुष्पादि।
भिर्यजेत् श्रमंगानिगकारेणघ
ट्टदीर्घस्वरयोगतः त्रिनेत्रमुदितं
ध्यानाग्रजासंचाममनाकृतिं विघ्न

ॐ सिद्धिकामस्य महाह्वमन्त्रस्त्र।
येन दत्वानेतेनथायं मेस्त्रानैवेद्य
गणमेवच ऐश्वर्यकर्णिकायांचेति
षड्स्यमिदमासने अस्योपरिमसे
श्मानाखड्गखेटकधारिणं विक
रालंमहादंष्ट्रंमहोग्रंभृकुटीमुखं
स्वांगषट्कसमोपेतं दिग्वस्त्रार्थ्यप।
रिवारितं सांगैरेवांगषट्कं तत्फ
ट्कारपरिदीपितं तद्रूपमेवसंवि
सततोमात्रष्टकंयजेत इंद्राणीप्र
वेपवैतत्सर्वंज्ञानुगपत्स्मरेत आ
ग्नेयींशक्तिहस्तांतथायाम्यांदंडकरां
तथा नैरृतीं वरुणानीं च वायवीं
वविचहस्ताः खड्गपाणाध्वजैशीकौ
चिंतयेद्युगपत्प्रिये कौबेरीमुद्गरा।

मा कांमेषाणांनीलसंयुतां गंधपु-
जे ष्पादिभिः पूज्यस्वंततो होमं समाचरेत्
३८ आदौ च कलशं कुर्यात् धिकमन्त्रविधिं स्ववा
36 मन्त्रैर्होमं समापयेत् ——— विसर्ग
विधिनाप्रिये देवि रक्षणोपस्थापयेन्मार
मेत् तत्रादौ कुंभमादाय हेमादिम
यमव्रणं सर्वमंत्रौषधीगर्भगंधां
बुपरिपूरितं चूतपल्लववक्त्रं वस्त्र
क्तस्रग्मितकंठकं रत्नोज्ज्वलतिल-
काक्रांतसितवस्त्रयुतावृतं शान्ता
ष्टौ नरसिंजंतमङ्गलं मंत्रपूजितं
यत्रस्थापितश्रीमत्ताकिं तस्माद्देण
पूजिता विकिरैरामन्त्रं दत्वा पूर्वा
र्मन्त्रविचक्षणः इन्द्रादीन् पूजयेत्स
स्थानस्वदिक्षु प्राक्समेखरैः अविच्छि

ग्रंततोथांतांसर्वथंमांप्रतिपादयेत्
श्रामयेत्कलशेपश्चान्नहूयालोके
ष्वानिदं भोभोःशाक्रन्वथास्मिंस्ता
दिशिविघ्नप्रशांतये सावधाने
नकर्मीतंभवितव्यंशिवाज्ञया
नीत्वातत्रासनेषुवैमूर्तिभूतांयः
रांसमेत तस्यदक्षिणादिग्भागेः
वर्थंनैविविनिवेशयेत् श्रात्मसमी
दिपृस्मांतंकुंभंविमस्यमंत्रवित्
गंधपुष्पादिभिःसम्यवर्थमाप्तूज्य
येदस्मि मत्रुमंडलकेकृत्वाव्रत
स्यानेविवर्द्धणः तंत्रमेपूजयेः
क्षांविविकेवाध्यकमेववा कुंड
स्योहेविनेलेवः कुंडंनचोपलेप
ने चनक्ष्यालवांरचवत्रसंस्था

मा
त्रं·
३२

यंनतथा कुण्डमराणपरिधिविष्ट
राणांचकल्पनं सर्वमेतेनकुर्वी
तविद्यामोक्षोमितिस्मृत शिव
मोमितितिनमस्यं सम्पूज्यहितयंपुनः
पात्रेण रेशरावेण अग्रनयेज्ञातवे
दस शिवशुक्रमितिध्यात्वाविद्या
योनौविनिक्षिपेत् ततस्त्वाकृतय
पंचविद्यागैरेवरूमयेत् जननं
दितनः कर्मसर्वमेवंकृतेकृते प
रापरमनुस्मृत्सरधामर्णांकृतिंपुनः
संपूज्यमातरंवह्नेः पितरंचविसर्ज
येत् वर्धादिसायनायांग्निमस्तु
हूमततः पुनः ज्वलितस्याथवाव
ह्नेश्चितंवामेनवायुना आकृष्य
हृदिंसंकंभपटहितेनपुनः क्षिपेत्

37

पूर्णां च पूर्ववद्दद्याच्छिवाग्नेरपरो।
विधिः शिवरूपं तमालोक्य तत्स्वा
त्मानः कृतिः क्रमात् कुर्याद्ततः कु
र्तिं मन्त्री ततो होमं समारभेत् मूले
शतेन संतर्प्य तं दत्वा निषडंशतः
शेषाणां मंत्रजातीनां दशांशेनैव
वतर्पणं ततः प्रवेशयेच्छिष्यान्
शुचीन्स्नातानुपोषितान् प्रणम्
देवदेवेशं च नष्टयागं तं क्रमात् पं
चगव्यं चरुं दद्याद्दन्तधावनमेव च
लं दद्यान्न चरोः सिद्धिर्योजिकैः दी
रेतंडुलैः संपातं समभिमंत्रैला
नः षडमानभाजिते शिवाग्निगुरु
शिष्याणां च वर्धनीकुंभयोः समं दत
काष्ठं ततो दद्यात्तौ रुह्दसमङ्डं व

मा
ज
३८
38

तस्यपालयतः शान्तिः प्राचीमेतेमेषा
परिदिग्ततः अशुभोमस्त्वतश्चापिहो
मोहःशान्तिकोभवेत् बहिःकर्मततः
कुर्यात्तदिदंसर्वोसहैश्शिकैः ॐ देवः
दःसर्वभूतेभ्यःस्वाहेतिमन्त्रतः स
ना समाचम्यकृतमामस स— मस्य
र्वंशंकरं ` त्रिष्टुद्दीपि शहेस्तुविः
न्यासंकृत्वाविधिष्ठाणमात्मनश्च
विशेषतः प्रभातेनित्यकर्मादिकं
त्वासर्वमविचारयेत् शुभंप्रकाश
येत्तेषामशुभेषुसमाचरेत् ततः
पुष्पफलादीनांसुवर्णाभरणानः।
स्त्रियः आपद्गमनांचैवशुभदः
शावरोहणं मद्यपानेषिरस्छेद
मांसभोमासस्पर्शनं देवतादर्श

नैःस्नात्वा तथा विष्णुं तु लेपनं पंचवि
धं शुभं हृष्टा सिंहिका मोसभीप्सितो
प्रतदेवाग्रपथ्या भूतं तदुःस्वप्नमितिकी
र्तिते पंचकर्मोग्रासाशनाःश्भंगगतो।
द्विपतनादिकं तेजोक्तिं निष्कृतिं कृ
त्वा द्विजनत्वा पादं नं ततः देवाग्निगु।
रुदेवीनां पूजां कृत्वा सद्गाशुचः प।
नेषामनिवेद्यैव नकिंचिदपि भक्षये
त देवद्रव्यं गुरुद्रव्यं चडीद्रव्यं च वर्जे
येत् निष्फलं नैव चेष्टेत मुहूर्तमः
पिमंत्रवित् योगाभ्यासरतो भूया
न्मेत्राभ्यासरतोपि वा इत्येवमादिस
मयाज्ञ श्रावयित्वा विसर्जयेत् दे
वदेवं ततः स्नानं शिष्याणामात्मनो
पि वा कारयेत्किंच कर्मेण सर्वदुःक्ष

मा
ज
३९

35

तद्धारिणा इमेतत्समयंकर्मिस्समा
सरिकीर्तितं इति श्रीमालिनीवि
जयोत्तरे स्समयाधिकारः ८ समः स
ंगः ८ ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः अथै
षां समयस्थानां कुर्याद्दीक्षां यदा गु
रुः तथाधिवासनं कृत्वा[...] या
मपराय ९ः स्नाचपूर्वोदिशंसमभ्यकु
सूत्रमास्फालयेत्ततः तन्मध्यात्सू
त्रेवारुणं वकयेत्समंततः पूर्वा
परसमासेन सूत्रेणोत्तरदक्षिणं
शकयेद्परांश्च कोणसूत्रौ दापितश्चैव।
ते मत्स्यमध्ये दद्यात्सूत्रमायतं नैदक्षि
णोत्तरे मतद्वैत्रावमानेनमध्याद्दि
शकयेत्समं ततद्दिकस्याश्चकोण
पुत्रनुलोमविलोमतः पातयेत्

दृक्षाणि च तत्र स्थाप्य सिद्धये प्रथमा
स्याद्विहल्लस्य पूर्वं सर्धं विभाजयेत्
हल्लार्धं सर्वतस्यस्का पूर्वां दृग्याम्य
दिशान्त गुणं गुलसभेभागैः शेषम्
तस्य विभाजयेत् ह्ये ह्ये भागो परि
सत्यं पुनर्दक्षिणसौम्ययो ब्रह्मणः
पार्श्वयोर्जीवाश्च तथा सर्वतस्तथा
भागार्धभागमानेन वृत्तं चेत् कृत्वा
र्धे तयोरन्तस्थितौ येन दक्षिणोत्तर
पार्श्वयोः जीवं वृत्तं तु गोलं कृत्वा
दंतं चेमानतयः अप रपर मर्मस्यं व
वृत्तं तत्र कोटिं वहिर्भूतं वृत्तस्य कृ
यान्तं वृत्तं चेत् तु कृत्यं तत्र तदक्षिणं
कुर्वीत भागं भागार्धं समितं ततो
द्वितीय भागान्ता ब्रह्मणः पार्श्वयोर्द्धे।

मा
ज
३
५०

योः ह्रैविष्णुर्विगौनैयभागश्रेणामेमे
ब्रुयेः पकोनेहर्षकोटिस्थब्रलमृ
त्रायसमिते मृत्रह्नयप्रकुर्वीतमः
यस्वेगाग्रसिद्धये नदग्रपार्श्वयोर्जी
वान्मूत्रमेकानरेहने आदित्यैः
यक्षैरुकोणान्कोणानमानयेत्
नर्यारेवायगज्जीवामथमार्येरुको
णतः नहदेवनयेत्सूत्रश्रेगाह्निनय
सिद्धये देवतार्थेवायरेकुर्यादुम
स्मयथाश्रुण हिकरंपंचनङ्गागा
सेचपीठतिरोहणं शोषमन्यदुवेः
दृशंपदभुत्वाङ्गागसमिते चहुस
नवनर्दीर्घनदयोमलमारके वेदा
ग्लेवनदयोमूलेनीदगाग्रमिछेत
आदिह्नेत्रसकुर्वीतदिह्नहास्यवनय

यं हत्वायामं तदर्धं तु विलग्नादपि
नेत्रं च द्विगुणं चायाममर्धं च ततः प
ञ्चधा स्तृणुप एकैकभागमाना
नि कुर्याद्धस्तानि वेदवित् दिक्षैषी
पुनरर्धाष्टौ जीवसूत्राणि षोडश
द्वयोर्द्वयोः पुनर्मध्ये तत्संख्यातानि
पातयेत् एवं तृतीयसूत्रस्य पार्श्व
जीवसंस्थभ्रमात् एतदेव प्रकुर्वी
त ततो जीवाग्रमानयेत् यत्रैव।
कुत्रचित्संगतं तत्संबंधे स्थिरीकृते
तत्र कृत्वानयेन्मंत्रीपत्राग्राणि प्र।
सिद्धये एकैकस्मिन्दले कुर्यात्के
सराणां त्रयं त्रयं द्विगुणाष्टाङ्गुले
कुर्यात्तद्वद्गकजत्रयं ततः प्रपूर
येन्मंत्री रजोभिः सितपूरकैः रक्तैः

मा
ज
५१
41

कुसैः सन्ध्यापीतैर्हरितैस्सविशो-
षतः कर्णिकापीतवर्णेन मूल-
मध्याग्रदेशतः सितरक्तसन्ध्या-
पीतकार्यकेसरजालकं दला-
नि शुक्लवर्णानि प्रतिवारयामह-
पीतेन तद्वहिष्कोणं कर्णिकारस-
मं बहिः सितरक्तपीतकुसैःसा-
मादान्वहितः क्रमात् चतुर्भिरे-
पिङ्गाणि त्रिभिर्मण्डलमिष्यते द-
डः स्यान्नीलरक्तेन पीतमामलसा-
रकं रक्तमूलं प्रकुर्वीत यत्नसर्वं
प्रकल्पितं पद्मद्वारास्पूर्वेणास-
कोणलवद्रूपं एवमत्र शिलिष्ट-
रंगाय वह्निणामार्जनं कृत्वा स्नानं
प्रकुर्वीत पूर्वोक्तेनैव वर्मणा प्र

दिश्यपूर्वेवक्त्रंमन्त्रीतपविश्यपथ्याप
रा सम्पूर्णोदितं सर्वं पश्यथो भैरवा
त्मकं उत्तरे विमलेसद्योगदेवंदेवंना
वात्मकं मध्ये भैरवमङ्गं वदद्वि
लोरतिशेखरं रक्ताम्बुजमासमृद्धे
स्तुवामकर्णविभूषितं विंदुश्चके
प्रमेयोत्तरतिशेखरमादिशेत
शशाङ्कच्छन्देवंवक्त्रानर्पयेच्छवं वः
तुयः पुनरप्यष्टौ देवं श्रीभक्त्याविना
ज्ञापयेदिदं गुह्यंतेनत्वयेवाहमा
ज्ञातः परमेश्वरः अत्रस्त्रागाथास्त्व
याशिष्याः शिवशक्तिप्रबोधिताः
नदेते हि विद्याः प्रोक्तास्त्वमेषांकृपे
नुग्रहं मदीयं तत्त्वमाविश्यपयेना
हं त्वत्सम्मोऽभवे करोम्येवमिति श्री

मा
न
४२
42

क्रोधार्धोत्फुल्ललोचनः ततः षड्
विधमधानमनेनाधिष्ठितं स्मरेत्
स्थानादिं पंचकर्माणि निध्याध्या
त्मपि चिंतयेत् शक्तिभिर्जीवमू
र्तिः स्यात् हि येवाप्यपरापरा मू
र्तिमूर्तिभेदेन मामपेक्षानुतिष्ठ
ति करणं व प्रयामस्य मंत्राद्यैः
दयोदयः एवं भूत शिवं ध्यात्वा
तद्भूतेनांतरात्मना भाव्यं तन्मय
मात्मानं दृष्टा यावत् तपोहिवं त्रिः
कृत्वा सर्वं मंत्रांस्तराभावरणं सं
स्थितान् सितासीं ततो ब्रह्मास
मजं तेनवात्मना शिवहस्तं ततः
कुर्यात् पाशविश्लेषकारकं प्रत्या
संगायतो येन हस्तं हस्तेन केन चित्

गयरिभ्येयजेद्देवं संगमासनव
र्जितं अश्वनालाभनेकुर्यात् गृह
णांयोजनेनतथा वियोगंचतथा
द्वारेणशत्रुदारादिकंचयत एवं
पतित्वमाप्याप्य प्रपंचमात्मनःशि
वात् भावयेद्रूपमात्मानंतन्स
मानगुणैततः मंडलस्याहमेवा
धस्याहीवाखिलकर्मणां होमाधि
करणत्वेनवह्नावहमवस्थितिः
आद्यांतमहंहंकं भैक्षास्वतोविज्ञ
शांतये शिवाद्देहेवतस्याणावि
ष्णुपत्वप्रसिद्ध्यै साद्याद्देहम
स्याहंकर्तागृहकर्मणः इमत
त्वमालोच्यशोध्यात्मानंविचिंत
यत् दीक्षांयानाधनामंत्रीशिष्या

मा
ज
४२
43

णां कं तं सिद्ध्यति तत्रैवालोचयेत्स
र्वेषां यागसद्मनामयं तत्रैतेनाष्ट
धाभूतात्मनः संचिंतयेदिदं ब्रह्मै
व परं तत्त्वमयि सर्वमिदं जगत् अ
धिष्ठाता च कर्ता च सर्वस्याहमवा
स्थितः तत्त्वसंगतो जंतुर्मुक्त इ
त्यभिधीयते एवं संचिंत्य मूर्धोपि शो
ष्मांशं समाश्रयेत् निष्कं मंडलव
क्षीणं तत्रैकं भावयेत्स्थिते शोष्या
धानं तु शिष्याणां समस्तदेहपूर्वोक्त
वत् स्वतन्त्रेणैव मंत्रेण स्वात्मसिद्ध्या
नमाश्रयेत् अंगानि सहजेशाङ्कव
हृदोपायं पंजरं बाहुकंठशिखा
ग्रथित्रिशूलत्रिशूलानि तत्त्वना स्वमंत्रेण
ततस्तत्त्वमावाहेद्दुष्टसंस्थं च ततः

स्तब्धोऽथ योनीनां व्यापिनी योनि-
मानयेत् । मायान्तेऽध्विनितामेव शुद्धैः
विद्यां विचक्षणः । तस्यां सर्वपर्वेण कु-
लाशिष्यमहेशेन नाडयेत् । ततः स्वालय-
हृदये विहायैनं शिवहस्तेन तेजसः
गृह्णीत तस्य कुर्वीत रश्मिमात्रविधा-
नतः । नाडीमार्गेण गत्वान्तर्हृदयस्थम्
त्रपुटीकृतं । कृत्वात्मस्थं ततो योनौ
गर्भाधानं विचिन्तयेत् । प्रणीयोयो-
न्तरां मन्त्री सर्वगर्भक्रियात्मिकां । भो-
गभोक्तृत्वसामर्थ्यं निष्पत्तिः सा जननं
त्पाः । ततस्तस्य गर्भस्य यामन्त्री प्रकुर्वी-
त मूलोचने । पिबन्तीं पूर्वकाभिस्त्र-
श्रवाद्यैः परयापि च सम्यगाकृता ।
योऽद्याद्यप्रापं च विचक्षणः । ततो

मा स्यापराधाकार्यपाशविच्छेदनं तु यैः
त्र भुवनेशमयां समन्तात्सुस्वरमप्यापि
४४ वा भोगभोगान् स्वपोतत्र पश्चान्नि
44 दमादिशेत् भुवनेशान्वयावास्य।
साधकस्यापि वा तथा प्रतिबंधः
प्रकृतेर्योगात्परमतामयं तद्वे
षंणततः कुर्यान्नैधवायुद्धवर्णया
श्वासिमन्त्रं संयोगाद्हृदयस्थाग्नि।
विशुद्धये दद्यादेकैकशोऽथवा त्वाश्री
कृतीनां त्रयं ततः पूर्णाकृति
दद्यात्सर्वाबीजे तथा शिशुतत्
त्वं वात्मस्थं तरेदसच्चकारयेत्
श्चाकृतीनां त्रयं दद्याद्दत्वा पूर्णाकृतिं
तुयः महापाशुपतात्सैणाविलोमा
स्यविशुद्धये विसर्जयित्वा वागीशीं

तेजस्तत्त्वं तदन्ततः विलीनं भावयेत्सु
द्धमशुद्धे परमेश्वरि कालान्तमखि
लं शुद्धौ कृत्वाध्वानमेवमादरात् बा
रूपाशान्तं ततश्छित्वा होमयेदात्मसे
शुद्धे मायान्तेऽपि विशुद्धे तु कंठपाशे
तथा बुधः मायान्तं मार्गं संशुद्धौ दी
त्वा कर्माणि सर्वतः क्रियासत्त्वक
मन्त्राग्न्यायोजयेत्परं बुधः विद्यादि
सकलान्ते च तद्देवपरां परं योज
येद्वैष्णवान्हृदये पिवमादिकमष्टधा
न चापि सकला हृदये संगाणवं तु विव
र्जयेत्: निष्कले परया कार्यं यत्कि
ञ्चिद्विधिचोदितं विशुद्धे सकलाः
ने हृष्टानां छित्वा विचक्षणः इत्वा
चांसं ततः शिखां हत्वा पदेरलक्ष्य पूर्ववत्तः

मा
ज
४५
45

श्रावयाम्यहं देवेशं स्रुवमापूर्य स
र्पिषा कृत्वा शिष्यं तथात्मस्थं मूल
मंत्रमनुस्मरेत् शिवशक्तिं तथात्
मानं शिष्यं सर्पिस्तथानलं एकीकु
र्वन् शनैर्गच्छेत् द्वादशांतमनन्यधीः
तत्र कुंभकमास्थाय ध्यायन्सकलः
निष्कलं तिष्ठेत्तावद्दृढग्रीवो यावा
दात्मलयो भवेत् एवं युक्तः परे तत्त्वे
गुरुणा शिवमूर्तिना न भूयः प्रसू
तामेति दग्धमायानिबंधनः विधि
रेष समाख्यातो दीक्षाकर्मणि भैरव
ते इत्याद्यविधिस्रुका शिवयोगवि
धिं तथा विलोमकर्मसमसद्विगुः
णस्तत्त्ववर्त्मेति तद्वद्वर्णमार्गेपि
वत्तथा पदवर्त्मेति अष्टयामंत्रमा

गोपिकलालोपिवतद्विधा त्रिंवे
द्विंशतिगुणाः सप्तपरिकीर्तितः
इति सर्वाध्वसंशुद्धिः समासात्परि
कीर्तिता साधकाचार्ययोः कर्म
कथ्यमानमतः शृणु इति श्रीमा
लिनीविजयोत्तरे क्रियादीक्षाधि
कारो नवमः सर्गः ९ ॐ श्रीगुरु
भ्यो नमः अथतत्वणसंपन्नसिद्धि
साधनतत्परं प्राह्नत्तस्कंधं धीरं
मलम्बुमष्टांडदंठे अपरीक्ष्यगुरुस्त
हून् साधकत्वे नियोजयेत् समभ्य
र्च्य विधानेन पूर्ववत्परमेश्वरं द्विती
यं पूर्ववत्कुंभे होम त्र्यसदक्षिर णं
सर्वत्र मध्यपद्मस्य दक्षिणं दलमा
श्रितं नायकानाष्टष्टु: मंत्रान्स्त्र

मा
जे
४९
46

येत्कलशमालिभिः तं सतत्त्वसहस्रे-
णप्रकुर्यादभिषेचनं भस्मीकृतमे
स्याप्यश्रीपर्णीदारुनिर्मिते स्रुवाग्र
विस्तृद्रवंकस्नानं पञ्चगव्याद्यलंकृतं
कृतं मन्त्रतन्तुः सम्यक्सम्यक्कृते
मंगलं पंचभेदादिनिर्घोषैर्वेदमंग
लनिस्वनैः सर्वराजोपचारेण कु
र्यात्स्नानाभिषेचनं सदाशिवसमं ध्या
त्वा तं तत्संपरिभूषयेत् पुनः संपूज्य दे
वेशं मन्त्रमस्पृदेद्दहृदये: पुष्पाञ्जलिं ता
तिलोपेतः सजल स्वं समसेत मोपि
मूर्धनि तं तत्त्वमूर्तिमाश्रितसहिरणं
श्रीभिषिच्यततो स्येण रुद्रशक्तिप्रका
शयेत् स तया लिंगपतन्मंत्रं सहस्रे
णप्रतर्पयेत् तदाप्रभृति निष्कल

समानगुणो भवेत् आचार्यस्या-
भिषेकोयं मंत्रविधिं विना किंच
न स्य सदा कार्यस्त्वधिवासपदान्वितं
एवमेतत्संप्रोक्तं आख्यामकृता-
त्मनां साधकं मंत्रसिद्ध्यर्थं मंत्र-
न्तु समाचरेत् सर्वत स्वाभिषेको-
ऽयं स्नात्वा विद्याधिपं जपेत् लक्ष-
मेकं दशांशं हुनेत् स्वदीक्षणं समाचरेत्
पूर्ववत्स्वाभिषेकं च कृत्वा ब्रह्मशि-
रो जपेत् नलतत्त्वमयो भवेत्
नलतत्त्वमयो भूत्वा लक्षद्वयम-
नेहितः लक्षद्वयं च कृच्छ्राणि चरेत्
कं तप्तकृच्छ्रं लक्षाणि पंच कंदे-
विमहापाशुपतं जपेत् शिवात्म-
पोतकृत्स्नविधिविद्यावरम्भूषणः

मा
जे
४०
(97)

ततःसंस्थितितेम‴रेभिःप्रतिमोभवे
त् श्रवाच्छःसर्वेत्रष्टानांमत्रतेजो।
पर्वृंहितः पंचचीर्णव्रतोभूत्वाथं
सायुधितमिच्छति द्रव्यार्थंतस्यल
क्षाणांजपेत्त्रवकमादरात् ततम
ध्यहोमाच्चतद्दशांशेननर्पणं म
हास्माज्यपलाशमाकृतमादीनित
द्विदः मध्यमेद्विगुणंकृत्वात्रिगुण
कमुत्तमेपिच श्रामत्रुगलुमहेद्र
सहांमासमासमामताः दधिबिल्व
पयःपद्माः रक्ताःसमाःपरिकीर्तिताः
धात्रीहवींसिताभीताःसमप्रागज।
समामताः तिलाद्यैरष्टकुवींतत
वष्टिगुणंक्रमात् पूर्वसेवाभि
मांकृत्वासिद्धेरर्ध्येददेदुयः दत्वा

यंत्वनेपत्नावयावत्सिद्धिरभीप्सि॰
ता लब्धालोकेनहृष्टीपाः सम्य
ग्बलवाहनः वर्णमानयनेदेवि
द्व्यंगाराज्यमवाप्नुयात् त्रिभिर्नि
यानंतसिद्धिश्चतभिर्विलसिद्धयः
पंचभिर्मेदिनींसर्वांषड्भिरप्सरसा
गणाः सप्तभिःसप्तलोकांतदश
भिस्तत्समोभवेत् पंचाशद्भिस्ते
गच्छेद्व्यक्रांतंमहेश्वरि मायांतैः
षष्टिभिर्लक्षैरीश्वरांतमशीतिभिः
सकलावनिपर्यंतंकोटिजप्तस्य॰
सिद्ध्यंति ग्रहवावीरचिह्नःस्यात्कु
लाभेदंयथोदितो कृष्णभूतदिने
गात्रोविधिमेनंसमाचरेत् कृत्वापू
र्वोदितंयागंकृत्वाद्रव्यसमर्थानरः ॐ

मा र्धकायोजपेन्मंत्रीसहस्रितिंकेपोत्तरा।
ज सुखैः तावद्यावत्समाप्यतायोगोक्ष
४८ र्थःस्मृतंततः कृत्वाकलशकलापवः
48 मतिर्वोरसदाहरणं भूमौनिपमति
श्रुतिवद्धतःसाधकेश्वरं तासांकृ
त्वानमस्कारंभित्वावामंगाःसमात्मनः
तउस्थेनततत्त्वासंदत्वार्येनत्सभो
भवेत् आचार्योपिचषण्मासंसो।
नीशतिदिनंजपेत् दशांपचचवयम
त्राःपूर्वसंक्रामयातव पूर्वमासेन
सत्वदत्त्विकलंवह्निकार्यकृत् ध्या
येस्वैरिदिनेमूलंवल्लवर्ण्यममास्त्रि
तः कृत्वाष्टवैरिदिनेधागांत्रिशक्तिप
रिंमरलं अभिषिचेत्सदात्मानमाद
वतेवदेशिकः पंचवीणंत्वतामृता

मन्त्री मन्त्रविदुत्तमः । नित्यहान्तु यदृष्टा
कर्मकृद्वैत्र प्रतिपद्यति । शुद्धयोर्वि
मशेन्मूलमध्यादि विनियोजयं । व
र्णं गुह्येन लेनैवैतं मायामल्पमेव च
श्रूतरूपमिति विदेनशाहृराशिनि वे
शयेत् । नमो ह्रीमिमलेनापि शक्ति
मूर्तिं विचक्षणः । विपरीतमहास्त्रा
त्रस्य योगान्मूलमेव च । सस्थाने
नयोगानि मायाः साध्यामाश्रमथ । इ
ति श्रीमालिनीविजयोत्तरे मन्त्राधि
कारो दशमः सर्गः १० श्रीगुरुभ्यो
नमः । ॐ अथातः संप्रवक्ष्यामि दीक्षां
परमदुर्लभां । भुक्तिमुक्तिकरीं सम्य
क्प्रत्ययकारिकां । नाडीं मण्डल
कुण्डादिकं किंचिदपि पूज्यते । न च मा

मा
जे
४९
49

मादिकं पूर्वं स्नानादि च यथेच्छया
प्रविश्य यागसदनं मूलिलिंगं स्ववि
ते प्राङ्मुखोदङ्मुखो वापि पुष्पा
वरभूषितः ह्रीं मां शक्तिमनुस्मर
पादाग्रान्मस्तकावधि महामन्त्रप्र
योगेन निर्दग्धं चिंतयेत्ततं ग्रन्थिलो
मप्रयोगाद्व मालिनीममृतप्रभां
चिंतयेत्तनुनिष्पन्नं तत्स्थानगतः
मानसः शोध्याधान्ततो देहपू
र्वात्कमत्र चिंतयेत् ततः संशो
ध्य वस्तूनि शकेवा मन्त्रतानयेत्
परां पुष्टमध्यस्थां मालिनीं सर्व
कर्मसु यो यजेत्तविधानज्ञः प
रां यां केवलां श्रिये गणेशादृजः
यित्वा तु पुरिविघ्नप्रशान्तये ॥

ततः स्वगुरुमारभ्य पूजयेद्गुरुपङ्-
क्तिं गणेशाय नमः ततः सर्वं पूजयेन्मन्त्र
कं दत्त्वा नमस्तीर्णां ततोऽर्घ्यं चैत
त्रैव परिपूजयेत् अंगस्थाथः पूजये
द्धृतपात्रं पूजयेन्महेश्वरीं मन्त्रविद्या
गणेशं ततः कुलशक्तिं निवेशयेत्
पूर्वं यस्यापरे दत्तमाहेश्वरादिवत्
पूर्वे ईशानी पूर्वकं तत् हृदये णाग्निद
लं स्थितं ततोपरि मध्ये दैवकूटा
रूपाणां तामुना जीवं हृत्समाक्रा
न्तं स्थलस्योपरि संस्थितं दत्त्वाग्रलि
ततो यन्त्रान्ततो वामपार्श्वे नाभि
कंठान्ततो यन्त्राद्वामस्कंधं विमर्षणे
शिवजिह्वान्ते ततः पश्चान्महार्घ्योदकेन
चोपरि सर्वयोगिनिचक्राणामपि

मा जे ५०

20

पोयमुद्राहृतः अस्माद्गुरुर्वारुण

देवं संविचिन्त्य स्थाप्य रोहिता ततो वी

राष्ट्रकं पश्चात् स्नानविधिना या

जेत प्रभूतैर्विविधैरिष्टगन्धपुष्पैः

स्रगादिभिः श्रीकारपूर्वकं नाम

पादांतं परिकल्पयेत ततः शिष्यं

समाहूय वस्त्रधारणपरीहितं हृद

शं स्नात्वं संप्रोक्ष्य देवस्याग्रे निवेश

येत ॐ जौं तस्य समालोक्य हृद्य

सा प्रदीपयेत तथैवाभ्यर्थ्ययेत्स्व

यं करयोर्यांगंयदिग्ययोः तिलं

बौद्धतोप्यत्र प्रकाशाकृष्टीविवित

येत शक्तिसंचितमेत्रालवह्वानेत्रं

ह्यपूर्वं वत ततः प्रदेपयेत्स्वस्मा

शक्तिमन्त्रकरवचितां छत्रमतत

पुष्पं तत्कुलं तस्य लक्षयेत् सदेवगुरुः
घासं तत्पक्ष्मामाद्योः प्रतिपातयेत्
ततोस्य मस्तके वक्रे हस्तयोस्त्वाथ्य
योगवित् नष्टस्तौ प्रेरयेच्छक्त्या याव
न्मूर्धान्तमागतौ शिवहस्तविधिः
प्रोक्तः सद्यःप्रत्ययकारकः चरुकं
दापयेत्तस्मान्नखर्जूरादिफलोद्भवम्
शक्त्यालंबां तं कृत्वा स्थापयेदग्र
तः शिशोः पुष्पं तेन प्रयोगेन हस्त
माकृष्टदलितं चरुकं ग्राहयेन्म
न्त्री तद्ध्यानगतमानसः शिवहस्त
प्रयोगेण समारोप्य सुखं वेनयेत् अ
नेनैव विधानेन क्षीरवृक्षसमुद्भवं
दंतकाष्ठं ददेद्देवि षोडशाङ्गुलमाय
तं पतेद्यां चलनान्मन्त्री शक्तिपाते

मा
जे
५१

51

पीठद्येत मंदतीव्रादिभेदेन मंद
तीव्रादिकाहुयः इमंघसमधीप्रोक्त
संस्थितोकेनवर्त्मना विकीर्णचा
यतादीहामस्येवार्पितमानसः त
रिक्षापूर्ववद्योगीकुलेशेतमक्र
मात सप्तम्नपूर्ववच्छिंखस्ज्ञ देहेवि
लोकयेत् शक्तिंसविसपादाग्रात्
मस्तकांतंविवर्त्तेणः शोध्याधांन
ततोसस्यसर्वाधव्याप्तिभावना श
क्तितत्वादिभेदेनपूर्वोक्तेनवर्त्म
ना उपविष्टततत्त्वस्यविधानमिद
माचरेत मूलशोध्यात्ममारभ्यश
क्तिंदीमानलप्रभां योजयेदवाध्यंस
शुद्धिभावनागतमानसः एवंसर्वा
णिशोध्यानिनिर्दहेतीमनामयांम

शिवं सं चिन्तयेल्लीनं निष्कलं सक
लेपि वा योगिनां योजितमार्गस्य
जातो यस्य पोषणं कृते निर्दहम
स्ति ज्ञाति करं चक्रं अनयाशो
ध्यमानस्य शिष्यस्य स्य महामतिः
लब्धये चिद्रूपसंज्ञानमानं दादिकमा
द्रात् आनंदसद्भवः कंपो निद्राघूः
मिश्रं पंचकं एवमाविष्टयोशक्त्या
मंदतीव्रादिभेदतः पाशस्तोपशुत्वा
ह्यौ प्रकुर्वीत यथेच्छया गृहीतस्य
पुनः कुर्यान्नियोगं शिष्यमस्तके अथ
वा कस्यचित् गायमावेशः संप्रजायते
तदैनं गुणपञ्चात्मा सबाह्याभ्यन्तरं द
हेत् तयासंदह्यमानो सौ छिन्नमूल
स्तरु मः पतनेकाशपीठे स्थाने

पंचाकेशमसौ यस्त्वेवमभिषिच्या
नंतेचैवोमलवमजेत इत्थंकृतन्व
विधौ शैहौयोग्यतावशवर्तिनः त
त्त्वाभ्यासविधानेनवहामानेनकार
येत् इतिसंदीक्षितस्यास्यमुमुक्षोः
शेषवर्तनं कुलक्रमेष्टिरादेशणापं
चावस्थासमन्विता अमुहोत्स्वप
कुर्वीतसमस्तयोगाभिषेचनं तत्रे
ष्टाष्टैवदेवं विस्तीर्णैर्विभवैर्यथैः
हेमादिदीपकामष्टौ च तेनाहणव
र्तिकां कुलाष्टकेनसंबोध्यशिवं
शिवेशमर्जयेत् सर्वरत्नौषधीगर्भं
गंधांबुपरिपूरिते तेनाभिषेचयेत्
तशिवहस्तोल्कवर्तिना आचार्यस्या
भिषेकोयमधिकारपदान्वितः कु

योगिज्ञादिभिस्तद्वत्तच्छिष्टप्रदी
पकान् अभिषिक्तविद्यावेवसर्व
योगिगणेन तु विदितो भवतत्स
वे गुरुर्मोक्षप्रदो भवेत् अनयोःक
थयेज्ज्ञानं त्रिविधं सर्वमःपालं स
कीर्यज्ञं दद्योगी सक्रियाकरणं
प्रति इति श्रीमालिनीविजयोत्त
रे तन्त्राधिकार एकादशः सर्गः ॥
ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः ॐ अथैतां देव
देवेशो वाचमुक्तां मतिस्फुटां प्रह
र्षोत्फुल्लनयना जगदानन्दकारिणी
संतोषामृतसंपन्ना सा देवी देवगणा
र्चिता प्रणम्याथ करं दत्वा पुनरा
हेति भारत पूर्वमेव त्वया प्रोक्तं यो
गी योगं समभ्यसेत् तस्याःभ्यासः

मा
जे
५३
53

कथंकार्यःकथ्यतांत्रिपुरांतक। प
वक्त्रोजगादाथाभैरवोभयनाशन :
प्राहमसत्वगंभीरंगिरमेनात्सुदार
यीः योगाभ्यासविधिंदेविकथ्य
मानंमयाधुना स्थिरीभूतेनयेने
हयोगीसिद्धिमवाप्नोति गृहस्थो
भृष्ट्हैवापिनिःशङ्कमनोरमे स
र्वबाधाविनिर्मुक्तोयोगीयोगंसम
भ्यसेत् जितासनोजितप्राणोजि
नप्राणोजितेंद्रियः जितनिद्रोजि
तक्रोधोजितोद्वेगोगगतव्यथः लब्ध
भैक्ष्येनवासर्वमथवाचित्तभेदतः य
रादिक्षाक्रियपर्यंतेयोगीप्रसन्नप्रसाद
येत् व्योमविग्रहस्वहर्णभुवनाध्व।
विभेदतः लब्धभेदोमतःषोढाया।

ष्याचडुपदिश्यते बाह्याभ्यन्तरभेदे
न समुन्नयप्रकृतेन च त्रिविधं यत्कीर्तितं
तं व्योमदृशायाविद्धुरिच्छते कंदव
गोलकाकारः स्फुरत्तारकसप्रभः
शुक्लादिभेदभेदेन एकोपि दृश्यताम
नः किंकिणीचीरवाकादिप्रभेदतः
शब्दाध्वनि विग्रहस्थाणभेदाद्बहि॰
धाभिद्योप्यनेकधा भुवनानानेम
त्वोल्लिवर्णानां मासात्तर्थिका प
कस्मिन्नपि माछ्यैवैलसेदत्रानुषंग
तः श्रमामपिफलानिस्थलेदभेदः
सङ्ख्यते एकमेव फलं यत्र चिन्
भेदस्त्वसौमतः होमदीक्षाविशुद्धा
त्मासमावेशोपदेशवान् यस्मिन्नाय
त्यिष्वयोगमासाद्यैवसमाचरेत् ह

मा स्वयोक्तपराबीजं मस्यशक्तिमन्त्र
ज स्मरेत् महामुद्राप्रयोगेण विपरीत
५४ वियोगतः ज्वलद्वह्निप्रतीकाशया
54
दाग्रान्मस्तकान्तिकं नमस्कारं तता
तः पश्चाद्ब्रह्मरन्ध्रस्थितानिलः स्वरू
पेण पराबीजमतिदीप्तमन्त्रस्मरेत्
तस्य मात्रार्धं ध्यायेत्करेऽत्रविनि
र्गतं तत्स्यालक्षणान् योगी समावे
शमवाप्नुयात् ज्वलत्क्रोधिहि समा
हास्यति वा स्मरमभ्यसेत् एवमावि
ष्टदेहस्तु यथोक्तं विधिमाचरेत् यः
पुनर्गृहीणां वा दीक्षिता वेषा विधिं क्र
मात् सर्वासनानुभावेन भूमिका
नयमारभेत् गणनाथं नमस्कृत्य
संस्मरेत् गुरुक्रमं समयाविष्ट

देहः स्यादिति ध्यायेदनन्यधीः स्व
देहं देहसंकाशं तद्धीश्च वज्रलांछि
तं ततो गुरुत्वमायाति समविंश
तिभिर्दिनैः द्विमासात्सममारूर्ध्वं
जडत्वाचास्य जायते षड्भिर्मासैर्जि
तस्थैर्यं तु तद्देहमनिगोभवेत् वज्रदे
हसिद्धिभिश्चाष्टैर्नेवनागपराक्रमः
प्रभातेपार्थिनीशुद्धायारणापरि
कीर्तिताः श्राद्यापूर्वौदिनेदेविमे
देपंचदशात्मके सप्तापांसमेरेदेहं
हुतदेहमसमप्रभे उपविंश्चवत्तथी
श्रेमंडलेवज्रभूषिते समाहारुदुरु
तामेतिमासार्धावधिविवर्जितः ष
ड्भिर्मासैर्धरांतस्थ्यसर्वंजानातितत्व
तः त्रिभिर्वर्षैर्महीं भुंक्ते समंभोति

मा
जे.
५५

55

धिमेवलं द्वितीयः कथितो मेद
स्तृतीयमथुनाशृणु तद्देवस्मरे
देहं किं न प्राणरवर्जितं पूर्वोक्तं
फलमाप्नोति तद्ध्यानालंबनं
चतुर्थहृदब्जं तथ्यापेंद्वादशांगुल
मायतं पूर्ववर्णसहस्रपर्णासमप्राण
रमंते द्वितः प्राप्य पूर्वोदितं सर्वेणा
नालाधिपतिर्भवेत तदेवस्थिरा
माप्नोति निर्वाणारत्नं पंचमे स्फुरा
न्नर्धनिभं पीतं षट्कुलस्थनाहतं
निलं रंगास्मरेत तद्ध्यासमेपि विचव
णः द्वेयप्यत्रस्थिरीभूतमूर्धवः स
मितिश्चयं वेत्ति भुक्केवलो कानाग
तंकैरेवववत्सैः सकलं हृदयांतः
स्थमात्मानं कनकप्रभं स्वप्रभा

घोतितापोघटे द्वांतमनु चिंतये।
त् सप्तपातालादिभेदेन सप्तलोकी
त्तपूर्ववत् वेत्तिभेकोक्षिपरीभूते।
भेदेस्मिन्नवमे तु यः रविबिंबवत्
भपीतं तत्पूर्ववत्स्थितं यः स्मरेत् ब्र
ह्मलोकमवाप्नोति पूर्वोक्तेनैव व
र्त्मना अथः प्रकाशकं पीतं स्थितं रू
पं पूर्ववन्महत् चिंतयेन्नस्तमो
भूत्वा महलोकमनुगच्छति सदा।
त्याभ्यंतरं पीतं तेजः सर्वप्रकाशकं
चिंतयेत्तस्य [illegible]मधिपत्यमवाप्नु
यात् इमे वै पृथिवीतत्त्वमभ्यंतरं
वद्यथा योगिभिर्योगसिद्ध्यर्थं
तस्फुलानि त्रिभुवनधा योगपतावस
माजानातयसप्तये त्रेव वामनना सत

मा त्रैवनियोक्तमोरीत्या कालेविवर
जे र्त्तेः ध्येयत्रयोजितस्तेनैव सततस्मात्
२८ निवर्तिते तत्फलं सर्वं मासमासाद्यसि
58 वध्यकोपकृत्सोते अध्वकोपध्वंस
शुद्धिं संप्राप्नुयाद्वैनेयातः शुद्धाद्वि
वेत्यसंयाति दृग्यं संसारंबंधनः ११
तिश्रीमालिनीविजयोत्तरे प्रथमस
धारणाधिकारो द्वादशः समाप्तः १२
ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः ॐ अथातः सं
प्रवक्ष्यामि धारणां वारुणीमिमां
ययासंसिद्धयोगेन जलतत्त्वाधिपति
र्भवेत् जलान्तःस्थं स्मरेद्देहं सितं शी
तं सुवर्तुलं सबाह्याभ्यन्तरं योगी
नामरत्नीतिचिन्तयेत् एवमभ्यस
तस्तस्यमासाद्यान्तर्हितस्ततो भवेत्

पितृमाघिपरिसंक्रो मासेन भवति
फलं क्रियायाः क्रियदृष्टिभवती
लक्षं वितसूर्यजः भवसहेतयोगी
द्विभिर्दर्शतिमेघवत ३मेघावा।
हलोप्रोक्ताप्रथमाषुष्ठयारणा
श्रद्धनां सप्रवस्तामिमेदेर्भिग्राभि
मां पुनः पूर्ववच्चिंतयेद्देहसंस्था।
पां रसितं सकं जलोपरिस्थितं दे
वितद्भूतेनांतरात्मना समाहातु
यतेरोगैः सर्वैः पितृसमुद्भवैः षण्
मासाज्जायते स्थैर्यं यदि तन्मयतां ग
तः जलावरणविज्ञानमहेरेस्य त्रि
भिर्भवेत् निर्मायाधारप्रभेदेपि सर्वत्र
वाहणोपमः सर्वातिवाहणांतं वै
भूमिकाक्रमशो भ्यसेत् पूर्ववत्क

ष्टमध्यस्थमात्मानं द्वादशांगुले
संस्मरेत्तज्जलतत्त्वेशं प्रपश्यन्सविग्रह
मुं तद्धिः स्थिरतामेति स्वरूपेण
च मे स्थिरे द्विमेदपि स्थिरीभूते वद्ध
बिंबे चेन्नाहृते तत्समानत्वमभ्येति
ततः सकलरूपिणी विंसते देहमा
शेषस्मिन्वर्णेन तेजसा तद्वत्स्थि
रतामेति तत्र स्थिरत्वं गते चन्द्र
केऽद्बिंबाभा सतः समनुचिंतयेत्
तस्मितिं त्वं समभ्येति द्वितीये स्थिरतां
गतेनेव अतः प्रकाशं कशुक्लं ततस्ते
जो विचिंतयेत् विद्वेश्वात्वमाप्नो
ति जलावरणं संभवं स्वदेहव्यापि
ध्यातेन तत्र स्थिरे शुक्ले तेजसि सर्वापि
पत्समाप्नोति स्थिरे तत्र स्थिरं

ध्येयतत्त्वसमानत्वमवस्थाचिन्तये
त्स्थिरे द्वितीयेचततीशानसंवित्ति
रुपजायते द्वितीयेमन्त्रतत्त्वलयः
स्थिरोभवतियोगवित् षट्केस
वेशानामतिद्वितीयेमन्त्रतत्त्वस्थितिः
इत्थंयसर्वतत्त्वभेदंपञ्चदशात्म।
के ज्ञेयोविधिविधानज्ञैःफलपंच
कसिद्धिदः तत्फलान्तरमतस्मात्तु
क्षंयच्चापिवक्ष्यते अनुग्रहफलक्षे
यंतत्त्वमविचारतः इतीयवाह।
णोश्लोकाप्रभेदैर्द्वेपंचभिः योगि
नोयोगसिद्ध्यर्थमार्गेयोमध्यनाडि।
एउ त्रिकोणंचिन्तयेद्देहेरक्तज्वाला
वलीयं समभिर्दिवसैर्द्वितेद्दा
मस्योपजायते वातश्लेष्मभवैःस

मा
त
५८
58

वैमोमान्तुव्यतिसाधकः निद्राही
नश्च बह्वाशी सत्यविप्रश्च कुडवे
न इच्छया निर्दहेत्समस्तम्पापं स्वत्र
वैलयान् महादग्निसमो भस्त्राकी
र्णमग्निर्यथेच्छया सर्वं निर्दहति क्षु
द्रःशैलवनकाननं त्रिकोणं मण्ड
लारक्तमात्मानमनुचिन्तयेत् सदा
पापादिभेदेन सर्वत्रापि विचक्षणः स
मासाद्याधिभिर्हीनः प्राणमासाद्य
ग्निवद्ववेन त्रिभिर्वन्धैः स्वशरीरक्ले
नमलं नवप्रपश्यति यद्यत्किंचिद्दृष्ट
ष्ट्वा तत्तद्देहस्थिरीभवेत् पूर्ववत्काल
मध्यस्थमात्मानं ज्वलनप्रभं ध्या
यन्नप्रपश्यते तेजस्तत्प्रमाणविलान
क्रमात् स्वमाक्रान्ताग्निमेकांशं रवि

बिंबसमाकृतिं ध्यायंतमध्यात्मः
स्तेजस्तत्त्वेशः समंतात्रजेत प्रभाद्
ततमोजालं विधूमाग्निसमप्रभे
तत्रैव सकलं ध्यायेत्स्वतत्त्वमवा
मुयात् तन्मत्रसमतामेति तत्रसुस
स्थिरतां गते मणिप्रदीपं सकाशते।
नस्तत्रप्रकाशयेत् मंत्रेशेशान्वमा।
प्तेति योगी तन्मयतां गतः सकाल
मं तं रतेजो ध्यायन्सर्वत्र तं स्मृतं तः
स्मात्रस्यवनेस्थानादासंहारसंविदि
तः संहारेत्वपंश्यंतिपदमध्येति।
शोकं हंसबापवदशायाकथिता
वह्निधारणा स्वदेहं चिंतयेत्कुंसंह
नेमिहिंडलोक्षितं वंलसमत्रशंहव
वायं वीर्याधारणां स्थितः वलवकफ

मा जप्याथि विद्धेश्वल वद्भवेत् ॥७॥ मा
ज समध्यमसमो गीतं कृतेनांतरात्मना
५९ योजनानां शतं गत्वा गृह्णतो देवदे।
59 दतः वक्त्रैरेकत्रिभिः साद्धाद्वाग्गुरू
पयरो भवेत् चूर्णायस्यद्विंसद्यांतह
त्वात्तन्मलयमपि कुङ्कमालयते
शङ्कसमप्रभवलवाहनं नीलांजन
निभं देहमात्मीयमत्र चिंतयेत् पू
र्वोक्तं सर्वमाप्नोषि ॥७॥ मासाज्ञात्रसं
शयः मत्स्यानपश्यते वायुत्तं वत्तनम
यतांगतः भ्रुवोर्मध्ये स्मरेद्रूपमात्म
नैजनसंनिभं पश्यते वायुत्तं वशा
नश्चलमनाद्विलानपि यन्नाद्दतेंद्रनी
लाभो रविबिंबसमाकृतिं ध्यायत
स्समतामेति तन्संलीनो यदा भवेत्

भिन्नेन्द्रनीलसंकाशं सकलं तत्र चिं-
तयेत् तन्मध्ये शाश्वमामातिततत्स्थं
स्पष्टतामपि सर्वव्यापिनि तद्वैणव्या-
नेतेजस्स्वात्मनुध्यायेत् तदा प्रत्यक्षतामे-
तितत्राथोर्ध्वविसर्पिणि इतीयकास्थि
नादिस्थायाधारणावायुसमवा स्वदेहे
वायुवत् ध्यानात्तद्भावमनुस्मरन्
दिव्यैः समभिर्योगी शून्यमन्तः प्रतिप-
द्यते मासमात्रेण भोगी दृढपिण्डो
नश्यति सर्वव्याधिपरिमुक्तो वली-
पलितवर्जितः षण्मासाद्गगनाका-
रः सूक्ष्मरन्ध्रैरपि व्रजेत् वत्सरत्रितः
यासाद्व्योमात्मैव भविष्यति इच्छ-
यैव महाकायः सूक्ष्मदेहस्तथैव यथा
श्रद्धेयस्ताप्यमेयश्च छिद्रं पश्यति मे

म॰ दिनौ शान्तपुष्पप्रमोढिष्ठप्रधागार्भ
जं ऽवतिष्ठेत् देहे चिन्तयतस्तस्य हृत्स्थो
८॰ मन्त्रानन्दं प्रजायते एवं कृते च फलं स
60 र्वं समाह्लादिकमाप्नुयात् ललाटे
चिन्तयेत्तद्वत् द्वादशाङ्गुलमायतं
तेजोमयं शशाङ्कमात्मवीतं प्रभपूर्णमग्र
तःस्थितान् एकत्रलिङ्गबिम्बाम्भस्या
यन्त्रस्तमस्तनावजेत् सकलं चैव द्बि
बाम्भतत्त्वस्थमनुचिन्तयेत् तत्क्षे
शावमाप्नोति सोऽन्तःपाचं उत्तामपि
तथैवाधोविसर्पिण्याम्नवालाम्भत
स्वयः मेरुपृष्ठे शातामस्पृविज्ञान
मतुलं लभेत् तथाचोर्ध्वविसर्पिण्यो
सोऽन्तःपामनतेरूपया सर्वतत्त्वन्नमत
प्राप्यतेनकविस्मृतिर्हृप्यते इमेवंवं।

वतह्मानां धारणाः परिकीर्त्तिताः
शुद्धाद्यास्तास्तु संवित्तिर्भूतावेशो
त्रंपचवा नाहवमन्त्यवित्तेवि
षादित्वयमात्मनः श्रमस्यामपि
संवित्तेयस्यामेवनिजेच्छया वेतः
समक्कस्थिरीकुर्यात्तयानन्फलमा
श्रुते पकापिभावमानेयमवांतर
विभेदतः संतरायनमभ्येतिन्तच्च
कुर्यात्रसंस्थितिं संस्थितिं तत्रकु
र्वतोनप्रांश्रुतनमंफलं धारणा
पंचकेस्मिन् विपाच " गुणाष्टकं
पंक्तिः पंचस्मिंश्यतियोगिनां भेद
तोपि वा इष्टाः पंचदशावस्थाः क्र
मोत्तवसमभ्यसन् मन्त्राद्यांश्च
साद्यांसांद्वाभ्यामेकेनवाप्यराम व

मा
त
६१

ण्मासांसप्तभिस्सार्धं वत्सरैर्भिर्द्विभि-
रेव द्वाभ्यामेकेन पक्षेणाथ दशभिः
पञ्चभिर्दिनैः त्रिभिर्द्वाभ्यामथैके-
न मुहूर्तैः पूर्ववत्क्रमशः प्राप्नुते-
त्परमात्मोति भुक्त्वा सिद्धिं यथेप्सितां
इति श्रीमालिनीविजयोत्तरे तन्त्रे ज्ञाना-
धिकारस्त्रयोदशमः समाप्तः ॥ १३ ॐ
श्रीगुरुभ्यो नमः ॐ अथातो यादि-
वेणां तन्मात्राणामनुक्रमात् धा-
रणाः संप्रवक्ष्यामि नन्दफलानां प्रसि-
द्धये पीतकं गन्धतन्मात्रं तद्योश्रप
वेष्टितं नासां ध्याग्रगं ध्यायेद्वज्र-
लाञ्छनलाञ्छितं दशमासादिवसाद्
र्ध्वं योगिनो नमच्चेतसः कापिङ्गयः
समायाति द्वियाभूतानामनेकया

ततोस्यस्मत्वमावेणाशुद्धोंगयः स्थि
रोभवेत् बद्धिर्मोसैः स्वयंगयमया
मेवभविष्यति येषत्रशेचेतेंगय
स्तत्रकृतेभ्रंशा मह्यास्सिद्धिमः
वाप्नोतिश्रेरितांपांचभौतिकीं तेहू
र्ध्वमात्मनोऽनुपनत्रसेचिंतयेयदि गं
यावरणविज्ञानेत्रिभिर्दैवैरवाप्त
यात् ईश्वरोभिषुत्ततत्रतत्वंउलिवि
वर्जितं ध्यायन्स्वपयणतेसर्वानंगं
यावरणवासिनः यथानस्वोक्तविं
वांभतत्रैवमन्तचिंतयन् तत्समान
त्वमभ्येतिपूर्वविहितयेस्थिरे स्वरूप
तत्रसंविमभामसंघतमयः स्थितं त
देशात्मसमवाप्नोतिपूर्वोक्तेनैववर्त्म
ना यथातत्वोक्तवत्सर्वमतऊर्ध्वमम

मा चिंतयन् तत्त्वमात्मन्नस्त्यस्त्वेनिपूर्वे
त त्तस्मात् तद्रूपफलमाप्नोति गंधा
६२ वरणे संस्थिते। रसरूपामतो वक्ष्ये
62 धारणां योगसेवितां यया सर्वरा
मा[illegible]भिर्योगिनः संप्रजायते जल
बुद्बुदसंकाशं रसनाग्रसंस्थितं
चिंतयेद्रसतन्मात्रं जिह्वाग्राधार।
मात्मनः स्पृशीत षड्रसं स्थिरं यतस्
तेनान्तरात्मना ततोस्य मासमात्रे
ण रसास्वादः प्रवर्तते लवणादी
न्तिक्तकषायाम्लमधुरतां गतः ततस्
त्रिमासाभ्यासयोगी षण्मासान्नरस्त्विजिह्व
वेत जराव्याधिविनिर्मुक्तो कृस के
शोच्चुतच्युतिः जीवेदाचंद्रतारार्क
मप्यसंस्पृष्टकवित्ककावित पूर्वोक्तत्व

हुताकारं स्वरूपमनुचिंतयन् नि
रावरणविज्ञानमाप्नोतीति किम
द्भुतं तमेव द्युतिसमुत्कं ध्यायन्नाधा
रवर्जितं पश्यते वस्तुभैः सर्वैरस्मा
वरणमाश्रितो जलतत्त्वोक्तं बिबा
दितरूपमनुचिंतयन् पूर्वोक्तं सर्व
माप्नोति रसावरणं तत्स्फुटं । अतो
रूपवतीव हसद्दिव्यदृष्टिप्रदो शुभं
धारणं सर्वसिद्ध्यर्थं रूपतन्मात्रमा
श्रितः एकांतस्थो यदा योगी बहि
मीलितलोचनः प्राणसंयम्यं सं
काशयन्न किंचित्पश्यति तत्रैवे
तः समाधाय यावद्वासरदशाहं के
तावत्पश्यति तत्र बिंदून्सहस्रतमा
निति केचित्तत्र सितारक्ताः पीता

मा नीलालक्षणापेरे तेरष्टानेषु संदधान्
जे मनोमंतनमनस्मयीः षामासामस्थ
९३ नेतेषु रूपाणि सहवहूनि च अब्रह्मा
68 मेवतेजोभिः प्रदीप्तानि त्रिस्थिराणिव
ताम्मभ्यसंस्तनोष्ठ ह्यहिंगाकाराणि
पश्यति नेताह्यामस्पणेतेजः षष्ठा
मास्सरूपाकृतिः त्रिमासाह्यापकं
तेजोमामासात्संवेविसर्पितं कालक
मात्वष्टवीतंकेरूपावरणमाश्रितं स
वैफलमवाप्नोति दिव्यंरुरिष्ठस्तजाय
ते इतीयंकल्पनाश्रमाधारणाकृ
तेकोटिता दशापंचविधोभेदः स्वा
यमेवात्रजायते श्रोतांस्यानिष्ठया
कुर्यात्किमन्यैः शास्त्रंडंबरैः अतः
स्पर्शवतीमम्माकथयामितवापुना

यारणांतु ग्रहायोगीवज्रदेहः प्रजा
यते ब्रह्माणंमंडलांतस्थमात्मानं
परिभावयेत् सूक्ष्ममंजनसंकाश
प्रसंगच्छुरिताकलं ततोमादृशा
भिर्दिविदिवैसेस्वविमर्दितः मवे
पिपीलिकास्पर्शमात्रतत्समज्ञविंत
यत् वज्रदेहत्वमासाद्य पूर्वोक्तंपूर्व
वल्लभेत् पूर्वोक्तमंडलायांपूर्व
रूपंविचिंतयेत् स्पर्शांतस्वाकृतिस्त
नंलभन्केननिवार्यते हीतमंड
लमात्मानंध्यायेन्मतिसिद्धये य
यांसिद्धयासर्वशाहुवेदीमविक्ष
ति कर्णेपिध्याययत्नेननिमीलि
तविलोचनः संशृणोतिमहाघो
षंचेतसतत्रानुसंधयेत् दीप्यते

मा
त्र
८४

जाठरोग्निर्विलीनोस्य दशभिर्दिनैः
दूराछ्रवणविज्ञानं षण्मासादुप
जायते यस्तु संप्राप्ते ध्वनिर्मेदः किं
चित्किंचिद्विभाव्यते सकलात्मा
सविज्ञेयस्तदभ्यासादनस्पथीः
शब्दावरणविज्ञानमाप्नोति स्थिरतां
गते यः पुनः श्रूयते शब्दस्तदं तेषा
एवनादवत् प्रलयाकलरूपं तद
ध्यंस्यन्तः फलेप्सुभिः सपवाति म
नानमशाब्दश्चादकेयदा विज्ञा
नाकलः समस्तदासावपराजिते
मनोह्लादकरो योऽस्य स्तदंतः सवि
भाव्यते समंत्र इति विज्ञेयो यो
गिभिर्योगकांक्षिभिः ततस्तत्र श्रू
यते घोषः शांतघंटानिनादवत् ॥

संमंत्रेश इति प्रोक्तः सर्वसिद्धिफल
प्रदः घंटानादविरागोनेयः शाश्वः
संप्रज्ञायते मंत्रेशोपरं तद्धिसि
द्धीनां कारणं महत् अनिलेनाह
तावीणायाहस्तूर्दशप्रभवति नाद
शायोधनिस्तत्र तं विद्याद्धांभंवप
दं इथ्यवाक्रमशो वापि सर्वानो
तानसमप्यसेत् प्राप्नोति सर्ववित्
सिद्धीः शाक्त्रावराणमाश्रितः इमत
स्कथिताः पंचतन्मात्राणां तथारण
इति श्रीमालिनीविजयोत्तरे तन्मा
त्राधिकारश्चतुर्दशः सर्गः १४ ॐ
श्रीगुरुभ्यो नमः ॐ अथ वागीदि
यादीनां मंत्राणामनुक्रमात् धा
रणाः संप्रवक्ष्यामि दशैकाव सममा।

मा
जे
६२
65

सतः ववनांतेनभःशब्दमात्मन
श्चिंतयेद्बुधः गृहीतवाक्त्वमाप्नोति
मौनेनमधुसूदन सर्वेज्ञासर्वलि
ताकाणीषड्भिर्मासैःप्रवर्तिते सर्वे
शास्त्रार्थवेत्तृत्वंवत्सराद्रुपजायते
वागेवास्यप्रवर्तेतकाव्यालंकार
भूषिता त्रिभिर्वर्षैःसर्वकर्तीशा
स्त्राणांसंप्रजायते नैत्रेवर्षिंतये
देहेस्वकीयमन्नुद्रूपतः भूयस्तमे
वयवलमोघमेजोवभाषिते रसौ
नःसोममविबाधिते जोंतेनरदनुस्मरेत
सर्वफलमवाप्नोतिवाणावरणेज
कमात पाणौविलिसमादायघ्राणमा
सातहृत्संस्थितं वक्तगृह्णात्सम
देहात्मघ्रातारेपिवारियेः तत्राम्भ

देहपूर्वं व्रतपक्षाभमनुचिंतयन्
मध्यापारादिभेदेन व्रतंदेशकमार
रात् प्रोक्तकालनियमान्तपूर्वो
क्तैनैव वर्त्मना सर्वफलमवाप्नो
ति हृत्साहृतिसमाश्रितं परावेवः
विधेयाम्नवत्सरत्रयमादरात् सु
हूतैनमसंदृष्टान्तामस्रान्तोभ्रमतिहि
तिं व्रतदेशसमभ्यर्च्य स्वदेहाधि
कमभ्यसन् प्राप्नोति पूर्वव्रतसर्वं
फलं प्राक्साक्षात्कृतिस्थितिं यायावपि
मनस्तत्कृतस्थिरीकृतेनवाप्नोति
मासेनन्तद्व्रताधिविशुद्धिमवलं
बितः पुण्यश्लोकत्वमाप्नोति त्रि
भिरद्वैरनादरात् व्रतदेशाविधेवा
नपूर्वव्रतफलमाप्नोति स्वरूपतः

मा
त
६६
66

स्मरेल्लिंगमात्मसमाख्यातेंद्रियः
षड्भिर्मासैरनायासात्सिद्धाकाशि।
त्वमाप्नुयात् चतुर्दशविधैर्भेदैरेत
दभ्यस्तो महामतिः लिंगावरण
जं सर्वं पूर्ववल्लभते फलं सजिह्व
सिंदूरवर्णाभां चिंतयेद्दशभिर्दिनैः
प्राप्नोत्यमृतभवं योगी जिह्वामवमि
वात्मनः श्वासादयतिर्हरस्थिष्ठा
णमासादेकमासतः वस्त्रैस्त्रि
भिःसाद्वाल्लेठ्ठैस्तोपरमाप्नुते ये
नासौ भवेन्नयोगी जरामरणवर्जित
श्चैव व्याधिप्रसक्तोपि न पापैः परिभू
यते शैववत्सर्वमस्मद्वदेहाय
चिंतयन् फलमाप्नोमसंदेहाद्द
सनात्प्रतिसंभवे कनकाभसंके

ज्ञानमन्त्रं चिंतयतः शनैः दिवसै
र्दशभिर्ज्ञाणश्रुमतान्तु भवेद्भवेत्
घण्टासांङ्कयमाज्ञाति हृस्वस्या
पिवल्लनः ज्ञानतेंङ्कयमाज्ञापय
स्य हृष्टो भवि भाति वत्से रत्नत्रिभि
र्दिव्यांगं स्वमासाद्य योगवित् जरा
मरणैर्गुण्यपुरुषो दिव्यवपुर्भवति
सर्वमस्य प्रत्यो दिशि नमो — दिशि
विचिंतयेत् कामिकं फलमामो
ति ज्ञानावरणमाप्यिंतं उदयादि
संसं काशे चिंतयन्स्वलक्ष्मी तिने ह
शाद्गण्डंलिभं रक्तस्वावाप्नुभवमा
प्नोति वेदनामहली वामललाटे
संप्रजायते नभेतं चमहादेवि तं
वामांसं परिमजेत् संमृजंतंय

मा
जे
६२

तामेतिनेनयत्नात्समभ्यसेत् यद्वि
मासैर्महायोगी दिव्यदृष्टिः प्रजायते
छिद्रोप्रपश्यते भूमिकटाहान्तमन्तं
रितः श्राक्षंवान्तमध्योर्ध्वचकराम।
लकवद्भुवः वत्सरैस्त्रिभिर्योगीव
लिङ्गान्तंप्रपश्यति नरेतत्योगिनोग्रा
नेषारीरस्यप्रजायते स्वदेहादिक
ममच्छपूर्वाङ्कंपूर्ववत्स्मरन् नयना
वृतिंसर्वमाप्नोतीति किमद्भुतं
सर्वज्ञोजन्मत्रयाभ्यासिनस्मरंगात्वचे
स्मरन् शरीरापिनमासेनढंतेपा
कोभविष्यति षण्मासादितितीव्र
एनाग्निनाप्यदह्यते वत्सरत्रित
याद्योगीववोपलविषादिभिः पी।
डतेनकदाचित्स्मादजरामरतांगतः

स्पर्शाहृतिजविज्ञानगीतवद्धवत्त।
देश भेदाः सहफलैर्येषाः पूर्वका
लात्तमारतः किंवत्रविंतयेद्देहस
देहादिभिरावृतं संस्थानः स्वकेव
नः श्रोत्राकाशविवर्तनः हृदाद्व
णविज्ञानेषु एभासादुपजायते वि
भिः संवत्सरैर्दिव्यैर्लोकांतमुद्दीरितं
श्रुणोति सस्फुटं सर्वं जरामरणवर्जि
जितः तत्राकाशोक्कवत्सर्वं सदेह
यत्नविंतयन् श्रोत्रावरणजं सर्वफ
लमाप्नोति पूर्ववत् मनोवतो मतो
वस्येधारणां सर्वसिद्धिदां यथास्मि
न्ध्याद्देवि सर्वसिद्धिफलं लभेत मन
एवमनुध्यानाकारणं बंधमोक्षयोः
तस्मात् दभ्यसेन्नित्रीयदीक्षे मोक्ष

मा
तं
५८

मतंयं नरर्थं चेद्दंमेकाशमयोवं
र्ऋंहृदिस्थिते चिंतयन्माममोत्रे।
ण प्रतितिंनाप्रतिपत्स्यते अकस्माम
प्यते किंचिदकस्माच्चूणोनेतथा
मेंद्रियात्मकंज्ञानमकस्माद्बुक
विकचित स्वस्वकेंद्रियविज्ञानेंस्व
पश्येहृत्स्नरत्रयात् भवेतेयोगायुक्त
स्ययोगिनः स्वपरिस्फुटं स्वदेहादि
कमप्यत्रपूर्वोक्तवदनुस्मरन् वि
नावरणविज्ञानेप्राप्यसोमगुणोंल
भेत इमेकादशगीतानिसममभ्य
स्यानितेयथा इंद्रियाणियतः स
र्वफलमेषप्रतिष्ठितं बंधमोक्षाव
भावेतानिंद्रियाणिजगद्वेयाः विगृ
हीतानिबंधायविमुक्तानिविमुक्तये

पतानिमाणकेभावेयदास्युर्मनसास
ह् विमुक्तानीतिविमुद्धिर्लीनमानि
नदाप्रिये यदापिविषयेकापिपदे
शांतरवर्तिनि संस्थितानितदैता।
निबद्धानीतिप्रवदंते इमंद्विवि।
धोभावःशुद्धाशुद्धप्रभेदतः इंद्रिया
णांसमाख्यातःसिद्धयोगीश्वरीमते
इतिश्रीमालिनीविजयोत्तरेश्रलधा
रणाधिकारःपंचदशमःसर्गः १५
ॐश्रीगुरुभ्योनमः ॐअथयोगविमंयी
द्विधाधारणाधारणोक्तमा महागा
वकेशीवस्ययोगिनोयोगवर्दिते धा
उणांस्मोवक्रमात्मदेहमनसयो
पधारमितिसंचिंससकार्यपरिवा
तिनम् श्रप्रह्याभवेद्योगीवन्नत्रि

मा
जे
९९

तयेनत्त समस्तमस्तुं ततस्य भवेत्स
वेत्रकुरुवित् तादृग्रूपस्य वक्रोस्म
नाभिमर्तिस्वकोस्मरन् चिंतयेत्स
वेमेवाहमस्मिसर्वमवस्थितं ततो
हंकारविज्ञानं प्राप्नोतीति किमस्तुत
स्वकेसमस्त्रधायन्मनस्वरूपमंता
हितः स्वकलोकमवाप्नोतिगार्हव
राणेफलं विंबादिकेक्रमान्स्वं
चिंतयच्छीललोहितं तदूर्वं सर्वमा
प्नोतिदशावस्थाप्रचोदितं इतिगा
वेमयाप्रोक्ता प्रजापतिगुणश्रद्धा ३
दिमादिमवित्रो भद्रादिपद्मसत्रस्म
रन् यर्माहिभावंमत्रकेमहापदंस्म
कर्णिकम मासेनस्थिरवृद्धिः स्या
नाषद्भिःक्रतियरोभवेत् ॥ ॥

𑆢𑇀𑆮𑆴𑆨𑆴𑆫𑆰𑇀𑆜𑆽𑆂𑆱𑇀𑆮𑆪𑆁𑆑𑆫𑇀𑆠𑆳𑆯𑆳𑆱𑇀𑆠𑇀𑆫𑆳𑆟𑆳𑆁𑆱𑆁𑆥𑇀𑆫
𑆘𑆳𑆪𑆠𑆼 𑆱𑇀𑆮𑆳𑆠𑆚𑇀𑆖𑆴𑆤𑇀𑆠𑆪𑆼𑆤𑇀𑆩𑆷𑆫𑇀𑆣𑇀𑆤𑆴𑆯𑆶𑆑𑇀𑆬𑆴𑆠
𑆱𑆁𑆥𑇀𑆫𑆥𑆯𑇀𑆪𑆠𑆴 𑆤𑆢𑆵𑆯𑆘𑇀𑆚𑆳𑆤𑆩𑆳𑆥𑇀𑆤𑆾𑆠𑆴
𑆧𑇀𑆫𑆲𑇀𑆩𑆳𑆟𑆩𑆤𑆶𑆖𑆴𑆤𑇀𑆠𑆪𑆤𑇀 𑆮𑆼𑆢𑆳𑆕𑇀𑆑𑆴𑆫𑆳
𑆤𑆼𑆱𑇀𑆠𑆩𑇀𑆨𑆩𑆳𑆪𑆴𑆱𑇀𑆪𑆾𑆡𑆮𑆳𑆑𑇀𑆥𑆠𑆴𑆂 𑆲
𑆱𑇀𑆡𑆴𑆫𑆳𑆬𑆼𑆱𑇀𑆠𑆢𑆳𑆩𑇀𑆨𑆳𑆱𑆳𑆢𑆤𑆥𑆵𑆠𑆳𑆩𑇀𑆧𑆫𑆴
𑆱𑇀𑆦𑆶𑆛𑆁 𑆧𑆴𑆤𑇀𑆢𑇀𑆮𑆳𑆢𑆴𑆑𑆁𑆑𑇀𑆫𑆩𑆳𑆠𑇀𑆱𑆫𑇀𑆮𑆁𑆥𑆷𑆫𑇀𑆮𑆾
𑆑𑇀𑆠𑆩𑆤𑆶𑆖𑆴𑆤𑇀𑆠𑆪𑆤𑇀 𑆥𑇀𑆫𑆳𑆥𑇀𑆤𑆾𑆠𑆴𑆧𑆳𑆬𑆩𑆽𑆯𑇀𑆮
𑆫𑇀𑆪𑆁𑆧𑇀𑆫𑆲𑇀𑆩𑆳𑆮𑆫𑆟𑆩𑆳𑆯𑇀𑆫𑆴𑆠𑆂 𑆲𑆸𑆢𑆴𑆧𑆴𑆁𑆧
𑆫𑆮𑆼𑆫𑇀𑆣𑇀𑆪𑆳𑆪𑆁𑆱𑇀𑆠𑆁𑆢𑆁𑆤𑆱𑇀𑆠𑆾𑆩𑆁𑆩𑆁𑆝𑆬𑆼 𑆌𑆮𑆩
𑆨𑇀𑆪𑆱𑆠𑆬𑆱𑇀𑆥𑆫𑇀𑆯𑆩𑆳𑆱𑆳𑆢𑇀𑆪𑆘𑆳𑆪𑆠𑆼
𑆢𑆸𑆜𑆁𑆖𑆤𑇀𑆢𑇀𑆫𑆤𑆳𑆪𑆳𑆩𑆳𑆠𑇀𑆩𑆱𑆴𑆢𑇀𑆣𑆴𑆂𑆱𑇀𑆪𑆳𑆢𑇀𑆣𑆤𑇀𑆠
𑆫𑆠𑇀𑆫𑆪𑆳𑆠𑇀 𑆱𑇀𑆮𑆢𑆼𑆲𑆁𑆖𑆴𑆤𑇀𑆠𑆪𑆁𑆱𑇀𑆠𑆠𑇀𑆫𑆓𑆶𑆟𑆳𑆠𑇀𑆩𑆳
𑆤𑆩𑆮𑆳𑆥𑇀𑆤𑆾𑆠𑆴 𑆬𑆴𑆕𑇀𑆓𑆳𑆑𑆳𑆫𑆁𑆱𑇀𑆩𑆫𑆤𑇀𑆢𑆵
𑆥𑆁𑆤𑆢𑆵𑆯𑆠𑇀𑆮𑆩𑆮𑆳𑆥𑇀𑆤𑆶𑆪𑆳𑆠𑇀 𑆧𑆴𑆤𑇀𑆢𑇀𑆮𑆳𑆢𑆴

मा
ज़े
१.
70

पूर्ववत्ध्यायन्दशकंदशकात्मकं
फलमाप्नोतिसंदेहान्तुणावरणसं
स्थिते चतुर्विंशमसीप्रोक्ताः प्रत्येकं
दशपंचधा धारणाः स्मादितन्मात्रो
समासाद्योगिनांहिताः त्रयोदशा
त्मकेभेदे ४३ स्मा: संस्थितायथा यो
गिनामतुवांछितेनथायोगप्रसिद्धये
देहमुक्तास्वरूपेणनामेकिंचिदिति
स्मरेत् सितपद्मासनासीनेमंडल
स्थितघोपरि एवमत्रस्थिरीभूतेमा
समात्रेणयोगवित् सर्वकार्यवि
निर्मुक्तोभवतीतिकिमद्भुतं षण्मा
सात्स्यविज्ञानंजायतेऽथस्थिरीतले
मश्चाजरादिनिर्मुक्तः सिद्धिभिः पुरस्स
रोभवेत् हृदयः पंकजेचैवब्रह्मादशा

ध्यंगुलान्ते हृदन्तं भावयेत्स्वामिं
षण्मासान्न्यस्मृतिर्भवेत् त्रिभिरब्दैः
समाप्नोति पुत्रैश्वर्यबलान्विताम्
विबाद्ये पूर्वदलस्थं तत्र संचिन्तये-
मति फलमाप्नोति ससंदेहात्षण्मा-
वर्णस्थिते पूर्वहृदन्तविज्ञानेस
मासात्तु पञ्चवर्णिते कपिलस्य पुरा।
प्रोक्तमेतद्धि स्वर्णोमया शरत्सं।
प्राप्य मस्तं ज्ञाने स्वदेहमध्ये चिन्तयेत्
वीतरागत्वमाप्नोति षड्भिर्मासैर्न सं-
शयः जरामरणनिर्मुक्तो वर्षेणै-
वोपजायते महाज्ञानमवाप्नोति
रागाचरणान्ते महत् एकं संचिन्तये
द्देहं संपूर्णाधोपरि स्थिते मासषट्-
कमत्र हि योगी वीतरागत्वसिद्धये

मा
ज
७८

71

स्मरन्नेवं वत्सो सम्यक्क्रमस्तु नाना।
प्रपीयते त्रिभिर्दृजितं ह्वारागो
चमसमतोऽत्रैजेत रक्तपद्मस्थितं रा।
केयं चपर्वहृद्वावपि ध्यायस्फल
मवाप्नोति पूर्वोक्तमविलक्रमात
विंबादिवात्रपूर्वोक्तमनुचिंतयेत्
शुद्धः फलंभवतिनिःशेषं जनका
हृतिंसमेव हृदिपद्मसितंध्याये
त्तत्त्वपद्मकेसरं सर्वासनतम।
यदिमं चैककलितकर्णिकं त्रि
खलतत्रकधियनं वेतोनिर्वातमात्म
नः ततोयमस्पणेतस्वमेतत्थ्यंतत्र।
स्पजायते एवमभ्यसतस्तस्यत
स्मिपश्चादितंफलं सर्वंप्रजायते
देवितत्कालक्रमयोगतः चत्व

ंगुलदेहादि सर्वं तत्र विचिंतयन्
पूर्ववत्सर्वमाप्नोति विज्ञानस्समस्त
द्भवं हृदयादेकमेकं नश्यति क
मार्धमंगुले पृथक्चक्रत्रयं या
येद्रक्तनीलासितं क्रमात् तत्र जि
ह्वैकपर्वत्रपुरुषं तत्समप्लुति बि
न्द्वादिकं च यत्प्रोक्तं तत्त्रयमिदं म
हत् त्र्योंकारशात्मकं भेदमेतद्वेनवि
ड्वैधाः प्रकाद्दशप्रभेदेन तत्त्वषड्
मथोच्यते कंठकूपावधौ चक्रे प
चारे नाभिसंस्थिते ध्यायेत्स्वरूप
मात्मीयं दीपनेत्रोपलब्धवत् हि
मादिकालतत्त्वांते यद्वस्तु स्थितम
प्यति सर्वप्रमाणयोगीन्द्रोनका
लेनाभिभूयते बिंबादिकेपि त

मा
ज
७२
72

अस्येयोगिनाममन्त्रं विचिन्तिते भवा
तीतिकिलाश्चर्यमनायासेनतता
फलं कंठकाशेस्थिरं चेतः कु
र्वन्योगीदिने दिने मायोत्थफला
माप्नोति बिन्दुस्तावपितत्रैव कंठ
कूपविधानाम्भराकुग्रलेंदुबिंबवत्
चिन्तयत्प्रपुनर्ध्यातिमायादेवशा
न्तिता तेदेवतत्रस्वभीत्रसुक्रंवत्स
विचिन्तयेत् तेनैदेहादिकं चापि श
मोतिपरमेशानं मध्येत्द्विनकरा
कारं लंबकस्यविचिन्तयेत् स्वमल
मेत्रचक्रस्य तुं यं यन्माभ्रहोपिकं
ततः कालक्रमायोगीमेत्रत्वमधि
गच्छति श्रनुबंधगफलंचात्रपूर्वो
क्तंसर्वमभिप्रते मूर्तितत्तैवमेवं·

मं मेत्रेशानमम्वाम्नुयात् नद्योः
द्विणं केते तेजो ध्यानात नमति तां ब्रूजे
त् सवालाभ्यं नं तं तस्माद्ध्योर्थः
स्मापि च स्मरन् तेजो मे त्रेश्वरेशा
नपद्मान्नच्छवतेनरः बद्धपद्मासः
नेयोगीपराबीजमन्त्रस्मरन् भ्रू
वोमध्येमसेद्विं तत्तद्धिः किं विद्
ग्रतः निमीलिता लोहिच्छान्माश्
ह्वालोकाविवर्जिते पश्यते पुरुषं
तत्र द्वादशांगुलमायते तत्रैवतः
स्थिरं कुर्यात्ततो मामत्रयोपरि स
र्वावयवसंपूर्णं तेजोरूपमं चवलं
प्रसन्नमिंदुसंकाशं पश्यते दिव्यच
क्षुषा तेहृत्पुष्पमूर्ध्वं दिव्यं कालसा
नयवतेते स्वशिरस्के भवेन्मरः

मा षण्मासाभ्यन्तरेणैव वञ्चनं तत्र।
न कुर्वीत यत्नात्कालस्य योगवित्
७३ ब्रह्मरन्ध्रोपरि ध्यायेच्चन्द्रबिम्बमक
लङ्कं स्रवन्तममृतं दिव्यं स्वदेहाद्ब
रं कं बकु तेनाप्लावितमात्मानं चेतो
नालान्तमर्पिण सबाह्याभ्यन्तरे
ध्यायन्दशाहान्मृत्युजिद्भवेत्
महाव्याधिविनाशोपि योगमेनं स
मभ्यसेत् षण्मासव्याधिनाशाय श
मंगाणामनुस्मरन् धूम्रवर्णोपदा
पशेषमहाव्याधिफलदो भवेत् कु
ष्ठकुष्ठमवाप्नोति नीले पीते लि।
कामयं हीनचक्षुष्मिन्द्रोगं नामा
हीनेनताम्रकं यद्यद्रोगं नपश्येत्।
ततस्ततदुःखमादिशेत् आत्म।

नोवापरेषां वा योगी योगपदे स्थि
तः वर्षैस्तु पंचभिः सर्वविद्यातत्त्वा
नमीश्वरि वेत्ति संक्षेपमनन्तन।
च तस्मात्प्रहीयते तत्रस्थो तज्जसि
ध्याते सर्वदेहविसर्पिणः पूर्वोक्तं
सर्वमाप्नोति तत्कालक्रमयोगतः
ऊर्ध्वाधोव्यापिनी ध्याते तत्र तस्माद
वेष्टितैः सर्वमेतत्प्रवेशात्मात्र भूयो
विनिवर्तते एवं ललाटदेशेपि म।
हादीनमनुस्मरन् प्रपश्यन्सविरा
देववर्णाष्टकं पुनः क्रमात् इंद्रनी
लप्रतीकाशं शिखिकंठसमद्युति
राजावर्तनिभं वामं तथा वैदूर्यस
निभं पुष्परागप्रभं वामं प्रवाल
कसमद्युति पद्मरागप्रतीकाशं।

मा समस्तं छ्रसमस्तुतिं तोहद्धापरमा
ल त्मोत्स्नोदियज्ञानेप्रवर्तते विहा
१४ रपादचारादिनतः सर्वं प्रवर्तते अ
७४ योयमात्पितिध्यातेनतस्मात्सर्वा
नेपदात् इत्येतत्सर्वमाख्यातं लह
भेदमवाप्स्यते अथमात्रिनभेदेपि
समासाउपदिश्यते पिशाचांतत
पर्यंतगुणाष्टकसमीहया ततहू
पगुणांकर्मतस्यभागीशोस्थिरमनः
इतीश्वरपदेनस्यमार्गस्यास्यष्ट्य
केष्टथक यथोपासानयाख्याता
योगिनांयोगसिद्धये इतिश्रीमालि
नीविजयोत्तरेधारणाधिकारःअष्टा
दशः सर्गः १८ ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः
ॐ अथैतत्सर्वमुद्दिष्टं यदिदं तत्स्फुट

तंव्रजेत् स्फुटीकृतेस्थितेतत्र।
नमनाक्लिष्टतेस्फुटं गतिंभगात
तस्यस्यप्राणायामेनकारयेत्
सचपंचविधःप्रोक्तःपूरकादिप्र।
भेदतः पूरकःकुंभकश्चैवरेचको
ऽपकर्षकः तत्कर्षःपंचमोज्ञेय
स्तद्व्याख्यायथायोगिभिः पूरकःपू
रणाद्वायोर्देहयाघाटवचगीयते स
भावपूरणादेकेविरेच्यामःप्रपूरि
तः नासापुटोर्ध्वतालुनांरंध्रमा
द्गिर्हिभिद्यते भिन्नःपारत्वमभ्येति
पुनर्भेदैरनेनतेन कुंभःपंचविधो
ज्ञेयस्तत्रैकःपूरितादत्र विधृतोरे
चकात्पश्चात्द्वितीयःपरिकीर्ति
तः द्वयोरंतेद्वयंचाम:स्वभावस्थ

मा
जु
२५

25

षंपंचमः स्यान्नान्तरप्रभेदेन गाढ
रोधोप्यनंततो रेचकः पूर्ववज्ज्ञे
योहिप्याभूतः षडात्मकः स्यान्नस
संनिभितोवाउत्तस्मादुत्कृष्टनीय।
ते योन्यप्रदेशं संप्राप्यस उत्कर्ष।
कः स्मृते तस्मादपि पुनः स्यान्नेय
तोनीतस्तदाप्लुतः अपकर्षकर
स्तको द्वावप्येतावनेकधा एषा
मप्यस्यनेकधात्वस्यकाद्यामननस्थि
तः प्रथमः सहृदन्तेनमध्यमः।
शिखिदेमतः श्रेष्ठः स्याद्यक्षिरू।
द्वानः सवद्वादशमात्रकः त्रिस्त्री
नेवष्टनामात्राविश्रणाच्छोटिकात्र
यात अप्तितानाक्रमेनमात्रांवाउ
देषनिरूनये प्रसंगयारणाद्वा।

पुनश्चन्द्रबिंबं ध्यायेत नाभिस्थः
नालकांतस्थं विश्वेतं सकृतिक्रमा
त् चतस्रो धारणा ज्ञेयाः शिवंबी
शामृतात्मिकाः यद्यच्चिंतयेत्तः
द्रूपं तत्सर्वगं तत्स्मरेत बिंदुनादा
त्मकंरूपमीशानीधारणांस्थितं
शून्यतायाः स्मरेदिंदुं कालमार्गो
क्रमात्मना धारणाभिरिहैताभिः
योगीयोगपथेस्थितः हृद्यवक्त्रप
विसर्ज्यधाधासदमनामयं त्रिविदा।
हीउंस्तोताःसमुद्धृतानाक्षिमामता
ज्ञानाभिरप्यथोपुंसकफलंप्राप्नोः
मत्तुल्यं योगीगोविसमानेपितत्को
योगींगमतुल्यं हृद्याघालोचनात
स्थानमत्रयत्नःप्रशमयेत मार्गेचेतः

मा स्थिरीभूतं तद्धृदये पि विषयेच्छया प्र
ज वृत्तेनानयेज्ञावधावसद्भमनोम
७८ यं तदर्थं भावनायुक्तं मनो ध्या
76 नमुदाहृतम् तदेव परमं ज्ञानं भा
वनामयमिष्यते युक्तो देवतत्र
स्थः समाधिं प्रतिपद्यते तत्रापि च
वृत्तिनिष्ठत्वे फलं शोभासमभीप्सितम्
यत्किंचिच्चिंतयेद्वस्तु नामसंवप्रति
पद्यते तेन तन्मयतामाप्य भवेत्स
र्वात्मभाववत् पंचतामिव संप्रा
सलीलं वशपिनवाल्पते ततः शास्त्रा
दिभिर्योगी योगिनोकुलनंदनः
श्रमेनेन विधानेन प्रमाहृस्य म
नोमुक्तः प्राणायामादिकं स
र्वं कुर्याद्योगप्रसिद्धये ॥ ॥

सर्वसम्पद्यथवा भोगं समस्मानो विरू
पकं स्वपरीरण्णरिमस्मशाश्च तेपद
सिद्धति नरा एवं वादिनं मासं काला
नलसमप्रभं विपरीतं विधानेन कु
र्यात्तु कश्चिद्धिद्युमितो आग्नेयीया
यां कृत्वा सर्वसम्प्रतापनी इये।
श्रयुतो देहं मगुष्टान्मसलकोतिकं
नतस्कृत्तनेन गुष्टान्तवल्लं ध्यानमा
नेयत् क्षुद्यत्सर्वसमस्तानि मत्रेण
नेनयोगावित जीवमाहिद्विजा हृदु
शिरोमालादिसंस्थितं कृत्वा तदग्रे
कुर्वीत द्विजमायमन्त्रो वकं इसेभ्यः
कश्चित्ताकालरात्रिमर्मनिकृन्तनो नै
नामसम्भवरदेविय इच्छेदीर्घजीवितं
शनार्थी द्वारयोगेन जायते मृत्युवे

मा
जे
७७

दत्वा ज्ञानं प्रसन्नमालोक्य मस्त-
जि ज्ञानमाश्रयेत् निर्बीजमेतेन
तन्त्रविंदुनादादिचिंतकम् वेगा
उत्क्रम्यते तस्य कालरागं विसर्जे
येत् प्रयोगमेतत्कथितं

सिद्धः

योगीश्वरीमते तत्प्रकाशाद्भवेत्
सिद्धिः सर्वमंत्रोक्तलक्षणा नैवेदं म
त्रहृदयं मंत्रो न स्वरूपामते एष
नैवेयस्सद्भावः कथितः सर्ववेदिने
अभक्तस्य गुहस्यापि नाख्येयो ज्ञा
तविन्मया उद्दरं सर्वमाहर्यं ब्रह्म
रंध्रतमागतम् चित्तभ्रमणयोग
नेनैतत्संशोधयेत् तथा यावत्प्राण
प्रदेशांते योगिनां मनसेप्सितम्

साम्प्रतमुत्तमा वृत्त्या नैष्ठिकानामिमं
उक्ते । एवं समभ्यसेन्नाव यावद्वासर
सप्तकम् । ततः प्रभृति संयुक्तः कर्ष
येत् त्रीन् दशाननपि । एतेनाक्रम्य वि-
ज्ञानं सर्वयोगानि सिद्धिवितं । गृहीत्वा
योगयुक्तात्मा किमसैः ह्वद्दशाम-
नैः । प्रथमं स्वहस्तोच्चूर्णितं स्पष्टमास्त्र
सज्जायते । ततः प्रकंपो देवेशि ज्वल
नीवततो ऽप्युत्रः । स्पष्टाद्देवि पंगुल
मप्राप्य मकृतात्मना । यत्र कस्यचि
दाख्यातं नन्दय कथयामि ते । सर्वम
समस्तमज्ञाचितं समत्रनिवेशयेत्
सवेलधानरतानि शिवलिंगानि ख-
जयेत् । यत्रेदमात्मिकं लिंगया-
त्रलीनं चराचरम् । बहिर्लिंगस्य लिं-

मा
त्रे
७८
78

गत्वमनेनापिदृष्टिं च यतः अतः प्र
पूजयेद्देवं परमां हेतमाश्रितः अ
नुध्यानेन देवि विशेषेण परमाण्वना
यो नुध्यानतः सर्पवेन लिङ्गं प्रपश्यति
नापरः तदेतत् स्पन्दनेनाम हृदये।
समुप स्थितं ततस्तमेव ———— मा
याय ————
प्रशांतो ———— द्रवपवच तत्र प्रशांति
मापत्रे मामैनेकेन योगविन हृद
याउस्थितं लिङ्गं ब्रह्मरंध्रमीश्वा।
र स्वप्रमोद्योतितनापोषदेहांतम।
मलपुति तत्रैव पश्यते संवेमत्र।
जालं महामतिः तन्मसकं समा
हृत्स्मामस्मात्रमनन्यधीः ततस्त
त्रस्तनिष्ठत्रैघाण्मामान्तवे स्तिद्धयः

एतल्लिंगमविज्ञाय योलिंगीलिंग
माश्रयेत् वृथापरिश्रमस्तस्य नलि
गफलमश्नुते शैवमेतन्महालिंग
मात्मलिंगे `` सिध्यति सिद्धेत्वलिंग
वल्लिंगीलिंगस्थोलिंगवर्जितः भ
वतीतिकिमाश्चर्यमेतस्माल्लिंगलि
`` तः अनेनलिंगलिंगेन यद्यद्यो
गीवह्निर्भवेत् तदालिंगीतिविज्ञेय
पुंसांतेलिंगमिष्यते एतस्माल्लिंग
विज्ञानाद्योगिनोलिंगिनःस्मृताः
अनेनाधिष्ठितंमंत्रःशांतरोद्गारहिमे
द्रतः भवेतीतिकिमाश्चर्यंतन्नाव
गतचेतसः रौद्रंभावेसमाश्रितस्य
स्थियोगंसमभ्यसेत् उन्निरीहोभवे
त्सर्वैःसदैकाग्रमानुषैः गमा

मा
ज
७९
७९

गमविनिर्मुक्तः सर्वदृष्टिरकान्तरः
मुहूर्त्तं तिष्ठते यावत्तावद्देवेषामा।
प्नुयात् आविष्टः पश्यते सर्वं सूर्य-
कोटिसमद्युतिं यत्तदक्षरमव्यक्तं
शैवं भैरवमित्यपि तं दृष्ट्वा वत्सरा
र्द्धेन योगी सर्वज्ञतामियात् पतञ्ज।
नैस्समासाद्यसत्नमिमयिगछति
नव कृत्रिमयोगाभ्यसम्मुक्तः सर्वव
यैनैः प्राणायामादिकैर्लिंगैर्योगा
गाः स्मृः कृत्रिमा मताः तेनैनैतेकृत
कस्यास्यकलानांर्थैतिष्ठो ३ श्री
पतत्समसमस्मयोगीदिव्यविज्ञा
निपश्यति उपविष्टोप्यसज्जयोगी
न किंचिदपि चिन्तयेत् मुहूर्त्तादि
देहेन सर्वदेहस्य मत्कृतेकृतनम

दृश्यमानस्य तस्येह प्रकंपात्तु भवो
भवेत् ततस्तत्र स्थिरीभूते ज्योति
र्ततः प्रकाशते तां दृष्ट्वा परमां दी
प्तिं दिव्यत्वात्प्रवर्तते स्वतंत्रश्चि
वतामेति ज्ञानी विषयानपि श्र
निमीलितदृष्टिस्तो यावदालेख्य
हूर्तकं तस्मात्सर्वगतं भावमात्
मनः प्रतिपद्यते तमेव भावयेद्य
त्नात्सर्वसिद्धिफलेच्छया ततस्त
भावयेद्योगी कंपमानो मनस्त्व
लं ततः प्रपश्यते तेजो ललाटा
ग्रमस्मं ततः दृष्ट्वा तत्परमं तेजो दि
व्यज्ञानमवाप्नुयात् षड्भिर्मासैर
नायासाद्भ्यासेन प्रसिध्यति शिव
तत्सबलो भूत्वा यत्रेष्टं तत्र गच्छति

मा
जं
८
80

चेतः सर्वगतं कृत्वा मुहूर्तो देवयो
गवित् शाश्वतं वैष्णवमवाप्नोति शके
पात्रभवात्मकं ततस्तत्र स्थिरीभू
तेमाससमात्रेण योगवित् शाक्रं प
पश्यते तेजः सबाह्याभ्यन्तरं स्थिरं
तत्रसम्यक्कृतेनिष्ठत्रे सर्वेन्द्रियजः
मादरात् ज्ञानं स्फुटमवाप्नोति।
विज्ञानमनिवारितं सर्वगं चात्रः
विन्तेयपरत्वार्थैनैसगतं एक
मेवेदमाख्यातं तत्त्वं पर्यायमेदतः
कर्मेन्द्रियाणि कृत्वं परिसमसम
स्तके भावयेत्परमां शक्तिं सर्वत्रै
वविवत्त्वणः निश्चलेनमनः कृ
त्वायावत्तन्मयतां गतः तावत्सर्व
गतंभावंत्वणमात्रात्प्रपद्यते नि

देहपाशजालानि यथेष्टं फलमा
प्नुयात् तस्मात्सम्यक्भेदेन देहकूला
निश्चयमात्मनः यत्राधारविनिष्ठ
क्तो जीवो लयमवाप्नोति तत्स्था
ने सर्वमंत्राणां श्रुमन्निस्थानसिद्ध
ने हि विंयतमरित्रंयवाह्याभ्यंतरा
भेदतः मा यातस्माधिकामात्रासा
रेयासर्वसिद्धिदा अथवागद्धता
त्समस्तप्रहृष्टाविवर्तनः निरोधं
मध्ये स्थाने कुर्वीत वर्णमात्रकं
पश्यते तत्र विह्नलिंगं हि मात्रामयं
दितं नदेवपरमं तत्वं तस्मात्तात्वा
मिदं जगत् सएवमंत्रदेहस्तस्मिंस्तु
योगीश्वरीमते तेनैवालिंगितांम
त्राः सर्वसिद्धिफलप्रदाः इष्टदा

मा
ज
८

81

हृतवर्णास्तहेयोपादेयवर्जितः
यां सिद्धिमवाप्नोति शिवतत्त्वेत
दृश्यते तत्रवित्तं स्थिरीकुर्वन्मनः
र्वेतत्त्वमवाप्नुयात् सपत्नाभितु
विक्रान्तिपश्यते च न संस्थायः यैर्वे
वेकुर्वविक्रान्तेविकारउपजायते
संकल्पपूर्वकोदेवितत्त्वेतत्त्वमुत
मं तदभ्यसेन्महायोगीसर्वेतत्त्व
जिगीषया प्राप्नोतिपरमंस्थानं
मुक्तासिद्धियथेप्सितां गंधपुष्पा
दिभिर्यागैनित्यमात्मानमादरात
स्वलीयप्रदेशेतुपूजयेद्भावतो।
पिवा द्रवद्रव्यसमायोगात्स्नापने
तस्मजायते गंधपुष्पादिनैयस्य
ग्रहणंपजनंमतम् बहुमासात्

ततस्तेनैव मार्गाय प्रकल्प्यते यो म
नोच्चारयेद्वर्णान्स मन्त्रः परिकीर्तितः
तत्र चेतः समाधाय दह्यमानस्त्व
वलेनः ज्वालान्तनिर्दिष्टेनैव याव
न्नावहोमः कृतो भवेत् यदेव पा
प्यते रूपं तदेव ध्यानमिष्यते प्र
मेयाद् दिग्भुविष्टमहेन यजनेन म
हत् उदयार्कसमाभासमर्धेन्दु
रेमनः स्थितम् हृदि वा तत्तथा
कर्णिकाग्रस्थितं यथा वा पुनः तत्तो
मासार्थमात्रेणा तद्रूपमुपलभ्यते
उपलब्धे तदभ्यासात्सर्वं तत्तथा प्रक
ल्प्यते वह्नेणाविमार्जाय यो
मीलं तन्नियोजयेत् नाभिकंदा
दयस्ताद्ययावन्नत्रोपि निवाचि

मा
जे
८२
82

सूक्ष्मतारकसंकाशं रश्मिज्वाला
करालिनं प्राणशक्तिस्वभावेनैतत्
स्थितेरूपमात्मनः नरदेवाभ्यसते
दैवि विकारमुपगच्छति तत्स्मा।
त्सर्वमेवाणिमादिसर्वमेतदुपपद्यते
ततोधिकसर्वं —— ज्ञाणकाचित्संस्थि।
तिरिष्यते यतः सर्वं विज्ञानातिष्ठ
दयं संस्थवस्थितं तत्स्वात्माकस्य।
चिद्योगीनमस्यकप्रतिपादयेत्
प्रथ्यायाग्रकथनं कुर्यात्रकाले।
सम्यमावृयात् सर्वतोपिपक्षप्रसं।
यातिक्रमेणापरिपश्यते एवं ज्ञा।
त्वा महादेवि स्वहितं सम्मुपाजयेत्
शिष्योपिस्यायतो गृह्णात्तरकं प्र
तिपद्यते एवं ज्ञात्वा महादेवि स्व

हितं तमनुपालयेत् नचैतत्काल
मामोति वचनात्त्ववितथमसम मोधे
नज्ञानमामाद्यपश्चात्प्रतिपद्यते
नहानमस्यप्रकुर्वीतविज्ञानापहो
तिं तु यः ध्यानात्मनमत्रतः पश्चाध्ये
स्वैरैश्याभ्यस्वरूपेणैवयोगवित्
षड्विंशं विमलेन्मार्गेण स देहे पुरो
क्षवत् ततं स्तदीपमालोकान्तं द
गुह्याग्रतः क्रमात् न ध्येतेजः समा
हृत्सह्यहृदयं नमनमधीः ततस्तत
त्रकं विमशिवेनैकत्वमागतं नत्र
ध्यायेनमोऽहं पतिरेऽभावनशीलने
पतंतीतेन मार्गेणाश्रुत्य ह्यग्रन्नमा
गतो महाहाम्भं ततं ध्यायेत्त्रिविहं
ननमपभां ऽनेनविधिनानतस्यम्

मा
जे
८३
83

ष्टेङ्गनामतः विज्ञानमेतद्विधाध्यान
कुर्वंस्तपकारितां विनाभिसंधि।
मात्रेण ग्रहहस्तापिजायते कश्चि
चित्पलब्धस्यानिसमेवापकारि।
णः अथवा मूर्धबिंबाभ्यन्यासात्वा।
विश्लेषमत्रतः स्वभोक्तृरूपयाशङ्का
ग्रंसेनमतुचिंतयेत अपरायमहृ
सैतत्कोपनमहतान्वितः विधि
मेनप्रकुर्वीतकोऽर्थेनतज्जातवि
त अनेनविधिनायैस्तम्भष्टोविज्ञा
नादपरेणच नशाकोयोजितेमू
ष्टयावेतेनैवनोहृतः कहृणाकु
ष्टवितेस्ततस्पकृत्वाविशोधयेत प्रा
णायामादिभिस्तीव्रैः प्रायश्चित्तैर्वि
यस्तुतेः ततस्तस्पप्रकुर्वीत दीक्षा

ह्यैकत्र वशिना ततः सर्वमवाप्नोति
फलं तस्मादनन्यधीः एवं ज्ञात्वाप्र
यत्नेन गुरुमासाद्येनन्यधीः यतः
संतोषतुष्टतः शिवज्ञानामृतात्म
कः ततस्त्वन्वेषयेद्धृतं शुभं वा यदि
वाशुभं स एव तद्धि ज्ञानान्नित्ययुक्तं वा
युक्तमेव वा अकार्येष्वप्यदासक्तः
प्राणाद्व्यापद्यारिष नदानिवारणे
योगोप्रणातेन विपश्चिता तेनाति
वाद्यमाणोपि यद्यसौ न निवर्तते न
दासमन्त्रैकविज्ञानाच्छिवमेवानुचिन्त
येत् एष योगविधिः प्रोक्तः समासा
द्योगिनां हितः नात्र शुद्धिर्नैवाशुद्धि
र्नैभक्ष्यादिविचारणं नैद्वैतं नापि चा
द्वैतं लिंगपूजादिकं चन न चापि त

मा
जे
८४

मंमार्गो निष्परिग्रहता पि वा स
परिग्रहता वापि जटाभस्मादिसंग्रह:
न मार्गो वा व्रतादीनां स रणाच र
णेव रुद्रशक्तिसंप्रवेश प्रना दि
प्रणालनं परलिंगस्वरूपादिनाम
मात्रादिकं चयत् नास्मिन्विधीय
ते किंचिन्न चापि प्रतिषिध्यते वि
हितं सर्वमेवेदं प्रतिषिद्धमथापि वा
किं त्वेतदत्र देवेशि नियमेन विधी
यते तत्त्वेन तु स्थिरीकार्यं सम्प्रय
त्नेन योगिभिः तत्त्वयस्य यत्रैव स्या
त्तत्रैव समाचरेत् तत्त्वे निश्चल:
चित्तस्तु भुंजानो विषयानपि नैव
स्पृश्यते दोषैः पद्मपत्रमिवांभसा
विषापहारमंत्रादिसंयुक्तो भक्षय

अपि विंशेन संयुक्तास्तेनानन्तहृद्योगी
महामतिः एतत्ते कथितं देवि कि
मन्यत्परिपृच्छसि इति श्रीमालि
नीविजयोत्तरे परमविद्याधिकारे
ष्टादशः सर्गः १८ ॐ श्रीगुरुभ्यो न
मः ॐ श्रुत्वैवं परमं योगविधिमाक
र्ण्य शाङ्करी पुनराह प्रसन्नास्या प्र
णिपत्य जगद्गुरुं साध्यते न कृता
देवि भिन्नयोनिस्तु मालिनी विद्या
ङ्गं स विद्यांगे विधिवद्भावयेदितं
श्रुत्वा नाथोऽवदन्मिथ्यामिश्रभिन्ना सा
ख्याते कथ्य हितायमायकेऽङ्गणं
प्रसादात्क्रमं देहि एवमुक्तो महे
शानो जगतांपतिरादरात् विकस
द्वदनाम्भोजः प्रभुवाच वचोऽमृतम्

मा
ज
८५
85

आरिराधयिषुः शंभुं कलौ लोकवि
पिनाश्रयः कुलचक्रे यजेद्दारोद्भ
वदीलोकवर्त्मना ततो जपेत परां
शक्तिं लक्षमेकमं विडिता परा बीज
पुटांतस्थानन्तेनान विलंबितो नह
तं वग्रहृष्टं कैवास्याल द्वलत्वमं विडि
ते जपेत्कलेश्वरस्यापि लक्षपट्टक
मन्त्रमयीः होमयित्वा दशांशेन तद्र
वं पूर्वोदितं नृपः निस्मात्र स्मृतिश्री
लस्य वा किंतिथिः संप्रजायते स्वकु
लेजपयुक्तस्य प्रशाक्तस्यापि साधने
मवेतिक्रमसादेवि संसारे भोगास
पदः शाक्तस्य साधयेत्सिद्धिमय्यं
मास्यनमामपि कृतसेवाविधिः ए
ष्योग्रमेद्रुतपञ्चवत नगरेपच

गांत्रत्रिगांत्रपरनेष्ठच स्थिताचापि
चैकगांत्रत्रस्थितैवैनेविधिमावेत
यन्त्रामाघत्वंयत्रवर्गेतत्रस्वरू
नः कुलमक्रेविधानक्रैर्नेगगादे
नेसंशयः याघत्रदेवतावर्गेवाक्ष
वेसेत्थवास्थिता सेवतस्यपतिवे·
नध्येयापूजाचसाधकैः नस्य·
किंचिन्ममासाध्यनगरादिकमाद
रात् स्वादि शि सं —— स्थितोभूत्वाच
क्रयोऽस्मिनिजोऽदये ग्रवासमेकैक
उदितेतुरयोप्रगेसंप्र देवतामाहेश्वरी
—— क्रमेणैवयथारात्रौतथा
दिवा स्वादिशिस्वोदयेवर्गेतमेवा
स्मरन्नुयः निष्टेदमोदयंपयावत
तंस्वादिशामाश्रयेत स्वकुलेचिंत

मा
ज
८९

प्रस्मायान्नेदेशकुलमेवचा यावद्
मांदिशमेत्रीतनस्तद्गुविनवेन
पवंयावन्नकंस्थानेकुलचक्रो।
क्रवत्मेना श्रमित्वाधनणयातिपू
र्वकालक्रमेणाव नावद्यागमदेवे
शिनदेशकुलनायिका इदेद्रता
दिकं किंचिद्यपयेद्वाथ्येकेनचिन
श्वेननविधिनाघृक्रोण्मावारोहः।
ढवतः योगिनोमेलकंप्राप्यप्र
मायेनैवसिद्ध्यति उक्तेरोयेविधि
दैविमन्त्रलीनैर्गणिपेः सर्वसि।
द्धिकरोमुखेः कुलशास्त्रमेवतः
श्रुत्वैकस्मिन्नपिग्रामेपत्तनेनगरेपि
वा नदीगमागमसमाश्रित्यनदेवज
पतेकुलं त्रिभिर्वैरनायामान्ना

यथेष्टतमं फलं लोकयात्रापरिम
कोच्यामसमात्रपरिग्रहः अथवाना।
भिचकैतद्ध्यानचक्रंकुलात्मकं
चेतसाश्रमणेनकुर्यात्सर्वकालक्र।
मणेन ततोऽस्यवत्सरार्धेनदेहांते
योगिनीकुलं आविर्भवसमंदेहा
त्मविज्ञानप्रकाशिकं तेनाविर्भू
तमात्रेणयोगयोगिकुलेकुली भ
वेद्यपतिर्देवियोगिनांपरमेश्वरि
अथवाचिंतयेद्देवियकारादिकम।
ष्टकं स्वरूपेणप्रभाकारकरालाकु
लविग्रहं तस्यमध्येकुलेशानंसदा
थकमनुस्मरन सर्वमेवचतमस्या
चेक्रीदोपशोवोकृति संभूतंविन
ययोगीयोगिनीपटकांतया पत्र

मा
त
८२

स्मिन्न्यक्रियमाणेत्रिपिंडस्थंबुद्धद्रव्य
ते ततोस्याकस्मिकोदेविमहाश्रु
द्रोपजायते शृंगारवीरकारुण्य
शोककोपादयस्तथा प्रवृद्धेनेन
इतिहिंपिंडस्थममराचिते द्विवसे
रभियुक्तस्यततोस्यवक्त्रभिर्दिनैः
यादितत्त्वभावानांसंवित्तिरुपजा
यते सप्रवृद्धेनदिव्यानिपिंडस्थज्ञा
नमुत्तमं चकंचविग्रणाद्यारमः
थवान्तश्चिंतयेत् कादिहान्तान्
गकांतसूवरूपंसबिंदुकं तत्रापि
पूर्ववत्सर्वकुर्वेतनफलंलभेत्
श्रादिवर्णानिचिंतवाथ्यषोडशारम
तुस्मरन् मध्यक्रमेणावायोगीपं
चमंडुवकादिभिः दासमन्तिसह

स्थानानाडीनां नाभिचक्रके य
तः पिण्डस्य माख्याति तेनासौ पिण्ड उच्य
ते तत्र स्थितं तत्र पद्मं पिण्डस्थं तदु
दाहृतं ग्रन्थनामलकेषु गोलके शव नीवे
कं विजानतं सर्वागमो
नित्यत्मोरणपद्मस्थया कक्षं पंच
कमेतद्धि पूर्वं वह्नदयस्थितं पद
स्थमिति शंसन्ति चक्रभेदं विचक्षण
पद्मार्थाव गतिर्दिविनत्स्यानं पदः
सुच्यते चक्रक्रमं त्रविज्ञेयं भेदं पंच
दशात्मकं सर्वतोभद्रं संसिद्धं स
र्वतोभद्रतां व्रजेत जरामरणने
णनिर्मुक्तो योगचिंतकः मासा
वपि प्रसिद्धा यो मायाय प्रत्नस्त्वगोच
रः वेत्ति तस्य तिवत्सरंतत्र देशत्वः

मा
जे
८८
88

वगच्छति पटस्थैकिंतत्वंचद्दामंप्रती
षाभेनचिंतयेत् पतदेवाःस्मृतो।
येनदेहस्मात्पूरयेत्स्वकं चिंतितंस
सनाशायभवेतीतिकिमद्भुतं उप
लक्ष्णमेतत्तेचद्दबिंबाद्युदीरिते
येनयेनेवरूपेणविमृतेपरमेश्वरी
पिंडस्थादिप्रदेशेषु तेनतेनैवद्दफलप्र
दा रूपमेष्वयैमिछंतिशिवरूपा।
शिवहातिगः तद्रूमध्यास्थितंप।
सालेनतत्रमवस्थितं पंचकंस
यंसंकाशंरूपस्थमभिधीयते तत्रा
पिएवंवत्मिहिरीश्वरंतपरोद्भवा
रूपातीतंतदेवेशिप्रागोवाक्रमते
कथा रंमेषाकुलवक्रस्मसमास
द्यासिहतमा कष्यितामवेसिद्ध

ये सिद्धयोगीश्वरीमते सर्वथाथ
विभेदेन हृद्यगवर्णाविभेदतः विधा
दि सर्वं सिद्धयोगिनो योगसिद्ध
ता भेदापि सम्प्रदायेन वर्णभेदा
श्वकीमते श्रीत्रणांहादिं सविंशा।
मिन व ह्यादि मूर्धणा नाभिं वद्दीप
विह्वान्तचन्द्रकोटिसमप्रभा बीजे
यत्सर्वं शाखाणां नवदासणादनार
ते स्वकीयेनैव वक्रेणानिगछन्ते
विचिन्तयेत् ताटहारलताकारंवि
स्फुरत्किरणाकुल वर्णास्ताक
सकाशा रक्तसमितद्युति मास
यौ खाह संख्यान शुक्रि समनिवारि
ते स्वमेमासान्तमासि स्थः षड्भि।
मासैर्योगेश्वरया उक्तिनामपिया

मा
ज्ञे
८९
89

स्थाणिं गुणातत्स्था: स्थितोपि वा ज्ञा
नानि वत्समाधेपि यदि नन्मयत्ना
गतः अप्राप्य फलं चैतत्समास्मा
उपवर्णितं विद्येश्वरसमानत्वा।
सिद्धिरमाश्रसिद्धयः प्रतिवर्णित
भेदेन यथेदानीं तथोच्यते यातना
योगाभिनिवेशं तत्फलं भुक्त्वाभिः
विन्यासक्रमयोगेन त्रिविधेनापि
वत्मेना योपञ्चागास्थितेनावर्गः क्र
लेशक्लिष्टमुद्भवः तेनैवसमा।
यायस्मरयोगावयोगाविन स्फुरत्स्व
भासितिमिरं कर्वेत्तत्रमनः स्थिरं
पूर्वकालक्रमादेवतत्त्वाभ्यासोत्क
वत्मेना तद्वांच्यास्मिन्नसर्वप्राप्ता
तिफलमुत्तमं अथवायोजयेत्क

श्चिदेनो वक्षणादिकर्मेह नदाप्रसा
दयमाणुसाथकेन समीहितं ३
दितादित्सवर्णाभां समस्तादरप
हति ३ चेनास्वर्णाभासवंतौ
मर्दिताश्रुः समार्थ्वितनेयेष
सर्वांगेषु यथाक्रमं सवर्णोदास
वद्दत्वानां संस्थामिनमिच्छति ति
समारूपस्यप्त्रामसदविश्रांतलोच
नो ३ उर्वशीमपनायामादानयेत्
किमसमाजषी श्रोनेनैवविधानेन
वायुवहिषुवांतगां पिंडाकृहिके
रीतेयायोजनानांशनेरपि प्रार
स्तापितिनिश्चानार्थं वर्णाभिधानुसंवि
नो विद्यामतलांशांतिमात्मनो
य्यपरस्यवा इत्तरेसमप्रतीकाशास

मा ष्यानेनं संप्रयोजिता महतीं पुष्टि
जे माप्नोति दृष्टा ह्येनं वशंकरोति जंबू
१· फलसमाभासां वज्रकीलकमंत्रि
णां कीलने चिंतयेद्योगी मोहने
१४ धूम्रकपिंजलवत् वज्रनीलप्रतीका
शं शांतिध्याननिकृंतने कालान
लसमस्पर्शं रिपुनाशाय चिंतयेत्
मालप्यहरभीतानां कुलमद्रिसमो
पमम् चिंतयेद्धूम्रसंकाशं समंत
मननाकुलो शांतिकर्मीक्ष्वक्रो
पशांतावपत्तु स्मरन् तापनेतत
ध्याकिंतस्वरूपं सूर्यवत्तु यः विद्वे
नकपोताभां भजनेवाष्पमत्रिभां
उत्सादेनीलहरितपीतरक्तासिता
स्मरेत् प्रसंगाद्व्याधिसंभूतावेकमे

वतउड्डं वर्णोविचिंतयेद्योगीसा
धकोमनकर्मणा तद्वत्शान्तिक
र्मोक्षकर्मनातस्यपुष्टये चिंत
येत्कृतकेमावपिंसर्वाणिसहस्रेपि
वा प्रथ्यैवेतांजयघनकस्थिहाका
सिद्धिमभिवांछति तदानेनवि
धानेनप्रकुर्याद्रत्नमालिकां म
णिमौक्तिकशंखादिपद्माक्षादिवि
निर्मितां हेमादियातस्तेवाथश
नार्थेत्वमितामुयः यथास्वबाहु
मात्राणांहलयाकृतितांगतां तां
गृहीत्वासमालभ्यांगयथमादिवसूनल
पूजयित्वाकुलेशानंतत्रशक्ति
निवेदयेत् प्रमेककमुखरस्यैजपा
दाबीजपुटांतां संस्फुरन्तांतमे

मा
त
२१

कस्मिन्न्यायदेवे विनियोजयेत् । द्वाव
ोन्म्यापकं भूयः सर्वोपि ह्यापकं कस्म
ैते तथा यदि हि वर्णानां मेदे विधि
र्येमतः द्वितीयव्यापकं वापि द्विती
यं पूर्ववत्समेत तृतीयादिषु वर्णेषु
स्तंनेषु व्येव मिश्येत ततः शक्तिमन्त्र
समस्तग्रामेकमानसः ग्रहम
ध्यगतां कुर्यादन्तमन्त्रमसिद्धये व
कवक्त्रमयेदेनां यदेवात्र प्रभावते
तन्मवैममसं सिद्धेजपत्वेन प्रक
ल्पते होमः स्याद्दीपितेन तद्दसमा
नेवत्रवक्ति विपरीतप्रयोगेन सं
क्रुद्धो भ्रामयेद्यदि तदा मारयते श
त्रुमम्लवलवाहनं ग्रामं मन्त्रय
देवात्र चेतसा कर्मसाधकः रात्रो

सौम्यादिभेदेन भ्रामयेद्देहमध्यके
नैवं सिद्ध्यति देवि क्रुतमेवाविधैः।
प्रिये सेवाचात्राद्धमस्य षण्मा।
संपरिवर्तितं विद्यावश्चनिश्चक्रमस्य
योगिनोवत्सरत्रयात् वाक्सिद्धि:
र्जायते देवि सर्वलोकमण्डले भा वा
क्सिद्धेर्नापरासिद्धिस्तन्माभुविजा:
नेचित् वाचोवर्णात्मिकायस्माद्धैक्ये
रूपावमालिनी श्रुण्वाचिन्तयेद्दे:
नाभ्यन्ताकारं विवर्तणः निर्गच्छन्ती
स्वकाद्देहाद्धि स्फुरन्तीनन्तोष्मनः स्फु
लिङ्गैः कोटिसंख्यातैः सन्ततैः किरणा
कुलैः ग्रामं वापत्तनं वापि नगरं देश
मेववा मंडलं पृथ्वीं वापि त्रैलोक्यं
वामममस्तके विस्तीर्णं वाजनानी

मा
ज
१२
92

केमेकंचैवेनमोनमं सबाणाभंत
रेभ्याण्युनः प्रतितिष्ठन्मच प्रविशं
तोस्वकंदेहं पूर्वोकारणमज्ञस्मरेत्
पर्वादिनेदिनेकुर्यात्तन्नतेनोत्तरात्म
नतोस्यमासमात्रेणजनाक्तत्रनिवा
सिनः आगछंतियथातीर्थेशक्ति
तेजोपंहुहिनाः रूपिणोपविविधा
कारालाप ग्रद्याम्लथ्यापराः भू
वर्धःस्तोभमायांतिषण्मासाज्ञात्रंस
शयः योनिजारामस्नातेत्रजाताः
पीतसमद्भवाः नायिकाश्चमहादे
विकमातस्तोभंतिवत्सरात् भ्रंतरि
क्षगतादिव्याब्रह्मलोकगताश्चयाः
वहिंअंतर्गताः सर्वाः स्तोभंयांतिस
मात्रयात् संस्पृशंतिविज्ञानेस्वाय

केनसमीह्यते यदिज्ञानमप्रयच्छति
मायकेनसमीह्यते नप्रयतेदिष्टः
विज्ञानं तु समेतेकुलसंततिः दसा
नमायकेंद्रेणप्राप्यितेफलमारू
रात श्रवणपालितगुर्वोक्ताःसिद्धि
प्राप्तो मत्तत्त्वमा नाम्नोविज्ञानमा
मायायोगीयोगिकुलेकुले मुक्ता
यच्चेश्चितान्योगामामंतेपरमंपद
३मयंकथ्यितेतोलेशान्कौलिकोवि
त्यहतमः योगिनांसर्वसिद्ध्यर्थंकु
लमार्गोत्तमारणम् इतिश्रीमा
लिनीविजयोत्तरेकुलचक्राधिका
रएकोनविंशः सर्गः १९ श्रीगुरु
भ्योनमः ॐस्वरूपपिंडादिभेदेनशा
केविज्ञानमुच्यते योगिनांयोगसि

मा
ज्ञ
२२
93

स्वंस्थंसंदेशेणाच्छन्नविमलरन्। पिंडं
शरीरमिमकं तत्र शक्तिशिवात्म-
नोः बलं नेदेवलं तेजो वीर्यमा-
नेश्वकीर्तिते श्रुतानेन निरुद्धंत
दनाशेवमसदात्मनः तदाविर्भूतमये
सर्वमनिरुद्धंप्रवर्तते तेनाविर्भाव
मानं तत्सर्वाव्यक्ष्यापारितसेजेत यः
सविनीरवाप्नोति ताम्प्रयत्नात्सकी
र्तिताः तदेवपदमिवृत्तिसर्वाध्या
वणानिर्यतः तस्मात्स्वजायते निर्म
लिमसेवपावात्मनोः तदेवरूप
मिसकमात्मनश्चविनश्वरं रूपा
नीतं तदेवोर्ध्वं तोत्ताविषयपरं
भावनीतस्पष्टकर्तीतन नमस्कृत्य गुरु
भ्यः तावदालोचयेद्दत्तयावम

द्रमनामध्ये नैवं न चैवं नाप्येवं ना
प्येवमपि स्फुरं चेतसा योगयु
क्तेन यावन्नदिदमिमलं कृत्वा ।
तन्मयमात्मानं सर्वोत्तार्थविवर्जि
ते मुहूर्तं तिष्ठते यावत्तावत्कंपः प्र
जायते भ्रमणोद्भवनिद्राश्च किंचि
द्वानंदसुखमपि तत्र यत्नेन संरक्ष्यो ह्य
तः परफलेच्छया नैतदात्मनो रू
पं शिवेन प्रकटीकृतं यत्र तत्र त
द्वितीयं शिवात्मकमपि स्थितं त
त्रयोदलकत्वेन स्थितमिममवधार
येत् तन्ममभ्यमन्तोलिंगस्थूलपिं
डाद्युपाश्रयात् चतुर्भेदत्वमायाति
भक्त्याभिन्नमपि स्वतः स्थूलपिंडे
द्विधाप्रोक्तो बाह्याभ्यंतरभेदतः

मा मौतिकं वा ह्यस्मिन्विनिवर्तनीयं वा
जे त्मिकाह्निकम् तत्राद्योपाश्रया-
९५ द्यागोमसंविन्निरपि स्फुटान्
बाह्यार्थानसंप्रगृह्णाति किं-
चिदाध्यात्मिकानपि द्वितीयो
पाश्रयास्त्वभावार्थान्संप्रगृह्णाते
ईस्यते च स्वदेहान्तः पीठदेवतादि
कस्फुटम् स्वरूपालोचनाद-
स्य यत्किंचिदुपजायते तत्रा
वेतः स्थिरीकुर्वेस्तदेवसफलं
लभेत् तेनतत्त्वं न कुर्वीत चैत
उक्तमेवोक्तया पिंडस्थयविनिस्रु
क्ताकिंचित्तद्धामननान्मिता विज्ञान
केवलं तस्याप्यस्मिन्नभिधीयते यत
एतामनुप्राप्तो विज्ञानक्रमयोगतः

रूपोदयादि विज्ञानपदं त्वं प्रतिप
द्यते । एतच्चतुर्विधं तेषं चतुर्थं
प्रतिश्रमात् सर्वतत्त्वादिसंविनि
र्वृत्तस्य तितावधि परभावविनि
र्मुक्तं किंचित्तदनुवर्जितम् अवस्था
स्वस्वरूपस्य प्रकाशकारणी यतः
तेन स्वरूपमित्युक्तं रूपस्थं च तदा
त्वितं उदितादि त्रिभेदेन प्रोक्तं चतुष्कं
चतुर्विधं ज्ञानोदयाच्च देवेशि स
मस्तानन्तफलप्रदं प्राप्नुनाक्रमयो
गेन सर्वतत्त्वप्रसिद्धयत् चेतः शु
द्धमवाप्नोति रूपातीतं परं पदम्
चतुर्विधं तदप्युक्तं संविल्लिफल
भेदतः त्रिविधं तत्समभ्यासस्सर्व
सिद्धिफलेच्छया चतुर्थानन्तं

मा सकलान्तत्त्वालोदयप्रसङ्गेन इति सि
ञ्ज द्धिभेदेन शिवज्ञानमुदाहृतं
९५ योगाभ्यासविधानेन मन्त्रविद्या-
95 गणं स्मरेत् पूर्वोक्तविधियमन्त्रैः
प्रदेशे पूर्वचोदिते नाभ्यादिपञ्च-
देशानां पराणां कापि चिन्तयेत्
स्वरूपेण प्रभाभारप्रकाशिनं तनु-
दरम् दीप्तिभिस्स्वमनीज्ञाभिराव
लिप्तवन्ततः एवं संस्मरेत्तस्याम्
दिवसैः समाभिः प्रिये हृद्दशक्तिस
मावेशः सम्महान्सञ्जायते आ
विष्टो वक्रवाकानि संस्फुरन्ता हीना।
जल्पति महाहांस्तनव्यागे ये शिवा
हृदितमेवच करोमाविष्टचित्ता-
स्तेनतज्ज्ञानाति किंचन मामेते

वेयदापुनर्मोयत्रयत्रावलोकयेत्
तत्रतत्रदिशाः सर्वाईद्लैः किरणैः।
कुलैः यांयामेवदिशंपड्मिमासैः
युक्तस्तवीक्षते नानाकाराणिरू
पाणितस्यांतसंप्रपश्यति नैतेषु
संदेयेन्नतः ते नाप्यासंनंससमेत
कुविसेनहृदंययोगीभीकरुन्मनको
भवेत् वीरः शक्तिंपुनर्यातिप्रमा।
दालद्रुतेनापिमन् वसराघोरासंसि
द्धंप्राप्नोतिमनसेप्सितं परापरम
ष्येनांस्पाद्परांवायष्येब्धया सद्वा
वेमात्रसंबंधसपद्दृदयंभैरवस्यवा
नवात्मानमपिध्यायेदितिशोवेवा।
मेववा अघोरेश्वर्याद्यकंवापिमा
देशपाटिकमेववा अप्रतीटप्रमे

मा देनहृष्टात्मापाण्ड्योपिवा सर्वेत्र
जे लब्धलाःश्रीकृष्णहृष्टापाक्षिसमुद्भवा :
९८ श्वथवामतशृङ्गाणां प्रभेदः श्रीकृष्णा
तेपरः प्राणांस्थपरयाक्रांतप्रमेक
96 मपिदीपितं विद्याप्रकल्पयेन्म
त्रेप्राणाक्रांतेपरामने हृदशारा।
स्पचक्रस्पशोउशारस्पवास्पेन
श्रष्टरेस्पाथवादेविनस्पवेयाश
तस्पवा पञ्चरस्पाथ्यवामेडीयथ्या
सर्वेतथ्याश्रिते मेत्तेपादिदमात्वा
तेमार्येचक्रगानहृदये पतन्त्रिगुणा।
तंयातिहात्रोपृयामलभेदतः श्री
मादिक्रमभेदेनप्रमेकंहृदशान्ता
तंस्वरोहतिःश्रीं ॐ प्रमथ्याभीमम
त्मथो शाकुनिःसहरुविंनेदोमापालो
त्य

पितामहः नंदा भद्रा जया काली
कराली विकृतानना क्रोष्टकी भी
मभद्रा च वायुवेगा हयानना गंभी
रा घोषणी चैव द्वादशैताः प्रकीर्ति
ताः आग्नेय्यादिवत्कोणावला।
ष्णायाः प्रतिपत्प्रिये सिद्धिर्ऋद्धिस्त।
था लक्ष्मीर्दीप्तिर्माला शिवा शिवा
स्वप्रिवा वामनी नंदा हरिकेशी ह
यानना विश्वरूपी च सुप्रभा भोवप
ता वा द्वादश क्रमात् पतंगा वा च
काद्येयाः स्वराः षंढविवर्जिताः
षोडशारे मता या स्त्रीं षोपाठश
मे ततः श्रीकंठोनंतसूक्ष्मो च त्रिमू
र्तिः शर्वरीश्वरः मर्धेशो भारभूति
स्थितिः स्थाणुर्हरस्तथा झंटु

मा
त्र
१८०

८७

स्वभौतिकश्चैव सद्योजातानन्तरायाप
रः अघोरहृदयः क्रूरो महामेनो
घषोऽपरा सिद्धिरृद्धिर्धृतिर्लक्ष्मी
मेधा कांतिः स्वधा धृतिः दीप्तिः पु
ष्टिर्मतिः कीर्तिः संस्थितिः सुगतिः
स्मृतिः सुप्रभा चेति देवेशः श्रीकण्ठा
दिपञ्चकृत्यः बोऽपरा रुद्रा ज्ञेया
वामकन्येन सर्वतः अघोरा घोरास्त
थाष्टौ अघोराघोरा देवताः माहे
श्वर्या घोरास्तथा देवि चन्द्रविंशन्मताः पु
रुष नेत्रादिकाः क्रमात्सर्वाब्जलाया
यालेशेश्वरं च संवर्तो लकुलीशास्व
स्रग्धः श्वेतो बकस्तथा त्रिदीपिनाकी
भुजङ्गीनवमेवालिरेवच महाका
लोऽरंजस्वव गलांऽःशिवोनथा

लोहितोमेषमीनोचविंदुरशादि
नामहत् उमाकांतेनार्धनारीशोदा।
हकोलांगलीतथा तथामेमेषा।
शर्माणोवत्तविंशसमीमताः का
दिभांताः परिज्ञेयाश्रष्टारेयघमष्ट'
के मकारोविंदुरूपस्थः सर्वेषामुप
रिस्थितः ऊंकारोथतथास्वाहाष।
डरेषडूमणांत बलिस्सबलिनंदस्स
हयग्रीवोहरोहयः मायवक्षमहा
देविषट्ः सपरिकीर्तितः विष्णावि
ष्णुरीचवहाराहीवीरनायिका
सधात्वैतियागिमोवीजेसेरेवष
इस्सताः अमोसबलिताःसर्वेसा
स्पावरणमेदतः अकारादित्रका
तांताः सर्वसिद्धिफलप्रदाः ध्याना

मा
जि
९८
98

णधनयुक्तानां योगिनां मेत्रिणा मा
पि अथवा सर्वचक्राणामध्येवि
धानं यथोक्तेन मंत्रवान् सर्वमुद्दिश्य ज
पन्यापयन् प्रसिद्ध्यति इति संक्षेप
तः प्रोक्तं सर्वकामफलप्रदं इति श्री
मालिनीविजयोत्तरे सर्वमंत्रनिर्णा
यो नाम विंशतितमोऽधिकारः समाः २
श्रीगुरुभ्यो नमः ॐ अथातः परमे
गुह्यं शिवज्ञानामृतोत्तमं मायापर
सुविनाशाय योगिनां शुभवर्णिने
बोद्धशरीरविग्रहे केवलं कलितक
लिते स्वरूपाणां परांतत्त्वं स्वं वेत्ती मा
स्तं स्मरेत पूर्वमासनस्थः त्वण
मेकं विचक्षणः ततस्तु समनां नी
त्वा लेखकविनियोजयेत्तत स्वं वन

ममं तदिदं मं चह्निं वा स्मिंतं तस्मैवेत्
मुखे मा हूर्यंते तस्मा किंचिल्लवण वा
रिणा लोहंगं येन तस्मा चन पिवेत्
किंत निक्षिपेत् एवं समम्यसेत्माव
घावतत्साधुजायते जयमापवि
निर्मुक्तो जायते तस्मिं वस्तता। षड्
मासैर नाया साहत्स्तरान्सगजिह्न
वेत् तच स्पाउलिंसजाते तदाग्रस्ति
तडगं यदैव चिंतयेद्रूंक्षते नास्या।
हूर्यंते मुखे कृपिंमदिरं गायवसं
वाह्नीरमेववा घृततैलादिकं वा।
घट्टवद्रूक्षमनन्मथीः ग्रघांमंस
प्रवक्ष्यामि संक्रांतिविधिमुत्तमं
मृते जीवशरीरेतु प्रविशेद्योगवि:
यथा निवातस्थो जितप्राणो जि।

तामन्नविधिक्रमः कुर्वीतवायुना
वेगमर्कतलेशनैःशनैः स्वात्कु
ष्ठविधियावत्तरङ्गेनिबेचकारयेत्
श्रीविज्ञानकष्टरैस्ततः कृत्वाकु
तिष्ठभाम प्रगुणमगुंतांतु मं
गेषुसंदयत् मासंकृत्वाततज्ञापि
वेघकुर्यात्शनैःशनैः निरोधंततक
वीतपट्टुंततटंततरे घटंनमाम
विहेयमंगप्रसंगचालनं एवम
भ्यसत्तस्यगोगाद्गुरुस्यद्योगिन
वलनेप्रतिमासमानधावनेवापिम
न्मुखौ पुनर्मासंप्रियेनावधावन्म
स्यान्नमासगते पतितंवातयेद्दृढ
उन्मानोपार्श्वतःस्थितो पवेसको
त्मनातावद्यावन्नवशतांगताम्

ततःप्रभृत्यसौयोगीप्रविश्यघत्ररो
चते मृतेजीवछरीरेवांसंक्रांत्या
क्रांतिभेदतः प्रविश्यजलवद्ध्
क्रिंजालंसर्वांगसंधिषु प्रसंगमे
गतत्स्पर्शात्किंतेनाक्रमेद्बुधः स
कीयंत्वघेदेहमाक्रांतावमघ्या।
मजेन ब्रह्मपिशरीराणिदृत्
लत्सोयदाभवेत् तदाशृह्णातिसंदे
हत्त्वगायत्रीमंत्रमपि अष्टापरंश
वद्गामिसद्यःप्रत्ययकारकं सभा
यानांसतंदिवंयोगिनांसत्तनाश
ने वंचंद्रकृष्टिकंनाममासाद्वाये
गभोगारं शुक्लपक्षेद्वितीयायांमे
घस्थितिगमरोविवि स्नातःशुचि
निराहारःकृतपूजाविधिर्बुधः

मा
जं
१॥
10

समेवेंद्रेकलाजालेपरयासमन्वि
ष्टितं सर्वबाधापरिमुक्तेप्रदेशेसं
स्थितोऽथुधः एकचित्तःप्रशांतात्मा
शिवसद्भावभावितः तावदालो
कयेच्चंद्रंयावद्रक्तमुपागतं ततोऽमृ
जीतरूयेनचंद्रध्यानसमसन्वितः
एवंदिनेदिनेकुर्याद्यावत्पंचदशी
भवेत शोषांगानिविसर्पस्थापंस्कंदः।
विवगतोपरे योणिमार्गनस्था
योगीश्वर्थेराउवपस्थितः जनेनि
शाहेंतोययातेसहस्रैसर्वजैनभिः
चंद्रकोटिकरप्रख्योनानाहारविभू
षणैः सितांबरपरीधानोसितचं
दनचर्चितो मौक्तिकाभरणोपे
तोसरस्पानवयोवन्तो आप्या।

यन्नकरोद्देवीसमंतेनादमनन्तस्यवो
गजीवासनन्तसंख्याचयोगनिद्राम
वस्थितां चंद्रबिंबपरांदेवीमोद
तेनात्रसंशयः ततस्तांचेतसाम्रा
ण्णतावदाकर्षयेत्सुधीः यावत्सु
खाग्रमायातांतत्रकुर्यात्स्थिरांपु:
नः ततःप्रसादयेद्वक्त्रंध्यानात्सके
नैवतस्या त्रिगिरेर्नासमाकृष्टमं:
योहृदिविचिंतयेत् तयाप्रविष्ट:
यादेहेयोगीदुःखविवर्जितः शा
कितत्सबलोमन्वाजीवेद्वांचेद्रतार
कं एकोऽप्यनेकधात्मानंसविभज्य
त्रिजगद्धुया त्रैलोक्यंयोगपदेनभुन
क्तिवह्नसंपुमनां। प्रसादविपुला
भोगान्सकलयेमसपस्थिते परम:

मा
ऊ
९८

१०१

ध्येतिनिर्वाणं सम्प्राप्य सकृतात्म
नो श्रथवातनश्रुक्तोतिगगनेप
रिविंतितं प्रतिबिम्बितथ्याछेयेड
दकादिषु पूर्ववत् तस्मात्वामसनः
माशेषां स्वेच्छात्रिमन्त्रस्मरन् हृदौ
केसमवाप्नोति षड्भिर्मासैरवंद्विजैः
इति श्रीमालिनीविजयोत्तरे वंह्रा
हृष्ण्यधिकारप्रकविंशतितमः स
गः २१ श्रीगुरुभ्यो नमः ॐ अथा
ममरं मन्त्रं हं कथयामि तवप्रिये
यन्न कस्यचिदाख्यातं योगागमतमन्त्र
तेषु स्थाकृष्टिकरं नामयोगिनां
योगसिद्धिदम् सम्यक्कालसवन्तु।
क्षणादिनाडिभाव्यधिकेनन्त प्रहर
स्याष्टभागो नाडिकेत्यभिधीयते

तस्माच्चक्रमध्यात्प्रतिवासरमभ्य
सेत् उदयात्प्रभृत्या यावद्यत्र सूर्यः
प्रदृश्यते प्रदेशे तत्र विजने सर्व
बाधाविवर्जिते अहोरात्रोषितो
योगी मकरस्थे दिवाकरे शुचिर्भू
त्वाकृतमासः कृतशीतप्रतिक्रियः
भानुबिंबमसेच्चक्रमध्यघटीद्वाद
शारकं पिशवर्णमध्यनीपतं भैर
वाष्टकं संयुतं वसादिरत्नसंयु
क्तमासेसैन्यादिभिर्युतं अष्टारंच
नयेद्दिव्यं शोषयाश्रिमस (चिंतयेत्) त
त्रचिंतेसमाधायप्राक्कोलं विच
क्षणः अनिमीलितनेत्रस्तु भानु
बिंबंनिरीक्षयेत् ततः कालेनाति
क्रांते सुनिमीलितलोचनः पवि

मा
ज
१०२
102

शोध्यं यकारान्तमधोवनेनिरूपद्वं
नेत्रोन्मीलितनेत्रस्तद्बिम्बाकारं
प्रपश्यति संध्यायतस्तत्रैव तन्मयति।
द्दश्यावत्प्रपश्यति नेष्टिविवेतस्ता
शोभितिदृष्कालमत्तुभावत् पवं।
मासेन देवपिशिथ्यं तद्रूपजायते
मासद्वयेन सर्वत्र प्रेक्षते नात्र संशय
यः त्रिभिः समीक्षते सर्वरविबिम्बा
समाकुले प्राक्कालावसाने तद्ग
वश्यति सिरोविवि प्रेक्षते सद्यर्बिं
बातः सचक्रं परमेश्वरं उपलक्षुतां
मात्कुछमब्रवारोस्थिरतोनवेन श्र
वोयदृक्वं समस्थानवृत्तिनिश्चलतां
नयेत तत्रैव समर्हात्मानमेकीं।
कुमहत्रेकं यावत्तिष्ठति देवेशि

तावत्संसजतिहितिं पश्यतोज
नंहृदस्थयातिसूर्येणैवैकतः श्र
नेनविधिनादेविसिद्धयोगेश्वरेश्व
रः शिवायवनिर्येतेनकश्चित
प्रतिहन्यते भक्ताहविपुलान्भो
गानिक्षयालीयतेपरे नदेनवेव
शीवकं यत्रविवरतांव्रजेत सिद्ध
योगेश्वरीतंत्रेमरहस्यमुद्रालूतं
अथवाचक्ररूपेणसवाह्याभ्यंत
रेस्वकं देहंचिंतयतः पूर्वफलंस्या
त्रिश्चितात्मनः उच्चारनकादिनात
वाधनिमेतिर्मरुद्भुतो विश्राम
मस्तकेचिंतेत्तणमेकेविवर्तणः
विस्फुलेनप्रयोगेनमध्यमस्त्रजतिम
दिनो एवंममम्मेम्मामाच्युक्रव

मा
ज
९२
103

द्रुमनिचितौ मुहूर्तेमप्यपश्यतेभू
मिमुहूर्तेनोद्धनभस्तले शिवारा।
वादिकुरुतेबलानास्फोटनानि
च मुद्राबंधयादिवाद्यभाषावावा।
स्थनेकधा धामाभासान्नेदिनीम
क्रामममाधियोघोहं ब्रिंदिय: निष्ठते
ह्लमानेमागानेयोगापिचिनक:
पश्यते योगिनीवृंदमनेकाका:
रलहलं संवन्मेरेणशुक्रात्मान
स्तमान: प्रजायेते पश्यतामवा।
लोकांतातेजोभिर्मोसयन्दिशा:
यात्सत्कृष्णमहोष्ठानविचरीसा
पतिर्भवेत् मरावियोश्वरीनामा।
कश्चित्तायोगिनीमते जागरित्वा
:श्ववायोगीश्महोराउमतंद्दित:

वक्त्रे श्रीह्रिनिष्क्रान्तं भेदज्ञापिनाम
हेष्टरं ततोऽपकारे वहले कुन्तला
विधिवत्तु यः युक्तो मध्ये समाधाय
त्वरितं वेतः पश्यति तेजोरूपप्र
तोकाशं पञ्चकाशनसमाश्रितः प्र
योगात्मा पश्यति योगयुक्तः सम
सेन पश्यते मासमात्रेण शून्यं तत्व
मध्यस्थितं ह्याभ्यां बहिः स्थितं स
वैस्त्रिभिः पञ्चतत्त्वसंस्थितं वस्त्रभि
रधं तत्संस्थं पञ्चभिर्मण्डलावधि षड्
भिर्भेर्महायोगी षड्भिः पश्यति महि
नीं सर्वतत्त्वमवाप्नोति वत्सरेण
न संशयः योगिनीसिद्धसंघस्य
सद्भावमवाप्नोति संस्थितं पश्यते यो
गयुक्तात्मा तन्मनाः संप्रजायते

मा
ऊ
२४
104

एतेनैव विधानेन मालिकासनसं-
स्थितः किंतु न विविधमन्त्राणु स्व-
रूपमन्त्रस्मरेत् तेनापि सर्वं पूर्वोक्तं
प्राप्नोति फलमुत्तमं इति श्रीमा-
लिनीविजयोत्तरे सर्वाकृष्ट्यधिका-
रो द्वाविंशतितमः सर्गः २२ श्रीगु-
रुभ्यो नमः ॐ अथातः परमं गुह्यं
कथयामि तवाधुना सद्योपल-
ब्धिजनकं योगिनां योगसिद्धये १
षण्मासेन न सन्देहः श्रोत्रे निवे-
शयेत् निवाते स्थलमध्ये तु काल-
लेशादिविवर्जिते ततस्तत्र स्थितो
योगी योगाद्ध्वनिमनाहतं सुविस्प-
ष्टं कांस्यस्याहतस्येव सुमहच्छ्रुतः
सद्याकर्ण्य महादेवि पूर्णपापैः प्र

मुच्यते तत्र संध्यायां चेतं सद्गुणा
मायोगाविनश: हंतपादिगणाभ
स्यापि स्फुटं वेसयत्नतः हणक्ष्र
वणविज्ञानेवत्सरेणाप्यजायते
सर्वकामफलावाप्तिंवत्सरत्रितये
नत्व सिध्यतीति किमाश्चर्यमाशु
[illegible]ः वं नैसिध्यति अथवाग्रहणे
मासिकृत्वान्तूर्यतत्वहृहतः पूर्वमा
सेनमवहः किंचिद्गिलिमदाश्रितः
लदेयमात्मनश्छायामसवेकोर्धम
नाहता पुमवर्तिविनिक्रांतानद
तेनानरात्मना यातितन्मयतां ततः
त्रयोगयुक्तोयथातथा नथानथा
महतीमावर्तिरूपजायते ततल
त्रमहातेजः स्फुरत्किरणसन्निभः

मा
त्र
१५

105

पश्यंते यत्र देहेऽपि सर्वपापहरं ध्यो
मवेत् तदस्याभ्यसतो मासमात्रेण वै
त्रिभिर्विसर्पति ज्वालामालाकुला
कारा दिशः सर्वाः प्रपश्यति षण्मा
ससमभ्यसमानो योगी सर्वज्ञत्वमवाप्नुया
त् श्रद्धादिष्वनंतर्भेत्वा शिववक्त्रो।
द्रते विरं अथ जामसः श्व हंसेते सह
वेसनशावनाः फ्रें लें ह्रीं वं तथा
हें चं पं चकस्य यथाक्रमं हं यं लें
तथा वं चं पं चकस्यापरस्य च सं
रें लं लें तथा ओं ओं अं अः कर्णिका
वयो केसरेषु भकारांतान् हंहां हिं
ह्रीं तथा वं फ्रूं ओं ऐं ऐं च दलेषु वक्ष
सेत्तु पिष्टप्रत्यक्षयः मंडलत्रितये
पीठं सुखं प्रेतस्य कल्पयेत् त्रि

कांश्चलंघ्य गाणामभिमतमपरि।
क्षीणितेषु अनुज्ञामस्तत्यागोपमस्तु
त्रैवर्णकस्येत्थं नमः स्वाहा तथा
वौषट्फट्स्वजातयः प्रायश्चित्ते
षु सर्वेषु जपेन्मालामभिमन्त्रिताम्
भिन्नां त्वक्पथकाभिन्नामतिक्रमस
लाबलां सकृज्जपात्समासम्प्रया
वलं तत्त्वं विधिः प्राणाहुतिनिरो।
येन ततः परमपि कश्चित् सदाश
मणिशीलानां पीठदेवतादिकं बहिः
प्रयोगं सर्वं वत्साभिसम्बन्धिफ।
लप्रदं नामसाक्षात् महापाणिंदंडक
पंसबिडकं तत्कुलं चक्रवर्तिन वि
धेयं सर्वमामतां अस्माः सर्वेष्वपि
विनाकृतेष्वसः प्रमत्वधीः पीठादि

मा कं प्रमेत्सिद्धेनात्मध्याचीरं वदिते
न नेस्मदेहं समसामायं मेत्रैरात्मानमा
१८ दरात् विषयावेष्टयेत्स्यानं रक्त
106 सूत्रसमानधा बहुध्यानमविस्त
स्तसबाहाभ्यंतरं हुयः ततस्त्र
केचित्तत्वे देवे योगिस्मेभीमविक्रमः
समागमप्रप्यं व्रतिसप्रदायसृहकं
सृकं येनामैलद्रुमात्रेणं सृष्ट
दायेन सृष्टते ततस्समानबलोमू
त्वांभुक्ते भोगानमध्येप्सितान् अथ
वाकृतमेवसस्तलत्तमेकं नेपत्त्व
यीः नेपथ्यित्वादशेषापेनत्वहक
मेसयोजयेत् ततोद्वारितमात्रे
यं विपत्तयकरीभवेत् वक्रवद्ध
समासेकायानेरस्काविचिंतयेत्

गमागमक्रमाद्वापि विंद..........

वारिता नत्वस्याचाष्टुंसध्यानविद्या

ताङ्कं चैनेनत द्रव्यादनमचितः

स्त्रैलोभयेऽर्वशीमपि कृतसेवा

विधिर्वोच्चलत्त्वयजपेनत म

हतीं स्त्रियमाप्नेनपद्मश्रीफलत

र्पिता पट्टस्यासनं संस्थानासा॰

यितापुष्कवर्त्मना सर्वसिद्धिक

रीदेवीं मंत्रिणाद्युपजायते मूल

पद्मविधिंसुक्कानवात्मार्यं वसम

के पट्टस्यमासनेटयात्सर्वचक्र

विधोद्भवः मुद्राचमहतीयोज्ञा॰

स्तीजनेनोपचारके श्रध्यामतः

प्रवस्तोमिसबमन्नानमत्रतमं स्व

केनेन्सयोमन्तारात्रौरात्रावनमयीः

मा मामात्रं धर्ममहादेवि विस्मयेयत्किं
न विरीहते नतच्छं जायते नस्य
१८ ख्यातपुरुषस्य योगिनः नैवैवय
107 दिकालस्य नियमे प्रोदितो भवेत्
नदीप्रयागमध्यमेतत् वत्सरेण शुभा
शुभं षड्भिर्मासेन क्रमशो हि तीर्था
दिषु कुर्क्रमात् प्रफणोदयवेला
यां स्नानेन फलं लभेत् संकल्प
पूर्वकेण्वं वपरेषामामात्मा तोपिवा
कचित्कार्यसमुत्रे स्वमनानम्न
पक्रमेत इसेनकुच्छिनेदैविसि
द्वयोगोश्वरीमंत नानःपातंरला
नेशिवाघवनिगोवरे यपवतन्न
तोवेजिमथिवोनाउसंशायः नस
पादरजो मृष्टिं पूतं पापप्रणाशनं

पत्कुर्यान्महादेवी परं संतोषमा-
गता एवं समापयामास प्रश्नमिव
स प्रीतः पुनः इति वः सर्वमाख्या-
तं मालिनीविजयोत्तरं समेतत्त
कथितं ते द्व्यायोगामृतमशेषतः स
भवद्भिरपि नाख्येयमशिष्याणा-
मिदं महत् न चापि परशिष्याणा-
मभक्तानां प्रयत्नतः सर्वथैतन्न-
माख्येयं योगाभ्यासरतात्मनां
प्रयतानां विनीतानां शिवैकार्पि-
तचेतसां कार्त्तिकेयात्समासा-
च्छ्रुत्वा नारदस्तमिदं महत् मुनयो
योगमभ्यस्य परां सिद्धिमुपागताः
इति श्रीमालिनीविजयोत्तरे त्र-
योविंशतितमोऽधिकारः समाप्तः २३

मा
ज
१८
144

समस्तांमेवेदंमालिनीविजयंनाम
महातन्त्रम् ॥ इतिशिवम् ॥
ॐमालिनीविजयेदेव्यास्तंत्रेश्वर
हस्थियमरा परमेशेनसंप्रोक्त
भक्तानुग्रहकाम्यया कार्त्ति
केयेनयच्छ्रोक्तंश्रुत्वामेवदनो
न्मयोः श्रुतीनांभक्तियुक्तानां
संसारार्णवतारणम् तदेतत्कुर्वे
त्सहातोगोविंदाश्रमसंस्तकः
श्रीनारदपंडितमहोत्रुपेलिखि
तवैछ्यः ॥ शुभमस्तु
सर्वजगताम्

श्रीनगरमध्येलिखितम् १९४१